

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Návrh rozvoje mikroregionu Kokořínsko
Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. Ing. Berchová Kateřina, Ph.D.

Bakalant: Holasová Aneta

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma Návrh rozvoje mikroregionu Kokořínsko vypracovala samostatně pod vedením doc. Ing Kateřiny Berchové, Ph.D. Práce byla vypracována s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou v práci citovány a uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Lánech dne 30. 4. 2012

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce doc. Ing. Kateřině Berchové, Ph.D. za laskavý přístup, odborné vedení a věcné připomínky. Poděkování patří také paní Anneliese Beníškové, Ing. Evě Šestákové a Ing. Ladislavu Pořízkovi za vstřícný přístup a poskytnutí informací. Nakonec bych ráda poděkovala své rodině, která mne po celou dobu studia podporovala.

V Lánech dne 30. 4. 2012

.....

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekologie krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Holasová Aneta

Územní technická a správní služba

Název práce

Návrh rozvoje mikroregionu Kokořínsko

Anglický název

Development of Kokorinsko microregion

Cíle práce

Navrhnout hlavní směry rozvoje mikroregionu Kokořínsko na základě informací a dat poskytnutými MAS Vyhličky. Práce se zaměří na oblasti turistiky, drobného podnikání a ochrany přírody. Práce je součástí projektu zabývající se oblastmi postiženými vysídlením obyvatelstva EXPULAND.

Metodika

Práce bude mít dvě části. První část bude rešeršního charakteru, kdy studentka podrobně zpracuje dostupné materiály a datové podklady. Ve druhé části studentka na základě těchto dat navrhne hlavní osy rozvoje mikroregionu.

Harmonogram zpracování

2011 - vyhledávání pramenů, zpracování rešerše

2012 - návrhová část, psaní práce

Rozsah textové části

50 stran

Klíčová slova

mikroregion, turismus, Kokořínsko, drobné podnikání, ochrana přírody

Doporučené zdroje informací

Plán péče CHKO Kokořínsko
MAS Vyhličky

Vedoucí práce

Berchová Kateřina, doc. Ing., Ph.D.

Konzultant práce

Ing. Vladimír Zdraži

doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.
Děkan fakulty

V Praze dne 30.6.2011

Souhrn

Bakalářská práce se věnuje problematice venkovských obcí, které se za účelem efektivnějšího čerpání dotací a větší možnosti rozvoje sdružují do mikroregionů. Největší množství mikroregionů vznikalo mezi léty 1999 a 2001 v reakci na novelu zákona č. 128/2000sb., o obcích a s blížícím se vstupem České republiky mezi státy Evropské unie. Práce se snaží vysvětlit, k čemu mikroregion slouží a jaký je jeho přínos pro jednotlivé členské obce. Po vstupu do Evropské unie se naskytlo mnoho možností k získání finanční podpory z operačních programů, které je možné uplatnit na velké množství projektů mikroregionů. K úspěšnému čerpání finančních prostředků je nutné zpracování kvalitních a smysluplných projektů. Pro chápání politiky rozvoje venkova bylo nutné věnovat pozornost charakteristice programů vyhlášených Evropskou unií a programům státní podpory. U některých z programů je možnost čerpání financí, které pokryjí celkové náklady projektu, jiné programy hradí určitou část rozpočtu projektu. Obsahem práce je také seznámení se zájmovou oblastí, kterou tvoří dva sousedící mikroregiony, představení jejich strategických cílů a porovnání oblasti například v nabídce služeb. Pro zpracování práce byly vybrány Mikroregion Svazek obcí Povodí Liběchovky a obce Vysoká a Kokořín, které se nacházejí v Mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska. Oba mikroregiony jsou součástí turisticky atraktivní Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Součástí práce bylo vytvoření SWOT analýzy, kde byla obě zájmová území porovnána dle stejných parametrů. Výsledkem SWOT analýzy bylo zpracování souhrnné tabulky SWOT a navržení několika návrhů dalšího směřování rozvoje obou mikroregionů.

Klíčová slova:

mikroregion, turismus, Kokořínsko, drobné podnikání, ochrana přírody

Summary

This bachelor thesis is about issues of rural areas. Villages in these areas, for purpose more efficient utilisation of subsidies and wider possibilities for development, combine to micro regions. The largest amount of micro regions was set up between 1999-2001 in response to the amendment of Act No. 128/2000sb. about villages and with the nearing to accession of the Czech Republic to the States of the European Union. The thesis tries to explain purpose of microregion and what are the benefits for each member of municipality. After the accession to the European Union, an opportunity presented itself to get financial support from the operational programmes, which can be applied to a large number of projects in microregions. Processing of high-quality and meaningful projects is necessary for a successful obtain of funds. For the understanding of the rural development policy was necessary to focus on the characteristics of the programs declared by the European Union and the state aid programs. Some of the programs have the ability to gain finance, which covers the total cost of the project; other programs pay for a part of the project budget. The content of the work is also the introduction to the focus area, consisting of two bordering microregions, presentation of their strategic aims and a comparison of the area, for example, in the providing services. For treatment work was selected microregion „Svazek obcí Povodí Liběchovky” and towns Vysoká and Kokorin, which are located in the microregion „Sdružení obcí Kokořínsko”. Both are part of the Protected Landscape Area of Kokorin, which is very tourism attractive. The work was to create a SWOT analysis, which was the both of interest as compared to the same parameters. The result of SWOT analysis was development of a comprehensive SWOT table and propose some suggestions for further development of both micro-trend. In conclusion of the thesis is proposal of further development of the regions.

Keywords:

microregion, tourism, Kokorin, small business, nature conservation

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl a metodika.....	11
1. Region, mikroregion	14
1.1 Pojem region	14
1.1.1 Definice regionu	14
1.2 Mikroregion.....	14
1.2.1 Charakteristika, důvod vzniku.....	14
1.2.2 Typologie mikroregionů.....	15
1.2.3 Financování činnosti mikroregionu	16
2. Místní akční skupiny (MAS)	16
2.1 Charakteristika, důvod vzniku	16
2.2 Financování činnosti MAS.....	17
3. Zdroje financování z Evropské unie	17
3.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013.....	17
3.2 Program „Leader“	21
3.2.1 Leader ⁺	22
3.2 Regionální politika EU	24
4. Charakteristika CHKO Kokořínsko.....	25
4.1 Vymezení oblasti.....	25
4.2 Charakteristika území.....	25
4.2.1 Geologie, geomorfologie	25
4.2.2 Hydrologie, hydrografie	25
4.2.3 Pedologie	26
4.2.4 Klima	26
4.3 Zonace CHKO.....	26
4.3.1 Zvláště chráněná území	27
4.4 Natura 2000	28
4.5 Ramsarská úmluva.....	28
4.5.1 Mokřady Liběchovky a Pšovky.....	29
4.5.2 PR Mokřady dolní Liběchovky	29
4.5.3 PR Kokořínský důl	30
4.6 Přírodní památky v zájmovém území	31
4.6.1 Přírodní památka Mrzínov.....	31

4.6.2 Přírodní památka Na Oboře	31
4.6.3 Přírodní památka Stráně Hlubokého dolu	32
4.6.4 Přírodní památka Stráně Truskavenského dolu	32
4.6.5 Přírodní památka Želízky	32
5. Charakteristika zájmového území.....	33
5.1 Vymezení oblasti.....	33
5.2 MAS Vyhlídky o.s.	33
5.3 Svazek obcí Povodí Liběchovka	36
5.3.1 Dolní Zimoř	38
5.3.2 Medonosy	38
5.3.3 Tupadly	39
5.3.4 Vidim	40
5.3.5 Želízky	40
5.4 Sdružení obcí Kokořínska	41
5.4.1 Kokořín.....	43
5.4.2 Vysoká.....	43
6. Výsledky	44
6.1 SWOT analýza vybraných obcí mikroregionu SOPL.....	44
6.1.1 Analýza vnitřních zdrojů	44
6.1.2 Analýza vnějších faktorů	49
6.1.3 SWOT tabulka shrnutí.....	50
6.2 SWOT analýza vybraných obcí mikroregionu SOK.....	51
6.2.1 Analýza vnitřních zdrojů	51
6.2.2 Analýza vnějších faktorů	55
6.2.3 SWOT analýza souhrn.....	56
6.3 Analýza cestovního ruchu	56
6.4 Návrhy rozvoje.....	61
7. Diskuze	63
8. Závěr	66
9. Přehled literatury a použitých zdrojů.....	68
10. Přílohy.....	71

1. Úvod

Moderní společnost si v několika posledních desetiletích začala uvědomovat významnost přírody jako nedílné součásti života lidí, došlo k výraznému zájmu o ochranu přírody, jako důkaz je možné poukázat na velice aktivní „moderní“ přístup obyvatelstva k recyklaci, nebo snahu používat k přírodě šetrnější paliva. Trend ochrany přírody úzce souvisí se zájmem lidí trávit volný čas v přírodě a ne v přeplněných nákupních centrech jak tomu bývalo v dřívějších obdobích zvykem. Velké množství lidí volí jako své bydliště právě venkovské oblasti, ovšem nutno podotknout, že se jedná o oblasti s dobrou dopravní dostupností do větších center. Lidé mají zájem žít a trávit volný čas na venkově, díky nízké nabídce práce a často špatným platebním podmínkám však většina obyvatelstva do zaměstnání dojíždí.

Problémem obcí venkovského prostoru často bývá nedostatek finančních prostředků, z tohoto důvodu se obce dobrovolně sdružují a plní společné cíle, jako například vybudování chybějící kanalizace nebo chodníků. Obce často pořádají společné kulturní nebo sportovní akce, které mají za úkol mimo jiného i sblížení obyvatel sdružených obcí a sblížení obyvatel v rámci obce. Pro rozvoj obcí je podpora, ohlas a zainteresovanost lidí velice důležitým faktorem. Při plnění cílů obce často využívají dotací, které jim po vyhodnocení zpracovaného posudku mohou být přiděleny. Mnoho nových možností získávání dotací se objevilo v roce 2004 se vstupem České republiky do Evropské unie. Za pomoci programů EU je možné zlepšit ochranu životního prostředí, zajistit kvalitní život a vzdělání obyvatel a zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví.

Studie se věnuje dvěma sousedícím mikroregionům, Mikroregionu Svazek obcí Povodí Liběchovky a obcím Kokořín a Vysoká, které se nachází na území Mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska. Obě oblasti se nachází v Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko, která byla založena roku 1976, CHKO Kokořínsko se nachází v severní části středočeského kraje a zasahuje do kraje severočeského. Oba mikroregiony na svém území mají několik zvláště chráněných území, významných rostlin a živočichů, dalším společným rysem je atraktivita území. Zatímco Mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska je u turistů velmi oblíbený, Mikroregion Svazek obcí Povodí Liběchovky zůstává v ústraní, jedním z cílů práce je zjistit příčiny rozdílného chápání oblastí a navrhnout několik možností jak oblast udělat zajímavější z pohledu cestovního ruchu a nabídky služeb.

2. Cíl a metodika

Cílem práce „Návrh rozvoje mikroregionu Kokořínsko“ je nastínit možnost čerpání finančních prostředků z dotačních programů, které lze využít v rámci rozvoje venkovských obcí, dále popsání funkcí a důvodu vzniku mikroregionů a Místních akčních skupin. Dalším cílem práce je vyhodnocení stávajícího stavu Mikroregionu Povodí Liběchovky a vybraných obcí Mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska, jejich vzájemné porovnání a navržení možného rozvoje území.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě základní části. První část je rešeršního charakteru. Pro zpracování rešerše bylo nutné podrobné seznámení s tématem, v této části došlo ke sběru informací a dat, dále pak k jejich podrobnému zpracování. První část literární rešerše je věnována vysvětlení základních pojmů jako, kterými region, mikroregion a místní akční skupina. Část práce se zaměřuje na zdroje poskytující dotace a na programy pomocí kterých lze finanční prostředky čerpat. Poslední část literární rešerše podrobně charakterizuje zkoumanou oblast. Data byla pořízena z dostupných literárních zdrojů. Všechny zdroje jsou uvedeny v příloženém seznamu zdrojů. První část práce také obsahuje grafy, které byly zpracovány z dostupných zdrojů, velká část dat potřebná k vytvoření grafů byla získána z webových stránek Českého statistického úřadu.

Druhá část práce je založena na vlastním šetření. Součástí vlastní práce bylo několik rozhovorů a diskusí se členy zastupitelstev daných obcí a podrobné seznámení s prostředím. Nejvýraznějšími osobami se kterými proběhla spolupráce a kteří ochotně poskytli velké množství dokumentů byli Ing. Eva Šestáková, členka výkonné rady Místní akční skupiny Vyhlídky o.s. (dále jen MAS), kterou jsem několikrát navštívila v Mělníku, Annelise Beníšková, starostka obce Medonosy a předsedkyně Svazku obcí Povodí Liběchovka (dále SOPL) a Ing. Ladislav Pořízek vedoucí Správy CHKO Kokořínsko. Po prostudování možností, kterými by bylo vhodné hodnotit úroveň zvolené problematiky, porovnávat obce mezi sebou a dále pak navrhnout linii rozvoje se jako nejvhodnější způsob projevilo sestavení SWOT analýzy.

SWOT analýza obecně je způsob kvalitativního hodnocení z hlediska jednotlivých faktorů, rozdělených do čtyř skupin **silné** a **slabé** stránky označovány jako vnitřní stránky subjektu, dalšími jsou vlastnosti vnějšího prostředí a to **příležitosti** a **hrozby** (UR, 2011). V práci je SWOT analýza aplikována na problematiku turismu a cestovního ruchu. Zájmová oblast byla pro potřeby analýzy rozdělena na dvě podoblasti dle příslušnosti k danému mikroregionu. První podoblast tvoří obce nacházející se v Mikroregionu Povodí Liběchovky (Dolní Zimoř, Medonosy, Tupadly, Vidim, Želízy) druhou podoblastí je Mikroregion Sdružení obcí Kokořínska, přesněji pouze obce Kokořín, Vysoká. Faktorem rozdělujícím obě oblasti je odlišný charakter turismu a zájem o danou oblast.

SWOT analýza byla sestavena zvlášť pro každou z výše uvedených oblastí a posléze došlo k jejich následnému porovnání. K porovnání došlo v otázkách zájmových oblastí, možnosti a kvalitě ubytování, infrastruktury, vybavenosti obcí, aktivit nabízených obcemi a regionem. Zjištění úrovně cestovního ruchu pomocí výčtu vnitřních stránek a vlastností vnějšího prostředí je rozdělen do několika celků. První část vlastní práce je tvořena analýzou vlastní zdrojů a podrobným popisem dílčích celků.

Demografické podmínky

Pro zjištění demografických podmínek byla použita data z webových stránek Českého statistického úřadu (dále jen CZSU), kde byla zjišťována data o struktuře obyvatelstva, jak o věkové tak i o vzdělanostní, dále zaměstnanost a s ním související směry vyjížděky za prací. Na webových stránkách CZSO byly vyhledány informační karty studovaných obcí, z karet byly použity údaje sloužící k demografické charakteristice jednotlivých obcí. Zvláštní důraz byl kladen na historický vývoj počtu obyvatelstva, který se jistém období značně změnil. Ze zjištěných údajů o počtu obyvatel a jejich věku byla vytvořena tabulka věková struktury a procentuelní zastoupení jednotlivých věkových skupin, což vedlo k nastínění pravděpodobného vývoje populace. Data byla čerpána také z publikace Veverkové (2004) Ze všech dat bylo vytvořeno několik grafů, shrnující jednotlivé části demografických údajů. Po vyhotovení tabulek pro obě zkoumané oblasti, došlo ke vzájemnému srovnání.

Ekonomická situace obcí

Pro zhodnocení ekonomické situace bylo nutné čerpání dat z rozpočtů jednotlivých obcí. Rozpočty byly získány z oficiálních webových stránek obcí, nebo z publikace Veverková (2004) Bohužel se mi nepodařilo získat rozpočty ze stejného roku, z tohoto důvodu nebylo možné objektivní hodnocení.

Trh práce

V analýze trhu práce je obsažen stav nezaměstnanosti, pro lepší znázornění stavu nezaměstnanosti byla z dat Ministerstva práce a sociálních věcí (2012) vypracována tabulka porovnávající další tři různá období. Dále byl v rámci analýzy vypracován obrázek znázorňující poměr ekonomicky aktivního obyvatelstva podle odvětví, vypracována byla také tabulka dle vyjždění do zaměstnání (CZSU, 2012)

Infrastruktura

Práce v této kapitole hodnotí dopravní obslužnost regionu a její kvalitu. Pro vyhodnocení byla využita data získaná z map Národního geoportálu INSPIRE, které obsahovaly dopravní síť. Na webových stránkách Českého statistického úřadu (CZSU, 2012) byla u jednotlivých obcí uvedena technická infrastruktura.

Služby, turismus

Analýze hodnotící stav služeb a možnosti turismu byla věnována největší pozornost. Pro lepší orientaci a snadnější srovnání byla tato analýza umístěna za obě tabulky SWOT a je jí věnována celá kapitola. Pro zpracování analýzy bylo nutné získání dat o ubytovacích a stravovacích zařízeních, nabídce aktivit pro návštěvníky. Data o ubytovacích a stravovacích zařízeních byla pořízena z oficiálních stránek obcí, které jsou uvedeny v seznamu zdrojů. Použito bylo i velké množství dat získaných místním šetřením v obcích a data poskytnutá obcemi a Místní akční skupinou Vyhlídky (STRATEGICKÝ PLÁN MAS VYHLÍDKY, 2010)

V další části vlastní práce byla vypracována analýza vnějších faktorů, která byla rozdělena do dvou podcelků.

Příležitosti

Kapitola zohledňuje možnosti rozvoje regionu pomocí dotací získaných od státu, nebo možnost

čerpání finančních prostředků z EU. Zabývá se rozvojem, kterému by mohlo být pomoci díky podnikatelským činnostem a mladými lidmi. Pro vypracování příležitostí byla potřeba znalost problematiky regionu. Daty byla získána znalostí regionu, a předešlou analýzou.

Hrozby

Analýza hrozeb varuje před možnými negativními vlivy, které mohou na zájmové mikroregiony působit. Stejně jako u předchozí kapitoly bylo nutné podrobné seznámení se situací oblasti z využitím dostupné literatury obsazené v seznamu použitých zdrojů. U této kapitoly byl stejný způsob získání dat jako u analýzy Příležitostí.

Do analýzy oblastí byly zahrnuty i přírodní podmínky, které jsou však popsány v jiných kapitolách.

Výstupem z jednotlivých analýz jsou souhrnné tabulky SWOT analýzy, které shrnují fakta z výše uvedených kapitol. SWOT analýza byla vyvinuta Albertem Humphreym ze Stanfordovy univerzity. Poprvé byla použita v šedesátých letech, kdy Humphrey vedl výzkumný projekt, při kterém byla využita data od 500 nejvýznamnějších amerických společností. Analýza spočívá v rozboru a hodnocení současného stavu regionu označováno jako vnitřní faktory a současné situace okolí zájmového území, vnějších faktorů. Úkolem zkoumání vnitřního prostředí je hledání a klasifikace silných a slabých stránek oblasti. Ve vnějším prostředí je nutné hledat a klasifikovat příležitosti a hrozby (Střelec, 2008). Existuje několik možností, jak dále vyhodnotit provedenou SWOT analýzu. Vycházíme z toho, že byl nalezen větší počet těch skutečností, týkající se obce, které se označí jako její silné, slabé stránky a příležitosti a hrozby. Jedním ze způsobů vyhodnocení je vytvoření tzv. Plus- mínus matice. Tato metoda porovnává vazby mezi určenými silnými stránkami "S", slabými stránkami "W", spolu s příležitostmi "O" a hrozbami "T". Vznikne tabulka, ve které řádky rozdělíme jako příležitosti a hrozby dle priority (O1-On, T1-Tn), do sloupců jsou zařazeny silné a slabé faktory oblasti dle priority (S1-Sn, W1-Wn). Součty řádků a sloupců matice udávají přehled klíčových faktorů, o které by se měly opírat navrhované programy strategie rozvoje obce. Pomocí tabulky se zjistí pořadí nejdůležitějších faktorů, na které by se obec ve své strategii měla zaměřit. Ukázka vzorové SWOT tabulky a jejího vyhodnocení pomocí plus-mínus matice je zařazena do kapitoly 9. Přílohy jako příloha č. 1 a č. 2 (Vašítková, 2007). Další metodou vyhodnocení je metoda využívající bodové ohodnocení jednotlivých analyzovaných faktorů podle předem dané stupnice důležitosti (například od 1 do 5 bodů). Výsledkem je uvedení váhy zjištěných S, W, O a T, kdy je opět lehce možné stanovit priority dalších strategických kroků. SWOT analýza je subjektivní metoda hodnocení. Kvalitní SWOT analýza nejprve důkladně analyzuje negativní a až následně pozitivní aspekty regionu. Analýza regionu je jednoduchá, konkrétní, postavená především na faktech (Charvát, 2011) Z výsledků SWOT analýz Mikroregionu Povodí Liběchovky a Mikroregion Sdružení obcí Kokořínska byly navrženy možnosti rozvoje jednotlivých oblastí, které jsou obsaženy v kapitole č. 6.

1. Region, mikroregion

1.1 Pojem region

Tento pojem původem z latinského slova regio, se používal pro označení spravovaného kraje, hranice, nebo také světové strany. S příchodem druhé poloviny dvacátého století se slovo region začalo používat v souvislosti s vyhraněním určitého území nebo oblasti (Čmejrek, 2008).

1.1.1 Definice regionu

Obecně lze použít definici: region je komplex vznikající regionální diferenciací krajiny (Hudečková et al., 2006).

Regiony se dle jejich vymezení dělí na deskriptivní a normativní. Deskriptivní poté na homogenní a heterogenní. Pro regiony označované jako homogenní je typickým rysem ekonomicko-geografická, nebo fyzicko-geografická podobnost prostředí. Oproti tomu heterogenní region se vyznačuje jako přirozené spádové území, tvořící se kolem přirozeného jádra. Charakteristikou normativního regionu, je politické rozhodnutí o vytvoření regionu (Kratochvíl, 2010). Jedním z případů normativních regionů jsou územní formy spolupráce obcí, tedy mikroregiony (Kašparová et al., 2009).

1.2 Mikroregion

1.2.1 Charakteristika, důvod vzniku

Mikroregiony jsou územní celky, tvořené dobrovolnými svazky obcí s počtem obyvatel nepřekračující horní hranici 2- 5 tisíc (Mahdal, 2010). Mikroregion vzniká v územně ucelené oblasti vymezené přirozenými přírodními, technickými, historickými hranicemi nebo jinými pojíci prvky (Labounková et al., 2009).

Dle zákona je mikroregion chápán jako právnická osoba ustavená v souladu s § 49 až 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (Zákon č. 128/2000 Sb., 2000) některé mikroregiony jsou založené dle původního zákona č. 367/1990 Sb., o obcích.

Obecně se jedná o spojení obcí s nízkým počtem obyvatel a nedostatkem finančních prostředků v rozpočtu daných obcí. Při spolupráci na programech, pomocí kterých se jednotlivé obce snaží dosáhnout stanovených cílů, je možné společně prosazovat cíle zainvestovaných obcí a získávat dotace jim určené (Mahdal, 2010).

Za mikroregiony jsou také považována zájmová sdružení právnických osob se soukromoprávními subjekty dle § 20 f až § 20 j občanského zákoníku. Jednotlivé kraje České republiky mohou definovat mikroregion různými způsoby (Labounková et al., 2009).

Největší počet mikroregionů vznikl mezi léty 1999 -2001 jako reakce na výše zmiňovanou novelu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. V dalších letech měl vznik mikroregionů klesající tendenci (Šafařová et Škrabal, 2008). V databázi, uveřejněné Centrem pro regionální rozvoj ČR bylo k datu 1. listopadu 2010 v České republice 564 mikroregionů (Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2010). Velikost mikroregionu dle počtu obyvatel na území žijících je různá, přibližně jednu polovinu mikroregionů tvoří regiony s počtem obyvatel nepřesahující deset tisíc obyvatel a s počtem nejvýše deseti členských obcí (Šafařová et Škrabal, 2008).

1.2.2 Typologie mikroregionů

Typologie byla převzata z publikace Škrabal et al. (2006).

Rozlišení mikroregionů dle:

Důvodu dobrovolné spolupráce:

- mikroregiony vzniklé a fungující za účelem konkrétní investiční akce, kterou bývá například zřízení chybějící nebo rekonstrukce stávající kanalizace, plynofikace.

- mikroregiony s cílem obecného rozvoje území specifikovaným ve strategickém plánu rozvoje daného území.

Poměru velikosti první největší a druhé největší obce mikroregionu:

- sdružení menších obcí obklopující spádové centrum. Centrem bývá větší či nějakým způsobem významnější místo. V tomto případě bývá velikostní převaha největší obce jednoznačná.

- mikroregiony zahrnující více obcí přibližně stejné velikosti nebo významu. V těchto mikroregionech platí, že největší obec není co do počtu obyvatel více než dvojnásobně velká ve srovnání s druhou největší obcí.

Právní subjektivita/formy:

- dobrovolný svazek obcí, tvoří jej mikroregiony sdružené ve formě dobrovolného svazku obcí dle Zákona o obcích 128/2000 Sb. dle § 46, 48, 49, 50, a to smluvním podpisem meziobecní spolupráce:

- a) za účelem řešení konkrétní, především investiční akce, tento typ spolupráce je však označován za nestabilní,
- b) za účelem „širší“ „víceúčelové“ spolupráce.

- mikroregion s jinou právní subjektivitou, která je podložena platnou legislativou České republiky, a to následujícími způsoby:

- Dle občanského zákoníku, podle něj tvoří zájmová sdružení právnických osob se soukromoprávními subjekty dle § 20 f až §20 j občanského zákoníku.
- Dle obce jako společníka a. s. či spol. s r. o. podle zákona č. 250/2000 Sb. Zajímavostí je, že žádné ustanovení jakéhokoliv právního předpisu výslovně nezakazuje, aby i svazek obcí vstupoval do obchodních společností jako společník, naopak dle § 1 odst. 2 ve spojení s § 23 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů lze tuto možnost dovodit zákon.
- Dle zvláštních zákonů, kterým je například zákon č. 227/1997 Sb., nadační zákon.
- Dle zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů nebo zákona č. 248/ 1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech.
- Případně existují mikroregiony bez jakéhokoliv právního základu – čistě dobrovolná spolupráce.

Pro ukázkou je uvedeno několik mikroregionů a jejich projektů:

Mikroregion Poddžbánsko, kde byly společně se SMOR Rakovník vybudovány cyklistické trasy směr Hlavačov – Rakovník, Lišany – Lužná.

Mikroregion Karlštejsko, vytvořil projekt Krajinou Karla IV, který slouží k propagaci regionu Karlštejsko, projekt blíže představí místa, kudy chodil král a císař Karel IV.

1.2.3 Financování činnosti mikroregionu

Finanční prostředky mikroregiony získávají z vlastních i cizích zdrojů (Šafářová et Škrabal, 2008).

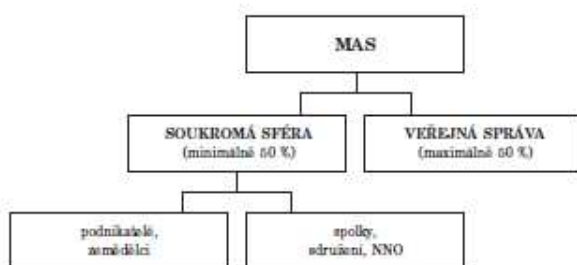
- a) vlastní zdroje, které tvoří členské příspěvky. Jejich výše je závislá na počtu obyvatel daného mikroregionu. Nutno zmínit, že členské příspěvky tvoří malou část celkových příjmů.
- b) cizí zdroje se skládají z dotací, grantů. Nejvíce finančních prostředků mikroregiony získávají z krajských zdrojů, především ze zdrojů určených Programu obnovy venkova.

2. Místní akční skupiny (MAS)

2.1 Charakteristika, důvod vzniku

Místní akční skupiny jsou formou managementu mikroregionů. Oficiální zkratkou v České republice je MAS, v Evropské unii jsou tyto skupiny označovány jako LAG zkratka je tvořena od slov „Local Action Groups“. MAS jsou zakládány mikroregiony jako nástroje pro získání dotací z programu Leader. Jsou tvořeny společenstvím občanů, neziskovými organizacemi dále pak soukromou podnikatelskou sférou a veřejnou správou (obce, svazky obcí a instituce veřejné moci). Podílejí se na rozvoji venkova, zemědělství. Svými programy a strategiemi se podílí na získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region metodou LEADER (metodě LEADER je věnována kapitola 2.3). Místní akční skupiny začaly v České republice vznikat v roce 2002 v souvislosti s Programem obnovy venkova a nejvíce MAS bylo založeno se zavedením programu Leader a to mezi rokem 2005 a 2007 (Šafářová et Škrabal, 2008). MAS

byly vytvořeny za účelem zvýšení absorpční kapacity mikroregionu (Mahdal, 2010).

Obr. 1 Struktura MAS (Ministerstvo zemědělství, 2011)

Absorpční kapacita znázorňuje míru schopnosti státu využít prostředky poskytované z fondů EU. Tento problém má řadu aspektů, především je to:

1. administrativní kapacita, tj. schopnost řídit programy hrazené z fondů EU v souladu s příslušnými pravidly a předpisy EU,
2. spolufinancování, tj. schopnost spolufinancovat projekty z domácích veřejných zdrojů ,
3. zásobník projektů, tj. schopnost připravit s dostatečným předstihem kvalitní projekty, jež čekají na financování (Fondy EU, 2011).

Základní parametry MAS (Ministerstvo zemědělství, 2011)

- geograficky homogenní území,
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000,
- hustota obyvatel do 150 obyv./km²,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50% (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- MAS dle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (Občanské sdružení podle §829 zákona č. 40/1964 Sb. místní akční skupinou být nemůže),
- členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo, nebo v něm musí působit,
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u MV ČR,
- MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS,
- fungování metodou LEADER.

2.2 Financování činnosti MAS

Finanční prostředky mikroregiony získávají z vlastních i cizích zdrojů (Šafářová et Škrabal, 2008).

- a) vlastní zdroje tvoří členské příspěvky, ty se většinou nevybírají. Pokud MAS příspěvky vybírá, je finanční obnos menší než u mikroregionu. Systém určení výše příspěvku zvažuje kombinaci počtu obyvatel obce a pevné částky, která je závislá na druhu subjektu. U fyzických osob je pevná částka pět set korun, určení pevné částky pro obec se skládá z jednoho tisíce korun a tří korun za každého obyvatele obce.
- b) cizí zdroje mají možnost čerpat Místní akční skupiny z velkého množství programů, které jsou uvedeny v dalších kapitolách. Tyto finance mohou být u některých programů využity pro interní náklady organizace.

3. Zdroje financování z Evropské unie

3.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013

Strategie tvoří základní dokument politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (MRR, 2011). Pro Českou republiku je vymezeno 26 operačních programů. Každý jednotlivý program spadá pod určitý cíl politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Cíl KONVERGENCE

Cílem programu je podpora hospodářského a sociálního rozvoje v méně vyspělých oblastech členských států EU. V České republice do tohoto cíle spadají všechny regiony soudržnosti, Hl. m. Praha je výjimkou. Cíl konvergence je rozdělen do sedmi regionálních a osmi operačních programů (Mahdal, 2010)

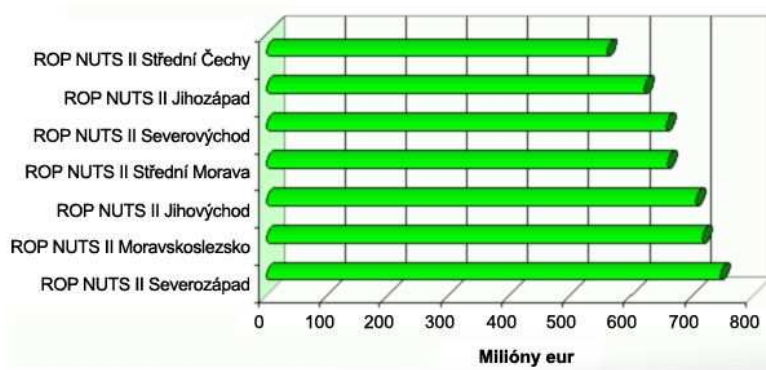
Cíl Konvergence má stanoveny tři strategické cíle, které budou prostřednictvím něho realizovány
 1. Vyvážený rozvoj regionu, jehož cílem je snižování disparit v socioekonomické úrovni mezi i uvnitř regionů ČR. Cíle priority bude dosaženo pomocí synergického působení intervencí realizovaných prostřednictvím tematických operačních programů a

Regionální operační systémy (ROP) značené NUTS II.

NUTS je zkratka od francouzských slov Nomenclature des Unites Territoriales Statistique, v překladu, klasifikace územních statistických jednotek. Jednotky NUTS jsou značené od úrovně NUTS 0 a NUTS I což je označení pro celou Českou republiku, NUTS II pro regiony soudržnosti, NUTS III značí kraje, NUTS IV okresy a NUTS V obce.

V České republice jsou tyto regiony soudržnosti:

- NUTS II Severozápad
- NUTS II Severovýchod
- NUTS II Střední Morava
- NUTS II Střední Čechy
- NUTS II Moravskoslezsko
- NUTS II Jihovýchod
- NUTS II Jihozápad

Obr.2 Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR pro ROP v cíli Konvergence (Strukturální fondy, 2011).

Tematické operační programy (MRR, 2011).

- OP Doprava

Prioritou operačního programu je úsilí o urychlené napojování krajských měst na dálniční síť, zásah by měl přispět k posílení integrity regionálního a sídelního systému a dále úsilí o kvalitní propojení se zahraničím. Řídícím orgánem je Ministerstvo dopravy.

- OP Životní prostředí

Prioritní osou programu je zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, což by mělo přispět k lepší image České republiky před ostatními členskými státy EU. Řídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí.

- OP Podnikání a inovace

Cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti ČR a přiblížení inovační výkonnosti sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy a to do konce programového období. Řídícím orgánem Operačního programu Podnikání a inovace je Ministerstvo průmyslu a obchodu.

- Výzkum a vývoj pro inovace

Globálním cílem je posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu zajišťujícího růst, vytváření pracovních míst přiblížení se evropsky významným státům. Řídícím orgánem OP Výzkum a vývoj pro inovace je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

- OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Snaha o zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU. K docílení by mělo dojít prostřednictvím dalšího vzdělávání osob, posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených, posilování institucionální kapacity a efektivnosti. Řídícím orgánem programu je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Globálním cílem je posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu zajišťujícího růst, vytváření pracovních míst přiblížení se evropsky významným státům. Řídícím orgánem OP Výzkum a vývoj pro inovace je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

- OP Integrovaný operační program

Cílem operačního programu je zefektivnění činností a procesů v oblasti veřejné správy, veřejných služeb a územního rozvoje prostřednictvím modernizace technického zázemí, jako předpokladu pro vytvoření moderní občanské společnosti a zvýšení konkurenceschopnosti regionů a ČR jako celku. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj.

- OP Technická pomoc

Program je určen pro podporu jednotného přístupu na národní úrovni a k zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

CÍL REGONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST A ZAMĚSTNANOST

Finanční prostředky z tohoto cíle mohou čerpat pouze oblasti, které nečerpají z cíle uvedeného výše. V České republice z tohoto cíle může čerpat pouze Hl. m. Praha se svými dvěma programy:

- OP Praha Konkurenceschopnost

Cílem je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako dynamické metropole členské země EU prostřednictvím odstranění slabin regionu, zkvalitněním prostředí, zlepšením dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a rozvinutím inovačního potenciálu města.

- OP Praha Adaptabilita

Hlavním cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny. Naplněním cíle dojde k posílení udržitelného socioekonomického rozvoje metropole a zvýšení významu Prahy ve středoevropském prostoru v porovnání s ostatními metropolemi členských států.

CÍL EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE

Podpora nadnárodní spolupráce regionů. V České republice mohou všechny regiony čerpat prostředky z níže vypsanych operačních programů

- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Sasko

- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Slovensko
- OP Mezinárodní spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce
- Síťový operační program ESPON 2013
- Síťový operační program INTERACT II

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Program rozvoje venkova (PRV) vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy. Program rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, blíže specifikuje v souladu s nařízením Rady (ES) 1698/2005 čl. 15 strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně a zajišťuje tak jeho efektivní realizaci.

Opatření Programu rozvoje venkova přispějí k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech (Mze, 2006)

Program rozvoje venkova je realizován prostřednictvím čtyř prioritních os a jejich priorit (Businessinfo, 2011):

Osa I: Zlepšení konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví

1. Modernizace, inovace a kvalita. Cílem je vytvoření silného zemědělsko-potravinářského odvětví, modernizace zemědělských firem zavádění inovací a zvýšení kvality produktů.
2. Přenos znalostí. Tato priorita počítá s vytvořením dynamického zemědělskopotravinářského prostředí, rozšířením vzdělávání a poradenství a snížením věkového průměru pracovníků v zemědělství.

Osa II: Zlepšování životního prostředí a krajiny

1. Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů. Spočívá v podpoře zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti, podpora zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny.
2. Ochrana vody a půdy. Výsledkem této priority by měla být ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.
3. Zmírňování klimatických změn. Cílem priority je podpora využívání obnovitelných zdrojů energie (dále jen OZE) prostřednictvím stávajícího lesního potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.

Osa III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

1. Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE . Cílem priority je tvorba pracovních míst a zajištění vyšší příjmové úrovně obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit a podporou venkovské turistiky, zvyšování využití OZE.
2. Podmínky růstu a kvalita života na venkově. Spočívá ve zlepšení vybavení a vzhledu vesnic a veřejných prostranství, posílení sounáležitosti obyvatel s místním prostředím a dědictvím

venkova, zabezpečení rozvoje venkovské infrastruktury s cílem rozvoje podnikání a zlepšení ŽP venkovských sídel.

3. Vzdělávání. Priorita klade důraz na podporu vyšší úrovně vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšení používání informačních a komunikačních technologií.

Osa IV: Leader

1. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova. Leader pomáhá realizovat místní rozvojové strategie a rozvíjí spolupráci místních partnerství s cílem zlepšit kvalitu života, posílit ekonomický potenciál a zhodnotit přírodní a kulturní dědictví venkova.

3.2 Program „Leader“

Zkratka „LEADER“ znamená „Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale – Propojování akcí hospodářského rozvoje venkova“. Program funguje od roku 1991 pod záštitou Evropské Unie. Úkolem je posílení potenciálu venkovských oblastí s iniciací místních skupin. Program leader se pojí s aktivitami MAS, úkolem těchto místních organizací je vypracovávat strategii místního rozvoje, rozhodovat o rozdělování i finančních zdrojů a spravovat je (Evropská komise, 2006).

Pro shrnutí podstaty přístupu Leader bylo vypracováno sedm klíčových rysů. Podrobnější popis rysů je nachází níže v této kapitole. Je důležité, aby byly všechny rysy společně vnímány jako sada nástrojů. Všechny rysy se ve vzájemně prospěšné interakci doplňují v rámci celého procesu provádění, tím je dosahováno trvalých účinků na dynamiku venkovských oblastí a jejich schopnost řešit vlastní problémy.

Sedm rysů přístupů Leader: všechny rysy se v praxi propojují

I. Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí

Přístup podle jednotlivých oblastí znamená, že je za cílovou oblast pro provádění politiky zvoleno malé, stejnorodé, společensky celistvé území. Území často spojují stejné tradice, potřeby obyvatel. Je prokázáno, že tento přístup funguje lépe než jiné přístupy, neboť umožňuje, aby akce byly voleny tak, aby uspokojovaly skutečné potřeby obyvatel a zároveň vedly ke zvyšování místní konkurenceschopnosti. Důležitým faktorem je dostatečně ucelená oblast, nabídka vyhovujícího množství lidských, finančních a hospodářských zdrojů na podporu udržitelné strategie místního rozvoje.

II. Přístup „zdola nahoru“

Tento přístup klade důraz na možnost místní populace zasahovat a tvořit strategii a na možnost vyjadřovat se k cílům a prioritám. Místní populací se rozumí celek, hospodářské a sociální zájmové skupiny a reprezentativní veřejné a soukromé instituce. Budování kapacit je zásadní složkou přístupu „zdola nahoru“, který zahrnuje zvyšování povědomí, školení, účast a zapojení místní populace při určování silných i slabých stránek oblastí, účast různých zájmových skupin při vypracování strategie místního rozvoje a stanovení jasných kritérií výběru vhodných akcí na místní úrovni k realizaci strategie. Na tento rys je v programu Leader kladen největší důraz.

III. Partnerství veřejného a soukromého sektoru: Místní akční skupiny (MAS)

Zřizování místního partnerství (MAS) je původním důležitým rysem přístupu Leader. MAS spojují partnery z veřejného i soukromého sektoru. Poměr obou sektorů by měl být stejný, tedy 50% veřejný sektor a stejně tak i sektor soukromý. MAS určují obsah strategie místního rozvoje

venkova, rozhodují jakým směrem se bude rozvoj ubírat a přijímají rozhodnutí o projektech, které by měli být financovány, ve vztahu k jednotlivým operacím je MAS svěřena velká část řídicích odpovědností, například výběr projektu, způsob platby a vyhodnocování. Míra samostatnosti, se liší podle konkrétního režimu organizace a institucionálního kontextu v daném členském státě. Nejběžnějším způsobem financování projektů a akcí Leader jsou celkové granty.

IV. Usnadnění inovací

Inovace ve venkovských oblastech je myšlena jako přenos a přijetí inovací vyvinutých jinde, modernizaci tradičních forem know-how nebo nalézání nových řešení přetrvávajících problémů venkova, které se v rámci jiných politických zákroků nepodařilo uspokojivě vyřešit. Tento přístup může přinést nové reakce na konkrétní problémy venkovských oblastí.

V. Integrované a víceodvětvové akce

Projekty a akce, které jsou schválené a obsažené v místních strategiích by měly být navzájem propojené a koordinované jako celek. Integrace zahrnuje akce prováděné v jednom odvětví, všechny akce programu nebo konkrétní skupiny akcí. Důležité je propojení různých hospodářských, sociálních, a environmentálních subjektů a zúčastněných odvětví.

VI. Vytváření sítí

Vytváření sítí představuje výměnu dosažených výsledků, zkušeností mezi skupinami Leader, venkovskými oblastmi, státními správami a organizacemi, které se podílejí na rozvoji venkova v rámci EU bez ohledu na to, zda přímo přijímají podporu v rámci iniciativy Leader mezi oblastmi, projekty a lidmi zapojujícími.

VII. Spolupráce

Rys Spolupráce jde nad rámec vytváření sítí, jde o propojení MAS z jiných regionů, států EU nebo je možné propojení se třetí stranou, tedy zemí mimo rámec EU.

Při uplatňování rysu VII jsou využívány dva typy spolupráce:

- spolupráce mezi územími: v rámci daného členského státu. Může se uskutečňovat mezi skupinami Leader a je též otevřena ostatním místním skupinám, které používají podobný přístup umožňující účast zúčastněných stran.
- nadnárodní spolupráce: mezi skupinami Leader ze dvou nebo více členských států nebo se skupinami ze třetích zemí, které uplatňují podobný přístup (Evropské společenství, 2006).

3.2.1 Leader⁺

Leader je program platný pro období 2000-2006, ze kterého bylo na rozvoj venkovských oblastí vynaloženo 5046,5 milionů EUR. Leader⁺ byl založen jako jedna ze čtyř iniciativ financovaných ze strukturálních fondů EU (Evropská komise, 2011). Program byl zřízen jako nástroj pro vzájemnou spolupráci realizovanou na základě partnerství, jeho cílem bylo vypořádání se s novými problémy, kterým venkovské oblasti čelily v souvislosti se změnami v zemědělství v důsledku reforem Společné zemědělské politiky (CAP), s rostoucími nároky spotřebitelů na kvalitu zboží, s rostoucím povědomím o problematice životního prostředí, se stále těsnější integrací světové ekonomiky a v souvislosti s rychlým šířením a využíváním nových technologií. Hlavním cílem programu bylo pomoci představitelům venkovských oblastí, důraz byl kladen na dlouhodobý potenciál oblasti a současně na podporu zavádění integrovaných, kvalitních strategií pro trvale udržitelný rozvoj, podporu přírodního a kulturního dědictví, upevňování ekonomického prostředí, tvorbu pracovních míst a zejména zlepšení organizačních schopností obcí a občanů. Za účelem naplnění cílů byly stanoveny tři cílové

aktivity programu Leader+, Integrovaný rozvoj venkova, Spolupráce mezi venkovskými oblastmi, Vytváření sítě všech venkovských oblastí EU (POV, 2006).

Pro příklad úspěšného čerpání dotačního titulu programu Leader+ je uvedeno několik projektů Místní akční skupiny Sdružení Růže. Území působnosti MAS se rozkládá jihovýchodně od Českých Budějovic až po hranici s Rakouskem. Podstatnou část území tvoří Novohradské Hory a jejich podhůří.

Ukázka několika realizovaných projektů:

Cyklopenzion

Cílem projektu realizovaného v roce 2006 bylo rozšířit podnikání žadatele o další aktivitu s cílem dosažení ekonomické ziskovosti a tím tvorbou dalších finančních zdrojů k rozvoji podnikání. Dále pak změnit stávající stav nefunkční nemovitosti č. 139 v Údolí u Nových Hradů, ve středu obce, která občanům ani podnikateli nepřináší žádný užitek na prosperující a potřebnou službu. V neposlední řadě zlepšení a rozšíření své nabídky zákazníkům se zaměřením na konkrétní cílovou skupinu, která má zájem o ubytování, kterého je zejména v letních měsících v regionu nedostatek. Rozpočet projektu byl 1 milion Kč, celá polovina rozpočtu byla hrazena z poskytnuté dotace. Předkladatel projektu byl Karel Kovář. Dotace byla čerpána z programu Leader+, opatření SLUŽBY (Vytváření a zlepšování služeb ve prospěch harmonie venkovského prostředí).

Přeměna Olešnického zámku

Projekt měl za úkol vypracovat stavební projektovou dokumentaci. Protože se jedná o historické sídlo a navíc nemovitou kulturní památku je nutné před jejím vypracováním udělat některé přípravné práce. Obec získala zámek květnu 2001 ve zpuštěném a značně nevyhovujícím stavu. Hlavní cíl předkladatele projektu, a všech zainteresovaných partnerů bylo, aby se výchovně-vzdělávací charakter zámku zachoval. V zámku byly vybudovány výstavní prostory, přednášková a konferenční místnost a ubytovací kapacity. Všechny pořádané akce jsou zaměřeny na mládež a studenty. Velký zájem o pořádání týdenních přednáškových kurzů projevují některé střední a vysoké školy se zemědělskou, lesnickou a rybářskou tematikou. Předkladatelem projektu byla obec Olešnice, partnery projektu Orbis Viridis, o.p.s., Odbor výstavby a kulturních památek MěÚ Trhové Sviny a Petr Heidinger, kancelář projektového poradenství, byla jim udělena dotace ve výši 290 tisíc Kč, tato hodnota se rovnala celkovému rozpočtu projektu i zde bylo čerpáno z opatření SLUŽBY.

Oživení Trocnova

Předkladatelem projektu je Sbor dobrovolných hasičů Trocnov s partnery městem Borovany a Jiřím Lillákem, vlastníkem Krčmy u Jana Žižky. Všeobecným cílem projektu je zvýšit kvalitu života v osadě Trocnov cestou vytváření pozitivních sociálních vztahů mezi obyvateli osady. Tyto vztahy budou rozvíjeny prostřednictvím společného plánování a organizování akcí i jejich realizací. Projekt počítá s pořízením stanu a rozebíratelného tanečního parketu, tato opatření vytváří předpoklady zejména pro realizaci venkovních slavností, kulturních a společenských akcí. Projekt popisuje kulturní akce i s dobou konání, v dubnu by mělo dojít ke stavbě tradiční májky, v měsíci květnu se koná Trocnovská pouť v červenci pak Medobraní. Dotace byla čerpána z opatření AKCE (Rozvoj činností vedoucí k upevnování sociálních vztahů mezi obyvateli) výše dotace pokryla rozpočet, který činil 90 tisíc Kč. (MAS Sdružení růže, 2008)

3.2 Regionální politika EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (MRR, 2007).

Strukturální fondy jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony (např. venkovské a problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním, pod kterým si lze představit například hornaté oblasti, řídké osídlené oblasti a pohraniční regiony). Existují dva strukturální fondy:

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), pomocí kterého jsou podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.

Z Evropského sociálního fondu (ESF) jsou podporovány neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

Fond soudržnosti (FS) je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Stejně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.

4. Charakteristika CHKO Kokořínsko

4.1 Vymezení oblasti

Chráněná krajinná oblast Kokořínsko (dále jen CHKO), která byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury ČSR roku 1976 pod čj. 6070/1976 se rozkládá ve středočeském a severočeském kraji mezi 14°06' - 14°36' východní délky a 50°38' - 50°23' severní šířky. Okresy ve kterých se CHKO nachází, jsou Česká Lípa, Litoměřice, Mělník a částečně také Mladá Boleslav. V oblasti CHKO se nalézají sedmdesát dva katastrálních území, počet obcí nacházejících se na území CHKO je třicet jedna. Celková výměra CHKO je 265 Km².

Kokořínsko je součástí České křídové tabule (Beran et al., 1998). Krajina Kokořínska je oblíbená pro své přírodní bohatství a krajinný ráz tvořený pískovcovými útvary a kaňonovitou strukturou okolí, dále pak hustými lesy, oblast je také typická lidovou architekturou, která je zde zastoupena velkým počtem zachovalých roubenek a díky hydrologickým podmínkám je zde možné nalézt četné množství mlýnů (Novotná et al., 2004).

Ministerstvo životního prostředí v létě roku 2011 zveřejnilo návrh rozšíření chráněné krajinné oblasti Kokořínsko o část Dokeska s novým názvem CHKO Kokořínsko – Máchův kraj. V oblasti se vyskytuje 96 zvláště chráněných druhů rostlin a 163 zvláště chráněných druhů živočichů. Stávající rozloha území se má zvětšit o 139 km² v Libereckém a Středočeském kraji. Zvětšením chráněného území by mělo dojít ke zvýšení ochrany přírody na území přírodovědně i krajinářsky unikátním. Po projednání návrhu na rozšíření, bude následovat příprava nařízení vlády o vyhlášení CHKO. Poté, co kabinet nařízení vlády odsouhlasí, bude proces vyhlášení CHKO dokončen. (MŽP, 2011).

4.2 Charakteristika území

4.2.1 Geologie, geomorfologie

Oblast Kokořínska se nachází v jižní části geomorfologického celku Ralská pahorkatina, podcelku Dokeské pahorkatiny a tvoří velkou část jejího okrsku, označovaného jako Polomené hory. Jižní a jihovýchodní oblasti zasahují do Dolnojizerské tabule, z velikostního hlediska je však tato oblast nepatrná (Balatka et Sládek, 1980). Reliéf je tvořen litologickým charakterem křídových, terciérních a kvartérních hornin. Největší část Kokořínska tvoří křídové sedimenty-pískovce jizerského souvrství (Beran, 2006). Existence a velký počet pískovcových útvarů a především povrchové tvary na pískovcích utvořené předurčily Kokořínsko pro vyhlášení Chráněné krajinné oblasti. Charakteristický rys reliéfu oblasti tvoří vztah hlavních povrchových tvarů, kterými jsou plošiny a údolí. Zmíněné tvary tvoří makrotvary (skalní města), mezofomy (známé pokličky) a velmi vyvinuté mikrotvary (voštiny, pseudoškrapy, železité inkrustace) (Beran et al., 1999).

4.2.2 Hydrologie, hydrografie

Území CHKO náleží do třech hlavních (Labe, Jizera, Ploučnice) a šesti dílčích povodí (Pšovka, Liběchovka, Obrtka, Strenický potok, Košátecký potok a Úštěcký potok) (Beran et al., 1999). První dvě z šesti dílčích povodí jsou z hlediska ochrany přírody nejvýznamnější. Tok Liběchovky je 25 km dlouhý, Pšovka a její povodí je ještě o 6 km delší (Šimánková, 2011). V nivách obou potoků jsou bohatě vyvinuté mokřadní soustavy.

Kokořínsko, spadající do území České křídové tabule tvoří díky své geologické stavbě, má velmi dobré podmínky pro akumulaci podzemních vod (Beran, 2006). Podzemní vody v křídových uloženinách Kokořínska jsou významným zdrojem pitné vody pro okresy Mělník, Česká Lípa a Kladno (Beran et al., 1999).

4.2.3 Pedologie

Členění půd charakterizující oblast:

1. Půdy skalního podkladu- největší rozšíření od severozápadní hranice CHKO směrem k jihovýchodu až ke Mšenské tabuli. Zastoupení písčitých půd, místy písčitohlinitých, půdy jsou převážně lehké, minerálně chudé až velmi chudé, s nízkým obsahem humusu (méně než 2,5 %).

Půdní typy skalního podkladu:

- vyluhované typy hnědozemí a podzolované půdy,
- jílovitopísčité rendziny až vyprahlé skelety s vápnitou půdou,
- lehká písčité mělká lesní půda,
- těžší hluboké jílovité půdy (Beran et al., 1999).

2. Půdy pokryvných útvarů- rozšíření od jihozápadní k jihovýchodní části CHKO, částečně i na severovýchodě. Do této skupiny patří půdy, které se vyvinuly na spraších a sprašových hlínách pokrývajících náhorní plošiny a mírně ukloněné svahy Půdní typy:

- spraše a sprašové hlíny
- hnědozemě
- písek (Beran et al., 1999).

4.2.4 Klima

Z klimatického hlediska se Kokořínsko nachází v mírné až teplé oblasti, nacházející se na jihu oblasti. Teplé klimatické oblasti odpovídá teplý suchý okresek s mírnou zimou, s kratším svitem slunce, oblast mírná je charakteristická mírně teplou, mírně vlhkou zimou. Roční úhrn srážek činí 499 - 655 mm, průměrná roční teplota 7,7 °C - 8,1 °C. Větry převažují severozápadní (15,2 %), jihovýchodní (14 %), jihozápadní (10 %), velmi časté je bezvětří (30,1 %). Průměrná rychlost větru je 3 m/s, maximální 11,7 m/s. Roční sluneční svit činí 1.476 hodin (Beran et al., 1999)

4.3 Zonace CHKO

Chráněná krajinná oblast kokořínsko je v závislosti na důležitosti ochrany přírody rozdělena do čtyř pásem. Zóny symbolizují míru usměrňování lidské činnosti a její dopady na kvalitu daného území. Činnosti, které v jednotlivých zónách ochrany přírody v chráněné krajinné oblasti nelze provádět jsou stanoveny v § 26 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Typologie byla převzata z § 26 zákona č.114/1992 sb.. o ochraně přírody a krajina

I. zóna

rozloha: 2 568,56 ha 9,5 % rozlohy CHKO Kokořínsko

Obnáší nejpřísnější ochranu. Území, kde je zachovalá živá i neživá příroda. Podle toho jsou území podmíněna přirozeným vývojem, nebo umělým zásahem člověka.

II. zóna

rozloha: 3 612,84 ha 13,3 % rozlohy CHKO Kokořínsko

Úkolem této zóny je vstřebávat rušivé vlivy na plochy I.zóny. Snaží se zlepšovat a rekultivovat plochy s významnými přírodními složkami (§ 26 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

III. zóna

rozloha: 19 761, 33 ha téměř 73 % rozlohy CHKO Kokořínsko

Téměř shodná se zónou II., ochrana je zde mírnější

IV. zóna

rozloha: 1 214, 40 ha 4,5 % rozlohy CHKO Kokořínsko

V této zóně jsou obsaženy trvale zastavěné oblasti, kde je provozována zemědělská činnost.

4.3.1 Zvláště chráněná území

Celkově bylo v CHKO v roce 1998 vyhlášeno devět maloplošných zvláště chráněných území (ZChÚ). S výjimkou dvou přírodních památek a dvou přírodních rezervací byla vyhlášována podle § 8 zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody (Beran et al, 1999).

K 31. 12. 2004 mezi ZChÚ přibylo dalších dvanáct územních celků (Beran, 2006).

Dnes lze na území CHKO nalézt - pět přírodních rezervací

- šestnáct přírodních památek

Ze všech chráněných území, nacházejících se na území CHKO Kokořínsko budou podrobně popsány pouze ty, které zasahují do území, kterému se práce blíže věnuje. Souhrnný seznam a obrázky polohy všech ZChÚ se nacházejí v přílohách.

Přírodní rezervace nacházející se ve sledovaném území podrobný popis je uveden v kapitole 4.5:

Přírodní rezervace Kokořínský důl- I-III. zóna.

- údolí Pšovky zaříznuté do kvádrových pískovců středního turonu. Nestejná rozpustnost tmelů v jednotlivých pískovcových blocích způsobila vznik tzv. "pokliček", skalních měst a dalších pozoruhodných geomorfologických fenoménů.

Přírodní rezervace Mokřady dolní Liběchovky- I. zóna.

- rozsáhlý komplex mokřadů různých typů na horním toku Liběchovky s výskytem řady ohrožených druhů rostlin a s unikátní faunou bezobratlých živočichů, včetně druhů z Červeného seznamu IUCN a druhů, které mimo mokřady Liběchovky a Pšovky nebyly v Čechách jinde nalezeny.

Přírodní památky zasahující do zájmového území, jejich podrobný popis obsahuje kapitola 4.6:

Přírodní památka Mrzínov

Přírodní památka Na Oboře

Přírodní památka Stráně Hlubokého dolu

Přírodní památka Stráně Truskavenského dolu

Přírodní památka Želízky

4.4 Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území evropského významu (Natura 2000, 2006) skládá se ze dvou typů území:

- Ptačí oblasti- celkový počet ptačích oblastí v České republice je čtyřicet jedna,
- Evropsky významné lokality- na území ČR se nachází 1082 evropsky významných lokalit. Jejich výčet je shrnut tzv. národním seznamu, který je složen ze dvou částí v závislosti na biogeografické oblasti do nichž ČR zasahuje: panonské (pokrývající převážnou část Jihomoravského a část Zlínského kraje) a kontinentální (96 % území ČR)(www.mzp.cz, 2012).

Všechny členské země Evropské unie a také nově přijaté země mají povinnost zajistit ochranu určených chráněných území (AOPK, 2006). Cílem je zabezpečit ochranu živočichů, rostlin a přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (www.mzp.cz, 2012)

Právní předpisy stanovené EU:

- směrnice Rady 2009/147/EC, o ochraně volně žijících ptáků, (nahrazuje směrnici Rady 79/409/EHS),
- směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

4.5 Ramsarská úmluva

Úmluva o mokřadech, majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva, byla podepsána v íránském městě Ramsar roku 1971. Prostřednictvím této úmluvy se zajišťuje celosvětová ochrana a rozumné užívání mokřadů všech typů (Ramsar, 2002). Každá ze smluvních stran úmluvy je povinna zařadit alespoň jeden ze svých mokřadů na Seznam mokřadů mezinárodního významu, na tzv. List of Wetlands of International Importance. Zároveň je stát povinen zajistit adekvátní ochranu a vhodné užívání mokřadů na svém území. Do seznamu mohou být zahrnuty pouze mokřady splňující přísná kritéria mezinárodního významu pro vodní ptactvo a dále z hlediska ekologického, botanického, zoologického mezinárodního významu a z hlediska hydrologie a limnologie (UNESCO, 1994). V dnešní době má Ramsarská úmluva 152 smluvních stran, v roce 1990 se jednou z nich stala i Česká republika. Celkový počet mokřadů celého světa spadající do Ramsarské úmluvy činí 1610 na ploše 145,2 mil ha.

V České republice se z celého počtu mokřadů nachází 12, jedná se o mokřady, u nichž došlo nebo je možné předpokládat změny jejich ekologického charakteru a tím i možnost jejich ohrožení, případně zničení. Za naplňování Ramsarské úmluvy v České republice zodpovídá Ministerstvo životního prostředí. Funkci poradního orgánu ve věcech ochrany mokřadů vykonává Český ramsarský výbor složený ze zástupců Ministerstva životního prostředí, pracovníků státní ochrany přírody, pracovníků výzkumných a vědeckých pracovišť a zástupců nevládních organizací. Při řešení vědeckých otázek je využívána Expertní skupina tvořena pracovníky, kvalifikovanými v ochraně mokřadů a vodního ptactva (MŽP, 2006). V roce 1997 byla do Seznamu mokřadů mezinárodního významu zařazena soustava mokřadů, jejíž část zasahuje do zájmového území soustava je označována jako Mokřady Liběchovky a Pšovky.

4.5.1 Mokřady Liběchovky a Pšovky

Mokřady vzniklé v údolích potoků Liběchovky a Pšovky jsou ukázkou maloplošných mokřadů různých druhů. Oblast je považována za jeden z nejvýznamnějších rezervoárů podzemní vody v Čechách. Roku 1997 bylo území zapsáno na Seznam mokřadů mezinárodního významu a to z důvodu splnění podmínek Ramsarské úmluvy.

Území splňuje následující kritéria úmluvy:

1a- je obýváno souborem vzácných, ohrožených, kriticky ohrožených druhů,

2a- má zvláštní význam pro udržení genetické a ekologické rozmanitosti,

2b- jedná se o reprezentativní příklad přirozeného mokřadu v dané biogeografické oblasti.

Celková rozloha oblasti je 361 ha, převážná část se nachází v CHKO Kokořínsko. Nejcennější mokřady se nachází v Přírodní rezervaci (dále jen PR) Kokořínský důl, PR Mokřady dolní Liběchovky, PR Mokřady horní Liběchovky a na území Přírodní památky Prameny Pšovky. Mimo CHKO se mokřady vyskytují v Národní přírodní rezervaci Polabská černava. Bližší charakteristika mokřadů je rozpracována pouze pro území PR Mokřady dolní Liběchovky a PR Kokořínský důl, z důvodu náležitosti ve zkoumaném území.

4.5.2 PR Mokřady dolní Liběchovky

Přírodní rezervace, která byla vyhlášena rezervací v roce 2001, leží na dně neckovitého údolí toku Liběchovka. Rozloha přírodní rezervace činí 36, 4646 ha a nachází se v katastrálním území obcí Tupadly a Želízy. V podloží fluvialních uloženin Liběchovky byly mezi obcemi Želízy a Chudolazy pomocí vrtlů nalezeny slínité prachovce a pískovce. V Tupadlech následují slínitoprachové sedimenty přecházející v jemnozrnný slínitý pískovec. Směrem k severovýchodu ubývá ve vyšších částech cyklů vápnité složky. Výplň údolí je ve spodní části tvořena písiky s jílovitými a prachovými vložkami, ojediněle se štěrky. Výše se střídají s jílovitými a prachovými sedimenty (AOPK, 2009). V údolní nivě jsou z největší části zastoupeny nivní hlíny, v menší míře potom písčité jíly a slatiny. Vznik mokřadů je umožněn lokálními prameny. Významná část porostů rezervace je tvořena olšovými luhy svazu *Alnion incanaea*, pouze okrajově lze na území nalézt mokřadní olšiny svazu *Alnion glutinosae*. Společenstva nelesního typu zastupují z velké části rákosiny, především *Phragmites australis* (rákos obecní) a *Phalaris arundinacea* (chrastice rákosovitá). Z hlediska výskytu vzácných druhů rostlin, lze oblast označit za chudou, některé sušší oblasti jsou obsazovány expanzivními druhy, jakými jsou například *Eupatorium cannabinum* (sadeč konopáč), *Solidago canadensis* (zlatobýl kanadský) a *Solidago gigantea* (zlatobýl obrovský). Velmi hodnotné je však území z hlediska fauny, v povodí Liběchovky byla zjištěna populace velmi vzácného druhu mlže *Pisidium amnicum* (hrachovka říční) a *Pisidium tenuilineatum* (hrachovka čárkovaná), dalšími vzácnými druhy vyskytujícími se v mokřadech jsou *Vertigo moulinsiana* (vrkoč bahenní) a *Cochlicopa nitens* (oblovka velká). Z obratlovců byl zde zjištěn výskyt *Tritulus alpestris* (čolka horského) zároveň bylo zjištěno, že je toto místo jedno z nejnižších obývaných pro tento druh čolka v České republice.

Péče o přírodní rezervaci Mokřady dolní Liběchovky spočívá především ve výchovných zásadách v mokřadních olšinách, v kosení luk a odstraňování náletu. Důraz je kladen také na obnovu a vytváření nových tůň a jiných vodních nádrží (AOPK, 2009).

V oblasti rezervace byla Správou CHKO Kokořínsko v roce 2001 zřízena naučná stezka o délce 300m. Stezka má začátek v obci Želízy, konec stezky se nachází na rozcestí Želízy a Želízy BUS. Po celé délce je rozmístěno sedm naučných tabulí, kde se návštěvník dozví základní informace o mokřadech Liběchovky a Pšovky, o ovlivnění těchto biotopů činností člověka (zastavení Rákosiny a ostricové porosty), o původní vegetaci kolem menších toků (zastavení Mokřadní olšiny), o samotné Liběchovce (zastávka Potok Liběchovka), dále je možnost dozvědět se informace o managementových zásadách na těchto území v CHKO Kokořínsko (zastávka Péče o mokřady) a stojatých vodách a o funkci mokřadů v krajině. Na stezce není téměř žádné převýšení, ovšem vzhledem k tomu, že stezka vede po vyšlapané pěšince a po povalových chodnících, tak není vhodná pro kočárky nebo invalidní vozíky. Celá procházka návštěvníkovi zabere přibližně 30 min (Správa CHKO Kokořínsko, 2010).

4.5.3 PR Kokořínský důl

Přírodní rezervace Kokořínský důl je nejstarší rezervací v CHKO Kokořínsko, založena byla v roce 1953. PR zaujímá území o celkové rozloze 2096,97 ha z toho se 2077 ha se nachází v okrese Mělník. Nejvýznamnější horninou oblasti jsou křemenné pískovce kvádrové s chudou prachovitostí, řídkěji vápnitou hmotou, patřící ke střední a vyšší části jizerského souvrství. Díky výborné prostupnosti, rozpukání pískovce a jeho různé odolnosti vůči větru, dochází ke vzniku kaňonovitých údolí a roklí se skalními stupni, skalních měst a mnoha dalších geomorfologických mezoforem (římsy, sklaní brány, okna a pro oblast typické pokličky). K maximálnímu prohloubení údolí došlo během středního pleistocénu a již k jeho konci byl patrný kaňonovitý ráz. Holocenní údolní nivu tvoří fluvizemě a glejové půdy s občasným výskytem organozemí. V okrajích údolí se objevují sprašové hlíny a spraše s hnědozeměmi. Údolní svahy jsou pokryty arenickými kambyzeměmi a podzoly. Vegetační pokryv nejčastěji zastupují borové doubravy v kombinaci s *Rhodococcum vitisidaea* (brusinka obecná) nebo *Vaccinium myrtillus* (borůvka černá). Na svazích a okrajích roklí lze nalézt habrové doubravy a javořiny. V hluboko zaříznutých údolních oblastech se nacházejí fragmenty smrčín s výskytem *Trientalis europaea* (sedmikvítek evropský) a *Calamagrostis villosa* (třtina chloupkatá). Nezalesněná území zaujímají především mokřady, většinou v různých sukcesních fázích. Niva Pšovky se poslední léta vyvíjela takřka bez zásahu člověka a můžeme v ní nalézt velké množství společenstev vyznačujících se vzácnými či ohroženými druhy. Z nižších rostlin mluvíme například o *Batrachospermum moniliforme* (ruducha), z vyšších rostlin lze najít zástupce *Potamogeton alpinus* (rdest alpský), *Ranunculus lingua* (pryskyřník velký) vzácně se lze setkat s výskytem *Huperzia selago* (vranec jedlový). V Kokořínském dole bylo zaznamenáno více než 700 druhů vyšších rostlin, v území se vyskytuje značný počet ruderálních druhů rostlin. Ruderální druhy zaujímají 15% z celkového počtu rostlin. Pod skalními převisy byla nalezena velmi vzácná houba *Battarraea stevenii* (battarrova Stevenova). Pro Mokřady Pšovky je typická rozmanitost bezobratlých druhů živočichů, žijí zde nejen druhy vzácné a často se jinde v rámci České republiky nevyskytující, ale i ohrožené druhy Evropy. Příkladem živočicha vyskytujícího se pouze na mokřadech v údolích Liběchovky a Pšovky je *Vertigo moulinsiana* (vrkoč bažinný), který je uvedený i v Červeném seznamu IUCN. Evropsky významným druhem je *Oxyethira simplex* (chrostík), který se vyskytuje ještě v jedné lokalitě v Německu a také v severní Evropě. Dalšími ohroženými druhy jsou *Vertigo angustior* (vrkoč útlý), *Pisidium*

amicum (hrachovka říční) z pavouků nutno zmínit *Mysmenella jobi* u tohoto pavouka jde o druhý nález v České republice (první je z roku 1973). V potoce Pšovka se až do roku 1998 vyskytovaly tři druhy raků, vlivem tzv. račího moru vyhynul *Astacus astacus* (rak říční) i *Astacus leptodactylus* (rak bahenní), *Orctonectes limosus* (rak pruhovaný) dovezený ze Severní Ameriky epidemií postižen nebyl. V teplomilně doubravě na opuce v jižní části Kokořínského dolu, byla nalezena *Porrhomma mocrocavense* (plachetka) a to jako na jediném místě v České republice. Při posledním zjišťování bylo zaznamenáno 63 ptačích druhů. Ze vzácnějších ptačích druhů byl v poslední době pozorován *Falco peregrinus* (sokol stěhovavý), *Upupa epops* (čáp černý).

Mokřady nejsou hospodářsky využívány, jsou na nich prováděny pouze výchovné zásahy, vedoucí ke zlepšení podmínek pro cenná společenstva živočichů a rostlin. Kosení, odstraňování náletu probíhá na vypraných místech, nebo na místech určených pro přírodovědecké výzkumy. Odstraňování náletu dřevin je prováděno i na xerothermních plochách okrajů skal (AOPK, 2009).

4.6 Přírodní památky v zájmovém území

Charakteristika byla přejata z publikace Agentury ochrany přírody a krajiny (2009).

4.6.1 Přírodní památka Mrzínov

PP byla vyhlášena v roce 2000, její cellková výměra je 0,87 ha. PP Mrzínov se nachází v katastrálním území obce Vysoká. Předmětem ochrany je stráň stepního charakteru s populacemi několika vzácných druhů rostlin.

Území je porostlé teplomilnými trávníky s *Scabioso ochroleucae- Brachypodietum pinnati* (válečka prapořitá) a dalšími význačnými druhy, k nimž patří *Gentiana cruciata* (hořec křížatý), *Linum flavum* (len žlutý), *Campanula bononiensis* (zvonek boloňský) a *Orobanche elatior* (záraza vyšší). Průzkum fauny této PP je teprve v počátcích. Lze předpokládat, že území bude refugiem pro řadu stepních druhů živočichů. Příkladem může být rychle mizející včela *Hylaeus confusus*, nebo bezkrídlí reliktní nosatci *Trachyphloeus aristatus* a *Trachyphloeus asperatus*. Nutno zmínit i výskyt velmi vzácný *Maculinea Rebeli* (modrásek Rebelův).

Péče o chráněné území spočívá především v odstraňování náletu dřevin a v kosení.

4.6.2 Přírodní památka Na Oboře

PP Na Oboře se nachází v k.ú. obce Chodeč, tato památka byla vyhlášena v roce 2001. Její výměra je 3,46 ha. PP tvoří čtyři malé izolované stráně, které tvoří mozaika suchých křovinatých a travnatých strání.

Vyskytují se zde suché trávníky s *Scabioso ochroleucae- Brachypodietum pinnati* (válečka prapořitá) v nich roste řada typických druhů pro toto společenstvo, jako například *Festuca rupicola* (kostřava žlábkatá). Ze vzácných rostlin se zde můžeme setkat s *Gentiana cruciata* (hořec křížatý), *Campanula bononiensis* (zvonek boloňský) a *Orobanche lutea* (záraza žlutá). Stráně jsou obývány řadou teplomilných živočichů, jako je například *Cicadetta montana* (cikáda chlumní) *Cryptocephalus hypochoeridis* (mandelinka krytohlav). Vyskytuje se zde velmi vzácný *Maculinea Rebeli* (modrásek Rebelův), vyskytuje se zde také populace *Coronella autriaca* (užovky hladké)

Péče o chráněné území spočívá především v odstraňování náletu dřevin a v kosení.

4.6.3 Přírodní památka Stráně Hlubokého dolu

PP byla vyhlášena v roce 2001, spadá pod katastrální území Tupadly. Výměra PP je 4,64 ha. Předmětem ochrany je pruh na hranách pískovcových skal s lesostepní vegetací a výskytem vzácných a ohrožených rostlin a živočichů.

Pískovcové skály a jejich hrany jsou porostlé teplomilnými trávníky a lemy, které směrem k polím na plošině přecházejí v rozvolněnou teplomilnou doubravu. Populace vzácných rostlin jsou v území PP jedním z hlavních motivů ochrany. Patří mezi ně zejména *Iris aphylla* (kosatec bezlistý), *Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica* (koniklec luční český), *Dictamnus albus* (třemdava bílá). Významný je také výskyt vzácnějších druhů dřevin k nimž patří například *Juniperus communis* (jalovec obecný), *Pirus piraster* (hrušeň polnička) nebo *Sorbus torminális* (jeřáb břek). Fauna území byla zkoumána pouze orientačně. Z výsledků výzkumu je zajímavější zejména výskyt některých vzácných pavouků. Ve stepním trávníku žijí bezkřídlí terikolní nosatci *Trachyphloeus aristatus*, *Trachyphloeus asperatus* a *Otyorhynchus raucus*.

Péče o PP spočívá především v pravidelném odstraňování náletu na lokalitách vzácných druhů rostlin a usměrňování lesního hospodaření podle zájmů ochrany přírody.

4.6.4 Přírodní památka Stráně Truskavenského dolu

PP se nachází na katastrálním území Truskava, zaujímá 0,53 ha. PP byl hlášen v roce 2001. Chráněným územím je pruh na hranách pískovcových skal, kde žijí vzácné teplomilné rostliny a živočichové.

Plošiny a hrany skal s výstupy vápnitých pískovců jsou porostlé společenstvy teplomilných trávníků *Scabioso ochroleucae- Brachypodietum pinnati* (válečka prapořitá), s populacemi několika vzácných a ohrožených rostlin, a to zejména *Iris aphylla* (kosatec bezlistý), *Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica* (koniklec luční český), *Stipa joannis* (kavylu Ivanova). Z území jsou známy vzácné druhy bezobratlých živočichů, a to zejména pavouků. Žije zde například *Atypus affinis* (sklípkánek hnědý) a *Atypus piceus* (sklípkánek černý), jehož zdejší výskyt lze považovat za reliktní. Příklad syntopického výskytu těchto druhů je v Čechách dosti ojedinělý. Z brouků tu žije vzácnější mandelinka *Chrysolina geminata*.

V území je péče prováděna pouze formou občasného odstraňování náletu a sledování populace kostice a koniklece.

4.6.5 Přírodní památka Želízky

Katastrální území Dolní Zimoř. Rozloha činí 1,5 ha, PP byla vyhlášena v roce 2001. V pruhu na hranách pískovcových skal se vyskytují vzácné teplomilné rostliny a živočichové.

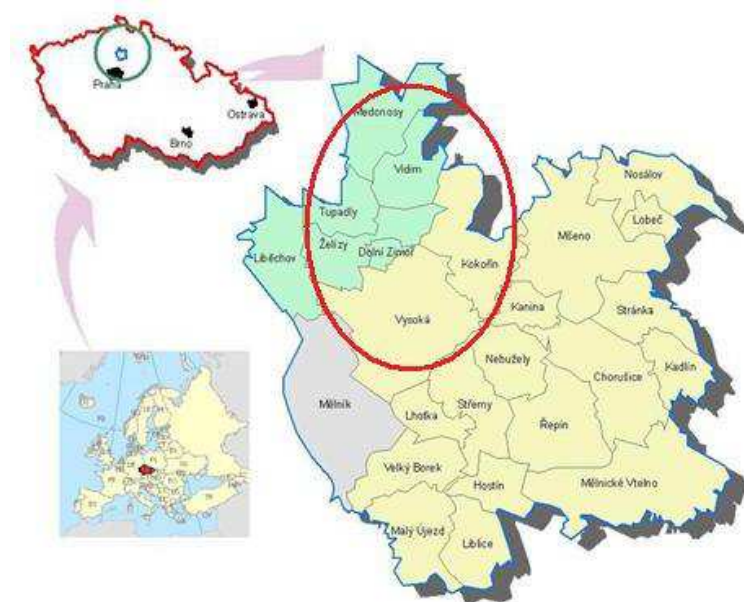
Na vrcholových plošinkách skal s pokryvem sprašových hlín se vyskytují teplomilné trávníky s *Scabioso ochroleucae- Brachypodietum pinnati* (válečka prapořitá), které provází například *Salvia pratensis* (šalvěj luční), *Asperula cynanchica* (mařinka psí), *Trifolium alpestre* (jetel alpský). Na skalách roste *Calluna vulgaris* (vřes obecný) spolu s typickými acidofyty, k nimž patří například *Sieglingia decumbens* (trojzubec poléhavý). Stinné stěny skal porůstá *Polypodium vulgare* (osladič obecná). Z živočichů je významný výskyt vzácných bezobratlých druhů, zejména pavouků. Příkladem jsou vzácné termofilní druhy *Abacoproeces saltuum* (pavoučenka hvozdní) a *Zelotes aurantiacus* (skálovka oranžová).

Území je silně zarostlé trnovníkem akátem. Z tohoto důvodu je péče o ně zaměřena především na postupné a pravidelné odstraňování akátu a monitoring populace kosatce a koniklece.

5. Charakteristika zájmového území

5.1 Vymezení oblasti

Zájmovou oblastí práce je větší část území Mikroregionu Povodí Liběchovky, dále katastrální území obcí Kokořín a Vysoká náležící do Mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska. Po prostudování problematiky daného tématu, byla ze zájmového území odebrána obec Liběchov, která je podle statutu městem a ve srovnání s ostatními obcemi nesplňuje kritéria pro venkovský prostor. Právě tato část CHKO je díky oběma potokům z hlediska ochrany přírody velice významná. V některých částech neupravených vodních toků Liběchovka a Pšovka jsou mokřady vzniklé propustností spodních vod a neobhospodařovanou krajinou. Oblast se nachází v CHKO Kokořínsko, současně tvoří území Místní akční skupiny Vyhlídky, o.s. Mikroregion Povodí Liběchovky, se rozkládá severozápadně od Mělníka a mikroregion Svazek obcí Kokořínska, se nalézá na severovýchod od Mělníka a navazuje na své západní hranici na mikroregionu Povodí Liběchovky.

Obr. č. 4 Poloha zájmového území (Vyhlídky, o.s., 2006)

5.2 MAS Vyhlídky o.s.

Sdružení Vyhlídky, o. s. bylo založeno v r. 2004 podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů a je právnickou osobou. Sídlo sdružení se nachází v obci Nebužely (Vyhlídky, o.s., 2011). Založeno bylo účelem aktivit podporující rozvoj života na venkově. Takto ustavená MAS vypracovala projekt "Cesta změny", a byla podána žádost o finanční dotaci v rámci Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Sdružuje představitele obcí a měst, neziskových organizací, podnikatele i další obyvatele regionu. Zakládající smlouvu podepsalo 12 členů. Během uplynulých let počet členů narůstal až do dnešních 31 členů. Obrázek 4. znázorňuje územní působnost MAS Vyhlídky, o.s., obce v červeném kruhu označují studovaného území.

Cílem sdružení jsou:

- aktivity podporující rozvoj života na venkově
- realizace rozvojové strategie
- podpora a spolu-realizace projektů udržitelného rozvoje venkova
- uplatnění nových forem zhodnocení přírodního kulturního dědictví za účelem posílení ekonomického prostředí v daném teritoriu.

Orgány sdružení jsou složeny z valné hromady, kterou tvoří nejvyšší orgán sdružení, 11 členné výkonné rady, volené valnou hromadou, předseda, místopředseda, dozorčí rada. Orgány sdružení jsou voleny ustavující valnou hromadou, která se bude konat ve lhůtě 40 dnů ode dne registrace sdružení. Ustavující valná hromada schvaluje stanovy sdružení.

Zásady hospodaření, příjmy sdružení

Předpokládaným zdrojem příjmů jsou:

- dary a příspěvky fyzických a právnických osob a obcí
- granty a dotace
- příjmy z činnosti při naplňování cílů sdružení, příjmy z činnosti na základě živnostenského listu
- členské příspěvky
- příspěvky na činnost sdružení

Člen sdružení má povinnost platit členské příspěvky. Členský příspěvek se platí ročně ve výši:

fyzická osoba hradí příspěvky 100 Kč

právnická osoba a OSVČ potom 5 000 Kč

nestátní nezisková organizace musí zaplatit příspěvek ve výši 2 000 Kč

Příspěvek na činnost sdružení od obcí v územní působnosti občanského sdružení, činí 5 000 Kč ročně, tento příspěvek na činnost sdružení se vybírá od obcí v územní působnosti občanského sdružení, které jsou členy sdružení prostřednictvím pověřeného zástupce (fyzické osoby) (Vyhlídky, o.s., 2011).

Strategický tým MAS Vyhlídky, o.s. zpracoval rozvojovou strategii typu Leader jako základní strategický dokument pro rozvoj území na léta 2006 – 2015. Hlavní priority organizace jsou níže definovány.

Priorita 1:

Zemědělství v regionu

1 a) Podpora vinohradnictví a obnova vinic v tradičních lokalitách.

1 b) Zaměření na rozvoj pěstování energetických plodin a komplexní využití bioodpadu a biomasy zejména s ohledem na kombinované systémy ekologického vytápění a výroby energie v regionu a úpravnost vzhledu krajiny.

1 c) Podpora diverzifikace zemědělských aktivit s ohledem na řízený rozvoj turistiky, krajové ovocnářství, originální potravinářské produkty a kulinářské speciality.

1 d) Důsledné využívání pozemkových úprav s cílem zvýšení ochrany, průchodnosti a členitosti krajiny.

1 e) Monitoring hospodaření v lesích a podpora programů pro zalesňování.

1 f) Využití potenciálu odborného školství v prospěšných programech.

Priorita 2:

Přírodní a kulturní dědictví a jeho využití v turistice

- 2 a) Podpora zpracování studií regionu a jejich návazností.
- 2 b) Zasadovat se všemi způsoby za úpravu dopravního provozu zejména v Kokořínském dole a údolí Liběchovky. Podpora vybudování systému záchytných parkovišť a cyklostezek.
- 2 c) Rozvoj informačních systémů a jejich návaznost, stejně jako promyšlený marketing cestovního ruchu regionu.
- 2 d) Inicivace a podpora zavádění produktů zážitkové turistiky a „balíčků“ pro vybrané cílové skupiny s ohledem na žádoucí charakter cestovního ruchu v regionu.
- 2 e) Podpora projektů k udržení spodních vod a nakládání s nimi, rekonstrukce a nové zakládání rybníků a vodní ploch a podpora hospodaření s vodou a její udržení v krajině.
- 2 f) Podpora oprav drobných sakrálních staveb a památek.
- 2 g) Nacházení nových způsobů seznámení se slavnými osobnostmi, tradicemi a historickými řemesly spjatými s regionem.

Priorita 3:

Výroba a podnikání

- 3 a) Podpora zakládání a rozvoj mikropodniků.
- 3 b) Zapojení podnikatů do systému poskytování turistických informací a služeb jako doprovodné aktivity pro cestovní ruch.
- 3 c) Využití studií zpracovávaných na úrovni kraje ve prospěch rozvoje podnikání zejména v cestovním ruchu.
- 3 d) Podpora rozvoje řemesel, služeb s možností využití jako turistických zážitkových produktů.

Priorita 4:

Infrastruktura a doprava v regionu

- 4 a) Vyvíjení aktivit k odklonu nákladní tranzitní dopravy mimo obce a využití ekologických způsobů dopravy zejména železnice.
- 4 b) Pohyb cyklistů postupně přesouvat z cyklotras na cyklostezky a dále budovat jejich síť.
- 4 c) Zlepšení a rozvíjet systém regionální veřejné dopravy.
- 4 d) Využití všech zdrojů a možností síťování a sdílení projektů k vybudování a zlepšení kvality liniové infrastruktury v regionu (kanalizace, vodovody, telefonní, datové a další sítě).

Priorita 5 :

Lidé a správa věcí veřejných

- 5 a) Zabránění odchodu mladých lidí z regionu nabídkou možností bydlení a zaměstnání.
- 5 b) Motivace lidí jejich vlastním prospěchem k angažovanosti v rozvojových aktivitách.
- 5 c) Zabránění rušení venkovských škol, zakládání a rozšiřování sítě komunitních škol v regionu pro celoživotní vzdělávání dospělých s ohledem na znevýhodněné skupiny.
- 5 d) Posilování patriotismu a sounáležitost obyvatel zejména zapojováním do fungujících a nových kulturních a společenských aktivit.
- 5 e) Podpora obcí ve zpracování koncepčních dokumentů (územní plány, strategie, urbanistické studie, ÚSES) a jejich soulad se strategií regionu.
- 5 f) Podpora zavádění účinných veřejných služeb, jejich komunitní plánování, sdílení a síťování.

Projekty realizované za podpory MAS Vydlídky, o.s v oblasti studovaného území

Program obnovy venkova v roce 2006

- Studie klidové zóny v obci Želízy
- Autobusové čekárny v obci Tupadly
- Brožurky Mlýny na Pšovce a Liběchovce

Leader v roce 2008

- Obnova historického centra obce Medonosy

Leader v roce 2009

- Turistické centrum „Brána skal“ v Osinalicích
- Vybudování chodníku v obci Tupadly

5.3 Svazek obcí Povodí Liběchovka

Svazek obcí povodí Liběchovky vznikl dne 1. 11. 1999 zapsáním do registru zájmových sdružení právnických osob, dle § 46 zákona č. 128/2000Sb. o obcích ve znění pozdějších změn a doplňků. Podle zákona svazek uzavřel Zakladatelskou smlouvu. Svazek je dnes tvořen šesti obcemi, zakládajícími jsou Medonosy, Tupadly, Horní Vidim, Želízy a Liběchov. V roce 2003 přistoupila obec Dolní Zimoř. Sídlem svazku je Obecní úřad Tupadly (Veverková, 2004). Předmětem činnosti svazku je:

- zlepšení kvality života obyvatel na území SOPL
- spolupráce s CHKO Kokořínsko
- udržování a zlepšení životního prostředí
- zásobování vodou
- odvoz domovních odpadků a jejich likvidace
- odvádění a čištění odpadních vod
- zajištění čistoty obcí včetně správy, údržby a provozování zařízení sloužících k uspokojování potřeb občanů, které jsou ve vlastnictví obcí

Orgány svazku jsou tvořeny shromážděním starostů, předsedou svazku, místopředsedou svazku a revizní skupinou. Jménem svazku jsou oprávněni jednat pouze předseda a místopředseda Svazku. SOPL má zpracovaný strategický plán ve kterém jsou stanoveny strategické cíle v pořadí podle jejich významnosti, strategický plán obsahuje i časový harmonogram akcí.

Strategický cíl 1:

Vytvoření harmonické, typicky „české“ krajiny a realizace trvale udržitelného hospodaření

1a) Péče o nivu Liběchovky- částečná rehabilitace kulturní krajiny

Péče o koryto z hlediska ochrany před povodněmi a tvorba kulturní krajiny.

1b) Protierozní opatření

Řešení odvádění povrchové vody a protierozní ochrana v obci Vidim.

1c) Rybník Medonosy

Stavba víceúčelového rybníka včetně občerstvení a sociálního zařízení.

1d) Ekocentrum

Podpora zpracování biomasy a dřevního odpadu, výroba štěpkových briket v opuštěných zemědělských objektech.

Strategický cíl 2:

Zachování a kultivování obytnosti sídel

2a) Realizace ochvatu obcí silnicí I/9

2b) Realizace bytové výstavby

2c) Nabídka ploch pro rodinné bydlení v obcích

2d) Kultivování veřejných prostranství

Péče o občanskou vybavenost v obcích- škola v Želízích, mateřské školy, dětská hřiště. Péče o kulturní dědictví a tradice například péče o památník Franze Kafky v Želízích, sochu V. Levého v krajině Želíz a Liběchova a ostatní kulturní památky zapsané v seznamu, který je zařazen v kapitole Přílohy.

Strategický cíl 3:

Zvýšení rekreačního potenciálu území

3a) Turistické ubytovny

Zřízení turistické noclehárny v budově Obecního úřadu v Medonosích.

3b) Cyklostezky

Cyklotrasa Liběchov- Medonosy

3c) Koupání, ubytování, služby

Oprava a rozšíření koupaliště v Želízích, realizace nenáročných sezónních sportovišť a služby s rekreací spojené.

3d) Podpora dalších forem rozšiřování ubytovacích a stravovacích kapacit

Péče o seniory

Strategický cíl 4:

Zvýšení ekonomické soběstačnosti mikroregionu podporou místních podnikatelských aktivit

4a) Recyklační dvůr včetně zpracování odpadů

4b) Centrum technických služeb mikroregionu

4c) Podpora živnostenského podnikání

Podpora agroturistiky- chov koní Pauzr v Osinalicích

Strategický cíl 5:

Snížení spádovosti vzhledem k městu Mělník a sousedním centrům

5a) Důraz na vytváření místních pracovních příležitostí s vazbou na bydlení

Strategický cíl 6:

Dovybavení území infrastrukturou

6a) Základní předpoklad úspěšné existence mikroregionu. Vysoká investiční náročnost bez přímé návratnosti.

Odkanalizování a čištění odpadních vod společně pro Liběchov, Želíz a Tupadly. Vodovod v obci Medonosy, obnova drobných energetických zdrojů na Liběchově, péče o místní komunikační síť.

Určení priority cílů

○ Věcné hledisko

Nejdůležitějším kritériem je vytvoření nových pracovních příležitostí, díky kterým probíhá realizace akcí s návratností do obecních rozpočtů.

- Ekocentrum mikroregionu
- Centrum technických služeb
- Rybník Medonosy
- Služby cestovního ruchu, cyklostezky
- Bydlení

Pořadí priorit je stanoveno s ohledem na fakt, že je v území nutné stabilizovat populační trendy a vztah obyvatel ke krajině. To je možné uskutečnit pouze při vzájemné koordinaci nabídky bydlení a kultivované krajiny.

○ Časové hledisko

Stanovení časových priorit bývá obtížné z důvodu obtížného stanovení jednoznačného časového harmonogramu. Obecně lze říci, že časovou prioritu z ekonomického hlediska zastupují akce s návratností do obecních rozpočtů a vytvářející pracovní příležitosti v místě. I nadále je nutné budovat bydlení a kultivovat krajinu.

- Recyklační dvůr + centrum technických služeb
- Ekocentrum
- Agroturistika
- Obnova památek
- Ostatní akce

5.3.1 Dolní Zimoř

Obec Dolní Zimoř je nevelká obec, která měla k roku 2011 pouze 73 trvale žijících obyvatel. Na území obce není škola, pošta ani zdravotnické zařízení. V obci byl zřízen vodovod. Kanalizace do obce prozatím zavedena nebyla. Další údaje o demografii a jiných datech jsou obsaženy v kapitole 6. Z tohoto důvodu v této kapitole nebude věnována další pozornost základním údajům. Stejně tak tomu bude i u popisu dalších obcí, v kapitolách je zaměření spíše na zajímavosti a krátké shrnutí historie obcí.

První zmínka o obci Dolní Zimoř, neboli osadě vysazené větrům zimavým pochází z roku 1640 (Místopisy, 2009).

5.3.2 Medonosy

Obec Medonosy se nachází v severozápadní části okresu Mělník. Správní území obce tvoří tři katastrální území a to, Medonosy, Chudolazy a Osinalice. Obec má pět částí: Medonosy, Chudolazy, Osinalice, Nové Osinalice a Osinaličky (Vlková, 2006). K roku 2011 bylo v obci zjištěno 111 trvale žijících obyvatel na rozloze 1488 ha. Medonosy jsou jedinou obcí mikroregionu, která prozatím nemá vodovod ani kanalizaci. Od roku 1995 je část Nové Osinalice uveden na seznamu Vesnické památkové rezervace.

Pamětihodnosti a zajímavosti:

Kostel Sv. Jakuba je kostel z roku 1712

Socha Sv. Ludmily

Vodní mlýn, č.p 149

Knížecí studánka, kde vyvěrá bohatý pramen znamenité pitné vody

V písemných pramenech je obec Medonosy zmiňována od roku 1352, archeologické nálezy však prokázaly osídlení již v období doby bronzové tedy 2000- 700 l. př. Kr. Roku 1648 byla původní obec vypálena, život se do obce vracel velmi pomalu, až v roce 1750 byla zřízena obora s barokním loveckým zámkem, ten však v polovině 19. století zachvátil požár. Do dnešní doby se z komplexu zachovala pouze sýpka. Typ zástavby lze charakterizovat jako "severočeské roubené domy" rozptýlené po svazích, převážná část zástavby byla vybudována převážně v 18. a 19. století. Architektonicky zástavba vychází z typu hrázděných jednoposchodových domů s gotickou tradicí.

Medonosy nabízejí atraktivní místa jako například barokní kostel sv. Jakuba z roku 1712, další významnou památkou je pískovcová socha sv. Ludmily. Významným místem obce je Knížecí studánka, kde pramení pramen vysoce kvalitní pitné vody. Za zvlášť významné objekty jsou považovány stavba vodního mlýna čp. 1 z roku 1788 a stavení čp. 27 a 71. Seznam všech významných objektů je zařazen v přílohách. Obec je turisticky atraktivní, pohostinství ani ubytování ale nenabízí. Nejvýznamnějším podnikem je Ekologická farma Pauzr v Osinalicích (Medonosy, 2012).

5.3.3 Tupadly

Tupadly jsou obec čítající k roku 2011 celkem 613 obyvatel. Do obce nebyla zavedena kanalizace ani plyn, vodovodem je obec opatřena.

Pamětihodnosti:

Zámek Slavín budovaný od roku 1840. Původně měl mít zámeček čtyři věže, postavena byla pouze jedna. Dnes je zámeček využíván jako Buddhistické meditační středisko Samadhi.

Zvonička

Pomník osvobození 5.5.1945

Přírodní rezervace Mokřady dolní Liběchovky, podrobný popis PR v kapitole 4.5.2

Přírodní památka Stráně Hlubokého dolu podrobný popis PP v kapitole 4.6.3

Obec Tupadly je v historických pramenech zmiňována od roku 1363. Z přelomu 18. a 19. století se zachovala v obci řada roubených a hrázděných domů a usedlostí. Nad obcí se tyčí hrad Slavín. Areál Slavína zbudoval v polovině 19. století, zůstal však nedokončen, je vystavěn v maurském stylu a původní sochařská výzdoba je dnes umístěna v Národním muzeu v Praze. Oblastí vedla hranice Čech a Sudet procházela po hřebeni od Osinalického sedla k Tupadlům. V trase hranice je unikátně zachovalá část pohraničního opevnění Řopíky, včetně nedokončených staveb. S odstupem času lze konstatovat, že přidružení k Želízům bylo po vysídlení Němců v roce 1949 druhým podstatným momentem v životě původně samostatné obce, který byl krokem k její praktické likvidaci a přeměně na chátrající sídlo, ožívající částečně pouze v letní sezóně a o víkendech. Změnou společenských poměrů v roce 1989 se opět naskytl obci možnost samostatné existence. Ani v dnešní době nejsou ještě zcela dořešeny majetkoprávní poměry v obci (Tupadly, 2012).

5.3.4 Vidim

Obec Vidim má 162 trvale žijících obyvatel. V obci se nachází vodovod, pro občany je k dispozici knihovna. Obec je od roku 1995 součástí Vesnické památkové zóny.

Pamětihodnosti:

Barokní zámek Vidim, který byl obklopen anglickou zahradou byl podle nápisu na bráně postaven roku 1696, podle odborníků bylo skutečné založení zámku až v 18. století. Dnes je zámek využíván jako Domov seniorů Vidim.

Kostel Sv. Martina leží naproti zámku Vidim, byl vystavěn roku 1878 na místě původního zbořeného kostela.

Kaple sv. Václava

Skalní obydlí

Obec Vidim je poprvé písemně zmiňována roku 1294, v té době část obce patřila klášteřu zbraslavskému a od roku 1295 zde uplatňovalo určité zájmy i biskupství pražské. Počátkem 14. století byla postavena tvrz, jedním z majitelů byl Půla z Vidimi. Dalším majitelem byl Berka z Dubé, který od roku 1320 vlastnil i sousední Kokořín. Roku 1402 došlo k rozdělení berkovského panství a obec Vidim připadla Václavu Berkovi z Dubé. Od té doby mělo panství Vidim ještě několik dalších majitelů. Václav Berka byl mezi 30 direktory v čele stavovského povstání roku 1618, odezvou poddaných bylo přápadení vidimské tvrze a dvora, obojí zpustošili a zapálili. Požár se ze dvora rozšířil na ves, která téměř celá lehla popelem. V letech 1661-1700 došlo k radikální germanisaci celého zdejšího kraje a zvláště Vidimi, ta byla více než z poloviny poněmčena (Vidim, 2012).

5.3.5 Želízy

Obec se skládá ze tří částí, největší jsou Želízy, další pak Nové tupadly a Sitné. Celkový počet obyvatel obce je 506 obyvatel. V obci se nachází škola, do které ve školním roce 2011-2012 nastoupilo 23 dětí rozdělených do dvou tříd. Jednu třídu tvoří děti 1. a 2. ročníku, druhá třída se skládá ze žáků 3. - 5. ročníků. Další informace lze vyčíst z podkladů SWOT analýzy.

Pamětihodnosti:

Čertovy hlavy jsou dílem sochaře Václava Levého. Ten tesal dvě obří hlavy do skály v letech 1841- 1846.

Tvrz Želízy

Pamětní deska Franze Kafky, ten v obci žil v letech 1919- 1923.

Písemná zmínka je již z roku 1360, kdy Mikuláš Pátek ze Želez pronajal svůj zdejší statek klášteři premonstrátů na Strahově. Tato ves byla ve třicetileté válce v 17. století zpustošena a vyliďněna. Znovu byla osídlena až koncem 18. století. Před I. světovou válkou žily v obci jen tři české rodiny. Tento proces pokračoval i po vzniku Československé republiky v roce 1918. Ještě v roce 1921 se v obci k české národnosti přihlásilo pouze 23 občanů. Před II. světovou válkou obec navštěvovalo i několik stovek hostů, převážně pražských židů. Svůj rekreační charakter si obec zachovala do dnešní doby. Vyřešení národnostní otázky přišlo s rokem 1945, kdy na

základě rozhodnutí vítězných mocností byli němečtí občané z obce odsunuti do Německa. Podle nejstarších doložených písemností měla obec před odsunem německých obyvatel 51 domů a 306 obyvatel. Po roce 1945 zde bylo vybudováno 50 rekreačních chat a vystavěn kemp s 18 chatkami (Želízy, 2012).

5.4 Sdružení obcí Kokořínska

Sdružení obcí Kokořínska vzniklo roku 1994 zapsáním do registru zájmových sdružení právnických osob, dle § 46 zákona č. 128/2000Sb. o obcích ve znění pozdějších změn a doplňků. Podle zákona svazek uzavřel Zakladatelskou smlouvu. Dobrovolný svazek je tvořen z osmnácti obcí, mapa působnosti SOK je zařazena v kapitole Přílohy pod označením mapa. 1. Pro řešení tématu práce byly vybrány dvě obce, Kokořín a Vysoká. Kromě ekologických, sociálních a dopravních problémů byla jedním z motivů založení sdružení také podpora cestovního ruchu. Pro období let 2011- 2012 byl sestaven Komunitní plán sociálních služeb Sdružení obcí Kokořínska. Plán má za cíl aktivně zjišťovat potřeby lidí v daném území a hledat způsoby, jak tyto potřeby uspokojit vzhledem ke zdrojům, jež jsou k dispozici. V plánu byly definovány níže uvedené cíle a priority Sdružení obcí Kokořínska.

Cíle komunitního plánu sociálních služeb a opatření k jejich realizaci na období 2011 – 2015:

Cíl 1 Informovaný občan

Cíl 2 Dosažitelnost a kvalita sociálních služeb

Cíl 3 Síť poskytovaných sociálních služeb na území SOK je součástí Střednědobého plánu Středočeského kraje (SOK, 2011)

Priority 1 (cílové skupiny: děti, mládež, rodina):

1 a) Sociálně aktivizační služby pro děti a mládež

Cíl: Občané Kokořínska mají přístup k různým typům aktivit

Opatření: Dostupné informace o aktivitách a možnostech v této oblasti. Spolupráce mezi poskytovateli služeb, veřejnou správou, místními spolky a veřejností.

1 b) Klub pro matky s dětmi

Cíl: Matky na mateřské dovolené jsou zapojeny do kulturního a společenského života v obci.

Opatření: Poradenství pro matky na MD. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (vzdělávání, kulturní a společenské akce).

1 c) Prevence sociálně patologických jevů

Cíl: Posílení žádoucího sociálního i psychického vývoje dětí a mládeže, prevence a snížení ohrožení sociálně nežádoucími jevy.

Opatření: Zvýšení informovanosti dětí a mládeže o problémových situacích a možnostech jejich řešení. Zajištění kontaktního místa či kontaktní osoby pro děti a mládež nabízející volnočasové služby a služby sociální prevence.

Priority 2 (cílové skupiny: osoby se zdravotním postižením, senioři)

2 a) Sociálně aktivizační služby

Cíl: Dostatek aktivizačních činností a jejich dostupnost pro osoby se zdravotním postižením a seniory.

Opatření: Sociálně aktivizační činnosti pro osoby s zdravotním postižením a seniory. Zajištění dostupnosti činností.

2 b) Bezbariérovost

Cíl: Veřejná místa na Kokořínsku jsou dostupná bez bariér pro osoby jakéhokoli typu omezení.

Opatření: Úpravy stávajících komunikací a veřejných budov.

2 c) Bezpečnost

Cíl: Zajistit seniorům a osobám se zdravotním postižením pocit jistoty a bezpečí.

Opatření: Osvětové a další preventivní aktivity zaměřené na bezpečnost. Poradenství o sociálních službách.

Priority 3 (cílové skupiny: osoby ohrožené sociálním vyloučením):

3 a) Informovanost nezaměstnaných

Cíl: Zajistit dostupnost informací o volných pracovních místech.

Opatření: Dostupné informace o volných pracovních místech. Přístup nezaměstnaných k veřejnému internetu.

3 b) Vytváření podmínek pro využívání veřejně prospěšných prací (VPP) a společensky účelných pracovních míst vyhrazených pro uchazeče o zaměstnání (SÚPM)

Cíl: Zvýšení počtu osob zařazených do programů VPP a SÚPM.

Opatření: Vytváření pracovních míst v rámci programů VPP a SÚPM. Výměna zkušeností s využíváním VPP a SÚPM.

Systémové priority:

4 a) Informovanost o sociálních službách v regionu

Cíl: Všichni obyvatelé na Kokořínsku mají snadný přístup k informacím o sociálních službách.

Opatření: Dostupné informace o sociálních službách v domácnostech - na území SOK existuje informační systém pro sociální problematiku. Poradenství o sociálních službách – místní poskytovatelé jsou připraveni poskytovat základní poradenství.

4 b) Koordinace systému sociálních služeb na Kokořínsku – dosažitelnost a kvalita sociálních služeb, součást Střednědobého plánu Středočeského kraje.

Cíl: Sociální služby v regionu jsou rozvíjeny v souladu s KPSS SOK a Střednědobým plánem SK. O všechny uživatele sociálních služeb je pečováno v souladu se standardy kvality sociálních služeb.

Opatření: Koordinace komunitního plánování sociálních služeb na Kokořínsku. Zajištění návaznosti a dostupnosti sociálních služeb. Kvalita sociálních služeb – zavádění a realizace Standardů kvality.

4 c) Financování systému sociálních služeb v regionu

Cíl: Zajištění finanční dostupnosti služeb.

Opatření: Vytváření grantových systémů. Podpora financování sociálních služeb z obecních rozpočtů.

5.4.1 Kokořín

Správní území obce Kokořín je tvořeno šesti obcemi a to Kokořínem, Kokořínským dolem, Janovou Vsí, Březinkou, Truskavou, a Šemanovicemi. Podle údajů z posledního sčítání osob v roce 2011, na území žije 359 obyvatel. Dnes má obec vybudován vodovod a kanalizaci s napojením na čistírnu odpadních vod. K dispozici je občanům pošta, knihovna, prodejny potravin, pohostinství a ke sportu hřiště.

Pamětihodnosti:

Hrad Kokořín byl postaven roku 1320 pravděpodobně pražským purkrabím Hynkem Berkou z Dubé, jedním z nejmocnějších pánů v Čechách. První přímá zpráva o hradu se však datuje až roku 1427, kdy jej vlastnil Aleš Škopek z Dubé, ten zemřel v roce 1434. Hrad potom rychle střídal majitele, kteří zde ale trvale nesídlili, a hrad pomalu chátral. Roku 1894 koupil Kokořín pražský podnikatel Václav Špaček. Hrad se dostal do takové stavu, že byl roku 1895 Spolkem českých turistů označen zříceniny hradu Kokořín. V roce 1951 byl hrad Špačkovým znárodněn a v roce 2006 po vleklých soudních sporech navrácen. Dnes je hrad provozován opět touto rodinou (www.kokorin.cz, 2012) .

Zámek Kokořín je barokní zámek v obci Kokořín, postavený v roce 1715

Skalní obydlí pochází z poloviny 19. století. Turisty oblíbená obydlí jsou Nedamy a Klemperka. Skalní reliéfy

Sousoší svatého Mikuláše Tolentinského na návsi obce Kokořín

Přírodní památka Stráně Truskavenského dolu, přírodní památka je popsána v kapitole 4.6.4

První písemné dokumenty svědčící o existenci obce pocházejí z roku 1320. Dokument popisu je smlouvu tehdejšího majitel Jindřich z Osměchova, ten vyměnil obec Kokořín s Hynkem Berkou z Dubé za obec Velešice. Berkové z Dubé vlastnili Kokořín přes sto let. Pravděpodobně v první polovině 14. stol. postavili i hrad Kokořín. Hrad používali majitelé jako své sídlo a centrum panství asi do poloviny 16. stol. Po pánech z Dubé se ve vlastnictví Kokořína vystřídala řada majitelů, až Beřkovští ze Šebířova kolem r. 1530 postavili v obci tvrz, dnešní zámek. V oblasti často pobýval Karel Hynek Mácha, říká se že jedna z jeskyní Staráky je místem, kde se odehrává částí děje jeho románu Cikáni (Kokořín, 2012).

5.4.2 Vysoká

Katastrální území je tvořeno šesti obcemi, kterými jsou Vysoká, Březinka, Chodeč, Strážnice a Střednice. Celková rozloha území je 2 841 ha na této ploše žije podle posledního sčítání celkem 839 obyvatel. Další demografické údaje jsou zařazeny do kapitoly... Občané obce mohou využívat mateřskou a základní školu. V obci je také knihovna, kulturní zařízení a ordinace lékaře. Ke sportovnímu vyžití obyvatel slouží tělocvična a hřiště.

Pamětihodnosti:

Evangelický kostel, který byl postaven roku 1786 s původním uspořádáním lavic.

Barokní kostel Sv. Václava z let 1752- 1754.

Hotel Harasov z roku 1912, dnes pouze chátrající budova.

Budova fary z roku 1903

Přírodní památka Mrzínov, památka je popsána v kapitole 4.6.1

Přírodní památka Na oboře, památka je popsána v kapitole 4.6.2

První zmínka o obci pochází z roku 1227, kdy kostel a ves patřily k panství Mělnickému. V roce 1522 byla část obce přiřazena ke Kokořínu, v roce 1547 byla část připojena k Bosyni. V dalších letech byla obec navracena panství Mělnickému. V roce 1757 byl postaven kamenný kostel sv. Václava a v roce 1786 vystaven evangelický kostel (Vysoká, 2012).

6. Výsledky

6.1 SWOT analýza vybraných obcí mikroregionu SOPL

6.1.1 Analýza vnitřních zdrojů

Demografické údaje

Pro přehledné znázornění **souhrnných údajů**, byla vypracována tabulka č. 1. V době zhotovení práce ještě nebyla dostupná všechna data ze Sčítání osob, domů a bytů 2011, proto byly použity údaje z roku 2004. Z dat je patrné, že nejhustěji osídlenou obcí a obcí s největším počtem obyvatel jsou Želízky, naopak Dolní Zimoř má nejnižší počet obyvatel a stejně tak nejmenší rozlohu, nejmenší hustotu osídlení mají Medonosy.

Tabulka č. 1 Základní demografické údaje (ČZSÚ, 2011)

	Dolní Zimoř	Medonosy	Tupadly	Vidim	Želízky
Počet obyvatel	67	111	125	204	472
Průměrný věk	47,6	38,3	37,8	37,5	39,5
Prům. věk: ženy	51,3	39,3	37,8	42,1	41,1
Prům. věk: muži	43,8	37,2	37,8	32,6	37,9
Katastrální výměra (ha)	162	1488	637	873	1107
Obyvatel/ha	0,414	0,075	0,196	873	0,426

Tabulka č. 2 znázorňuje **historický vývoj počtu obyvatel**. Prvním datem v tabulce je rok 1868, další léta nejsou odstupňovány pravidelnou periodou, byly určeny mezníky, ve kterých se počet obyvatel výrazným způsobem měnil. V prvních sledovaných časových úsecích je patrný rozdíl ve změnách počtu obyvatel. Zatímco v obcích Dolní Zimoř a Želízky došlo k mírnému nárůstu, v ostatních obcích sledujeme pokles. Od roku 1880 do 1921 dochází ve většině obcí ke snižování počtu obyvatel. V období II. Světové války a v poválečném období dochází ke značným změnám v počtu obyvatelstva, který je zapříčiněn tzv. odsunem řádným probíhajícím mezi léty 1945 a 1950. Odsun německého obyvatelstva probíhal nejintenzivněji v prvním roce, o průběhu odsuny nebyly dosud zveřejněny žádné údaje. Počet odsunutých obyvatel lze přibližně vyčíslit z údajů sčítání osob v roce 1930 a 1950, z tabulky vyplývá, že v některých obcích byl počet obyvatel snížen o více jak 50%. Do rozdílu je nutné zahrnout přirozený vývoj počtu obyvatelstva, větší část je však zapříčiněna odsunem. Největší pokles v počtu obyvatelstva je patrný v obci Medonosy, kde se počet obyvatel snížil o 63%, v obci Vidim došlo k 61% snížení. V ostatních obcích není snížení počtu trvale žijících mezi léty 1930 a 1950 tak znatelné. Želízky jsou jedinou obcí, ve které bylo snížení počtu obyvatel nepatrné. V letech 1970 až 1980 trend snižování pokračoval. Důvodem poklesu obyvatelstva, se jeví zvyšování urbanizace a stěhování obyvatel do měst. V posledních letech sledujeme růst zájmu lidí o klidné bydlení a s ním i zvýšení občanů žijících ve sledovaných obcích.

Tabulka č. 2 Historický vývoj počtu obyvatel v obcích SOPL (ČZSÚ, 2011)

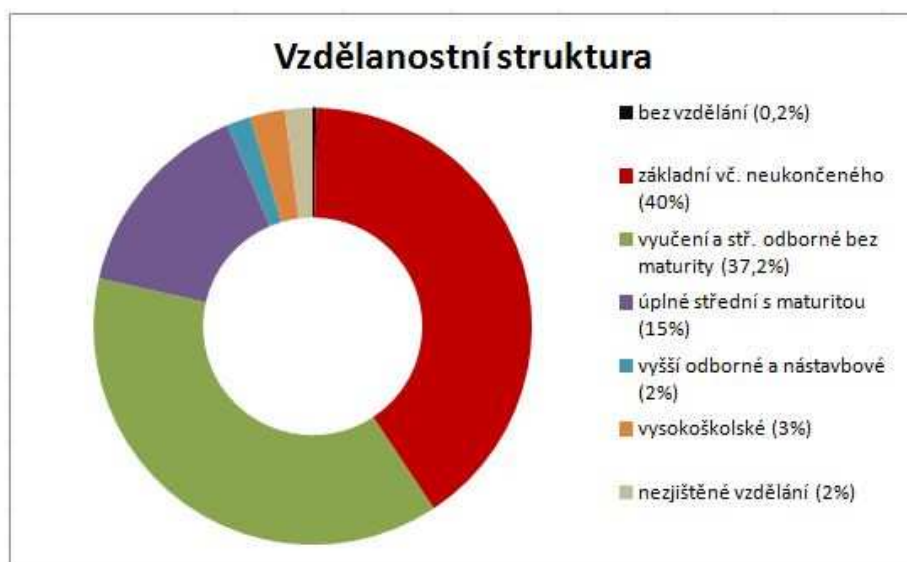
Historický vývoj počtu obyvatelstva										
	1868	1880	1900	1921	1930	1950	1970	1980	2001	2011
Dolní Zimoř	167	178	146	132	109	80	85	74	64	73
Medonosy	951	914	697	643	628	218	209	108	108	137
Tupadly	455	409	352	337	342	212	213	120	117	129
Vidim	629	592	510	456	423	163	258	246	196	162
Želízy	591	603	527	561	573	570	625	521	440	506

Z údajů ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 a z městské a obecní statistiky (MOS) byla vypracována tabulka **věkové struktury** v jednotlivých obcích mikroregionu.

Tabulka č. 3 Věková struktura podle obcí SOPL (ČZSÚ, 2011)

	Dolní Zimoř	Medonosy	Tupadly	Vidim	Želízy	celkem	%
0-4	1	5	12	6	15	39	4,22
5-14	4	11	12	12	63	102	11,03
15-19	9	10	10	11	38	78	8,43
20-29	10	19	23	21	71	144	15,57
30-39	5	16	12	18	55	106	11,46
40-49	8	12	17	22	51	110	11,89
50-59	12	19	12	30	63	136	14,70
60-64	3	3	4	12	26	48	5,19
65-74	7	6	11	18	33	75	8,11
75+nezj.	5	7	4	46	25	87	9,41

Z tabulky č 3. lze jednoduše vypočítat o jaký typ populace se jedná. Věkovou skupinu 0-14 let (dětská složka) tvoří 15% z celkového počtu obyvatel, 15-49 let (reprodukční složka) 47,5% obyvatel. 50. a více let (postreprodukční složka) 37,5%. Podle Sundbärgovy klasifikace je možné konstatovat, že jde o regresivní typ populace. Lze říci, že stabilně klesá počet nově narozených dětí a v delším časovém horizontu se bude celkový počet obyvatel snižovat. V takovémto případě zároveň dochází ke stárnutí populace a zvyšuje se ekonomická zátěž na celou populaci. Je nutné si uvědomit, že věková struktura není výsledkem pouze procesu natality a mortality, ale značnou měrou i migrací, která je zejména u malých územních celků patrnější. Z hlediska pohlaví je poměr mužů a žen téměř vyrovnaný. Z obr. č. 5 je patrné, že 75% obyvatel je starších patnácti let. Vystižení vzdělanostní struktury je patrné z obr. 5

Obr. 5 Vzdělanostní struktura obyvatel obcí SOPL (ČZSÚ, 2001) obrázek vlastní

Z obr. 5 je patrné, že největší skupinu zastupují osoby se základním vzděláním včetně nedokončeného vzdělání. Výrazná převaha obyvatel s vyučením, středním odborným vzděláním a základním vzděláním je pravděpodobně dána venkovským typem regionu. Osoby s vyšším vzděláním mají tendenci odcházet do měst a to především za prací.

Ekonomická situace obcí

Zdroj příjmů převážné části obyvatelstva je tvořen prací mimo obcí. Směr vyjíždky je orientován především na Mělník. Mělník svými ekonomickými aktivitami poskytuje významný zdroj výtěžků pro místní obyvatelstvo. Podstatně nižší je z ekonomického hlediska význam ostatních měst. Důležitým faktem je, dobrá dopravní dostupnost například do výše zmíněného Mělníku a do místního centra Liběchova. Z důvodu dostupnosti nejsou lidé nuceni ke stěhování za prací. Pro představu o **hospodaření obcí** byla vytvořena tabulka č. 5, která znázorňuje přehled skutečného stavu rozpočtu obcí mikroregionu. Z důvodu chybějících dat bylo nutné použít data za rok 2004. Údaje jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka č. 5 Rozpočty obcí za rok 2004. Údaje jsou uvedeny v tisících Kč (Veverková, 2004)

Obec	D. Zimoř	Medonosy	Tupadly	Vidim	Želízky
Daňové příjmy	364	1 121	1 054	1 356	2 880
Nedaňové příjmy	1,75	96	44	482	336
Kapitálové příjmy	2	0	274	43	0
Dotace (z toho na ZŠ)	25 (0)	105 (0)	33 (0)	119 (0)	1 824 (1 824)
Příjmy celkem	392,75	1 322	1 405	2 000	5 040
Běžné výdaje	403	1 166	1 133	1 702	5 934
Kapitálové výdaje	0	0	0	141	0
Výdaje celkem	403	1 166	1 133	1 843	5 934
Saldo	-10,25	+156	+272	+157	-894
Financování	10,25				894

Z přehledu obecních rozpočtů je zřejmé, že obce Dolní Zimoř a Želízy v roce 2004 hospodařily se ztrátou, která byla kryta z prostředků minulých let. Ostatní obce hospodaří s kladným saldem.

Finanční a platební situaci obcí lze hodnotit jako nevyrovnanou. Možnosti samostatného hospodaření obcí jsou nižší. Významnějšími obecními majetky, které by bylo možné kapitalizovat, jsou pozemky, které vyžadují vstupní investice. I přes aktivní přístup obcí k hospodaření se svým majetkem se investované finance obcím nevracejí.

Daňová výnosnost obcí je stejně tak jako finanční a platební situace obcí nevyrovnaná. Tabulka č. 6 vyjadřuje daňovou výnosnost v přepočtu na jednoho obyvatele za rok. Údaje jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka č. 6 Daňová výnosnost obcí MR SOPL v tis. Kč (Veverková, 2004)

	D. Zimoř	Medonosy	Tupadly	Vidim	Želízy
Daňové příjmy	5,43	10,9	8,43	6,5	6,1
Celkové příjmy	5,86	11,9	11,24	9,8	10,6

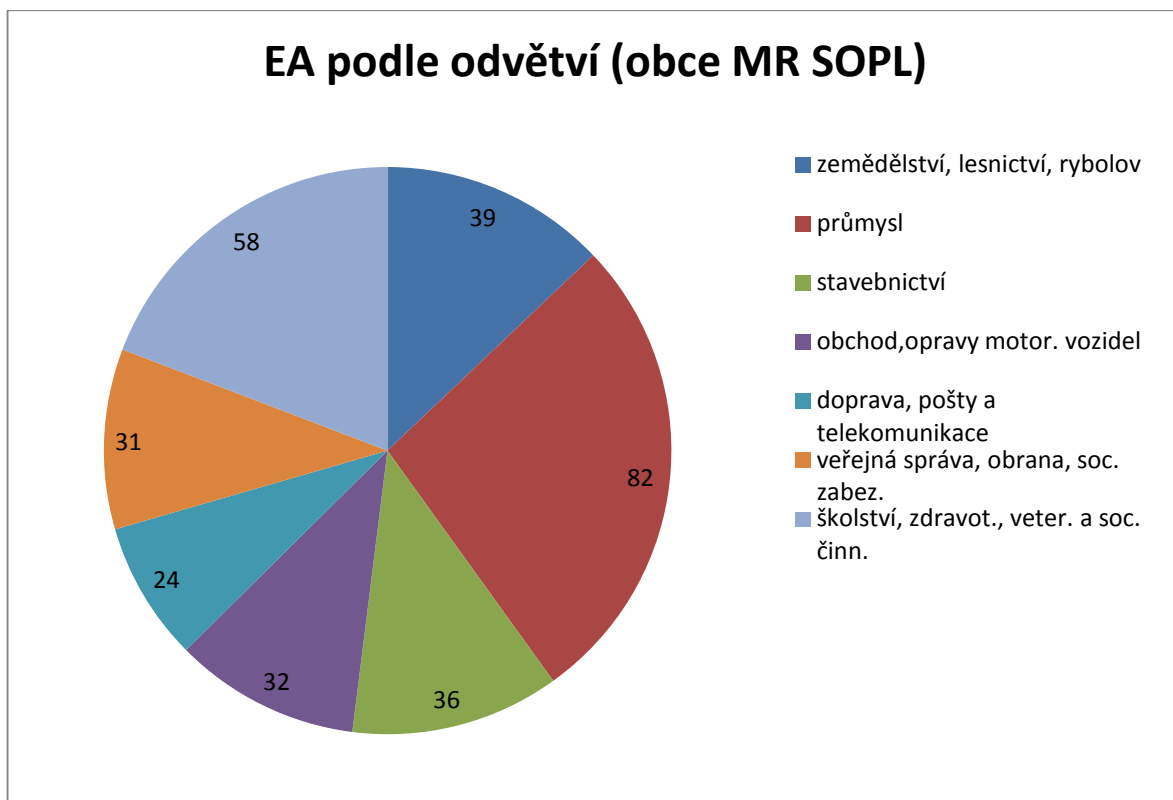
Z ekonomického hlediska má pro mikroregion neodmyslitelný význam cestovní ruch. Oblast byla vždy navštěvována spoustou umělců a důležitých postav své doby. Území je velice atraktivní což dokládá zájem o místní oblast turisty nejen z Čech, ale i ze zahraničí. V dřívějších dobách bylo pro zahraniční turisty velmi oblíbené ubytování v kempu v Želízích. V několika předešlých letech se projevila stagnace zájmu o území a to i přes atraktivnost mikroregionu.

Trh práce

Míra nezaměstnanosti je v mikroregionu velmi vysoká, především v obcích ležících v severních oblastech regionu, tyto části jsou vzdálenější spádovým centřům. Míra nezaměstnanosti v České republice se pohybuje okolo 9%. Pro potřeby práce byla vypracována tabulka č. 8 popisující stav míry nezaměstnanosti jednotlivých obcí, tabulka porovnává stav v zimním a letním měsíci loňského roku, a situaci v měsíci červenci 2001.

Tab. 8 Míra nezaměstnanosti SOPL (pozn. EAO= ekonomicky aktivní obyvatelstvo) (MPSV, 2012)

	k datu	uchazeči celkem	EAO	míra nezaměstnanosti
Dolní Zimoř	prosinec 2011	4	34	11,80%
	červenec 2011	4	34	11,80%
	červenec 2001	1	30	3,30%
Medonosy	prosinec 2011	10	59	16,90%
	červenec 2011	6	59	10,20%
	červenec 2001	12	50	24,00%
Tupadly	prosinec 2011	13	49	26,50%
	červenec 2011	16	49	32,70%
	červenec 2001	7	56	12,50%
Vidim	prosinec 2011	5	74	6,80%
	červenec 2011	3	74	4,10%
	červenec 2001	9	365	2,50%
Želízy	prosinec 2011	38	234	16,20%
	červenec 2011	32	234	13,70%
	červenec 2001	30	219	13,70%

Obr. č. 6 Ekonomicky aktivní obyvatelé podle odvětví

Tab. 9 Ekonomicky aktivní obyvatelé dle vyjíždění do zaměstnání

	Dolní zimoř	Medonosy	Tupadly	Vidím	Želízy
Vyjíždějící do zaměstnání	27	35	35	48	171
z toho v rámci obce	0	3	3	16	13
z toho v rámci okresu	21	14	24	24	110
z toho v rámci kraje	0	1	1	1	3
z toho do jiného kraje	5	11	5	6	23
vyjíždějící do zaměstnání denně mimo obec	21	21	26	25	118

Infrastruktura

Dopravní obslužnost regionu je na dobré úrovni. Dopravní osu tvoří silnice první třídy I/9 Praha- Mělník- Česká Lípa- Rumburk, silnice je v dobrém stavu. Obec Želízy ve svém územním plánu počítá s výstavbou obchvatu obce. Problémem obcí, kterými silnice I/9 v regionu prochází je dopravní zátěž způsobena tranzitní dopravou směřující do Německa. Sezonní zátěží je pohyb turistů v rekreačním období. Žádnou ze zájmových obcí není vedena železniční trať, nejbližší je možné nalézt v obci Liběchov, která se nachází nedaleko. Z důvodu vysokého počtu občanů migrujících za prací a za školou je autobusová doprava přizpůsobena tomuto pohybu. Autobusové linky jsou orientovány především na lokální centrum Mělník. Spojení s Prahou je realizováno autobusem přibližně za 45 až 70 minut. Typickým rysem oblasti je atraktivnost z hlediska pěší turistiky a cykloturistiky. Na území mikroregionu jsou vyznačeny turistické značky. Značené cyklotrasy vedou z Tupadel do Dobřeně a ze Želíz do Kokořína. Význam cyklistické dopravy je značný i pro místní obyvatele v rámci jednotlivých obcí a obcemi sousedními.

Vodovody a kanalizace

Oblast Tupadel a Želíz je zdrojovou oblastí vody zásobující Mělník, Neratovicko, Kralupsko, Slánsko a Kladensko. V mikroregionu je provozovány dva veřejné vodovody, jeden ve správě „Sdružení obcí Boží Voda“, který má sídlo v Liběchově, druhý vodovod spadá do správy Vodáren a Kanalizací Mělník, a.s. Zdrojem vody je pramen Boží Voda, jedná se jeden z nejkvalitnějších zdrojů podzemní vody v oblasti české křídly i v České republice.

Jedinou obcí, ve které není veřejný vodovod zaveden jsou Medonosy a její části. Obyvatelé jsou zásobeni vodou z vlastních studní a vrtů, kvalita vody je nevyhovující z důvodu vysokého obsahu železa a manganu, některé vrty obsahují i zdraví nebezpečné dusičnany. Kanalizace je u všech obcí řešena vlastními jímkami. Vytápění většiny objektů zastávají pevná paliva, především hnědé uhlí a dřevo. V příložené tabulce č. 10 jsou další informace o občanské a technické vybavenosti obcí.

Tab. č.10 Občanská a technická oblast obcí MR SOPL (Veřejná správa, 2012)

	Dolní Zimoř	Medonosy	Tupadly	Vidím	Želíz
Počet částí	1	4	1	1	2
Kanalizace	NE	NE	NE	NE	NE
Plynofikace	NE	NE	NE	NE	NE
Vodovod	ANO	NE	ANO	ANO	ANO
Pošta	NE	NE	NE	NE	NE
Policie	NE	NE	NE	NE	NE
Zdravot. zař.	NE	NE	NE	NE	NE
Škola	NE	NE	NE	NE	ANO

6.1.2 Analýza vnějších faktorů

Příležitosti

- Dotace ČR a Evropská unie: možnost získání finančních prostředků
- Rozvoj turistického ruchu: region je bohatý na historické a přírodní památky. Území je situováno blízko center jako je Mělník, Mladá Boleslav a hlavně Praha z tohoto důvodu má velký potenciál v rozvoji cestovního ruchu. Dalším kladem pro rozvoj turismu je výstavba cyklostezek a naučných stezek.
- Podnikatelské příležitosti: v letech minulých došlo k zániku velkého množství zemědělských družstev a k chátrání opuštěných hospodářských staveb. V budoucnu by mohlo dojít k jejich renovaci a využití pro podnikatelskou činnost.
- Podíl obyvatelstva produktivního věku: představuje zásobu pracovních sil pro budoucí dobu.
- Možnost bydlení: zvláště pak pro mladé rodiny. Trend stěhování se do přírody se ve sledovaném regionu projevuje velkou měrou.

Hrozby

- Závislost obcí na dotacích: hrozbou regionu je nesoběstačnost týkající se financování projektů a akcí. Závislost je možné snížit výše uvedenou podnikatelskou činností.
- Zvýšení míry nezaměstnanosti: nepříliš významná hrozba, z důvodu pojížděky obyvatel za prací do spádových center.
- Skepse obyvatel: obyvatelé nejsou dobře informováni o rozvojových plánech a aktivitách SOPLu. Pro redukci hrozby je nutné zlepšení komunikace obyvatel a SOPLu.

6.1.3 SWOT tabulka shrnutí

Tab. č. 11 SWOT analýza

SWOT analýza	
Strengths (silné stránky)	Weaknesses (slabé stránky)
<ul style="list-style-type: none">• blízkost Prahy• bohatá historie• rekreační potenciál• vysoká kvalita krajiny• ekonomický potenciál lesů• silniční síť• železnice• kvalita vody	<ul style="list-style-type: none">• nedostatek finančních zdrojů• málo pracovních příležitostí• velká rozloha, málo obhospodařujících obyvatel• omezení kvůli ochraně přírody• malá komunikace Kokořínsko-Liběchovka• kanalizace, vodovod, plynofikace• zánik řemesel• málo turistických služeb• špatná propagace
Opportunities (příležitosti)	Threats (hrozby)
<ul style="list-style-type: none">• dotace ČR a Evropské unie• rozvoj turistického ruchu• obyvatelstvo- produktivní věk• možnost bydlení• podnikatelská činnost• využití opuštěných prostor• propagace a podpora• zážitková turistika, vzdělávání na venkově• cyklostezky, hipostezky• návrat k řemeslům	<ul style="list-style-type: none">• závislost na dotacích• zvýšení nezaměstnanosti• skepse obyvatelstva• kamionová doprava• pokles hladiny spodní vody• drancování lesů• odchod mladých lidí za prací• zánik malých základních škol• nízká natalita

6.2 SWOT analýza vybraných obcí mikroregionu SOK

6.2.1 Analýza vnitřních zdrojů

Demografické údaje

Pro přehledné znázornění **souhrnných údajů**, byla vypracována tabulka č. 12 Data jsou platná k 1. 1. 2011. Z tabulky lze vyčíst počet obyvatel obcí Kokořín a Vysoká, ve srovnání s obcemi mikroregionu mají tyto dvě obce větší počet obyvatel, výjimkou je obec Želízy, která má v porovnání s Kokořínem větší počet obyvatel.

Tab. č. 12 Základní demografické údaje (ČZSÚ, 2011) tabulka vlastní

	Kokořín	Vysoká
Počet obyvatel	369	839
Průměrný věk	38,9	39
Prům. věk: ženy	38,4	39,9
Prům. věk: muži	39,3	36,8
Katastrální výměra (ha)	1641	2843
Obyvatel/ha	0,22	0,30

Tabulka č. 13 znázorňuje **historický vývoj počtu obyvatel**. Pravidelnost sledovacích období je totožná s tabulkou č. 3 znázorňující historický vývoj počtu obyvatel v obcích SOK. Prvním datem v tabulce je rok 1868, vývoj počtu obyvatelstva má klesající tendenci. Významným mezníkem jsou poválečná léta, dochází ke značným změnám v počtu obyvatelstva, který je zapříčiněn tzv. odsunem řádným. V obci Kokořín se počet obyvatelstva snížil o 30%. V obci Vysoká byl dopad vystěhování o něco málo vyšší, snížení bylo 32%. Výraznější pokles byl zaznamenán mezi léty 1950 a 1970, v Kokoříně byl pokles vyšší, než při vystěhování německých obyvatel, činil necelých 36% lze tento jev přičíst urbanizaci. V posledních letech sledujeme v obci Vysoká růst zájmu lidí o klidné bydlení a s ním i zvýšení počtu občanů, v obci probíhá stavba nových domů

Tab. č. 13 Historický vývoj počtu obyvatel ve sledovaných obcích SOK (ČZSÚ, 2011)

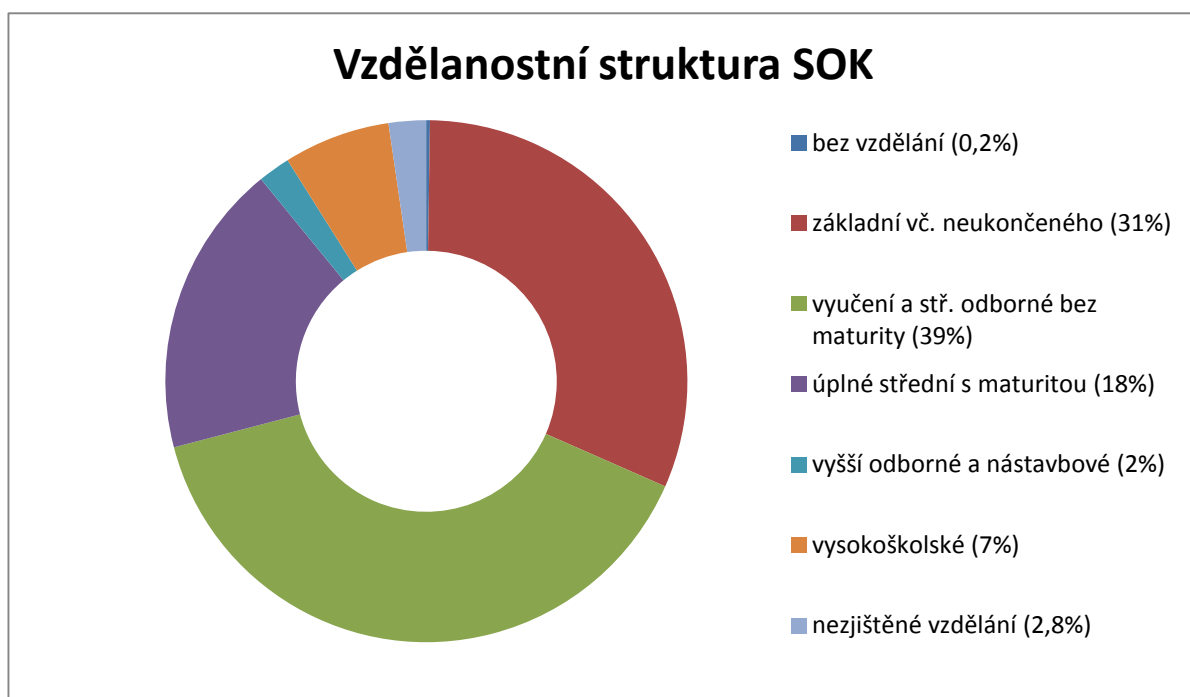
Historický vývoj počtu obyvatelstva										
	1868	1880	1900	1921	1930	1950	1970	1980	2001	2011
Kokořín	1340	1240	1164	1033	989	702	452	362	365	359
Vysoká	1610	1705	1783	1700	1667	1128	950	911	736	839

Z údajů ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 a z městské a obecní statistiky (MOS) byla vypracována tabulka **věkové struktury** v jednotlivých obcích mikroregionu.

Tab. č. 14 Věková struktura podle obcí SOPL (ČZSÚ, 2011)

	Kokořín	Vysoká	celkem	%
0-4	20	47	67	5,55
4-14	27	93	120	9,93
15-19	26	60	86	7,12
20-29	65	98	163	13,49
30-39	56	139	195	16,14
40-49	54	125	179	14,82
50-59	61	105	166	13,74
60-64	25	51	76	6,29
65-74	22	69	91	7,53
75+nezj.	13	52	65	5,38

Z tabulky č 14. lze, stejně jako u obcí mikroregionu SOPL , vypočítat o jaký typ populace se jedná. Věkovou skupinu 0-14 let (dětská složka) tvoří 15% z celkového počtu obyvatel, 15-49 let (reprodukční složka) 52% obyvatel. 50. a více let (postreprodukční složka) 33%. Podle Sundbärgovy klasifikace lze stav populace přirovnat ke stacionárního typu. Vystižení vzdělanostní struktury je patrné z obrázku č. 7

Obr. 7 Vzdělanostní struktura obyvatel obcí Kokořín a Vysoká (ČZSÚ, 2001)

Z obr. 7 je patrné, že největší skupinu zastupují osoby s vyučením, středním odborným vzděláním bez maturity. Osoby s vyšším vzděláním mají tendenci odcházet do měst a to především za prací.

Ekonomická situace obcí

Zdroj příjmů převážné části obyvatelstva je tvořen prací mimo obcí. Směr vyjížděky je orientován především na Mělník. V letních měsících je příjem obce Kokořín z části tvořen cestovním ruchem. Město Mělník poskytuje svými ekonomickými aktivitami významný zdroj výdělků pro místní obyvatelstvo, stejně jako u obcí mikroregionu SOPL.

Pro představu o **hospodaření obcí** byla vytvořena tabulka č. 15, která znázorňuje přehled skutečného stavu rozpočtu obcí mikroregionu. Z důvodu chybějících dat bylo nutné použít data za rok 2010. Údaje jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka č. 15 Rozpočty obcí za rok 2010. Údaje jsou uvedeny v tisících Kč

Obec	Kokořín	Vysoká
Daňové příjmy	4673	9095
Nedaňové příjmy	274	750
Kapitálové příjmy	0	0
Dotace	900	5047
Příjmy celkem	5847	14893
Běžné výdaje	5850	17681
Kapitálové výdaje	0	0
Výdaje celkem	5850	17681
Saldo	-3	- 2789
Financování	3	+ 2789

Z přehledu obecních rozpočtů je zřejmé, že obě obce v roce 2011 hospodařily se ztrátou, která byla kryta z prostředků minulých let. Zatímco ztráta obce Kokořín je 3 000 Kč, ztráta Vysoké je vyšší. V roce 2011 proběhlo k zateplení ZŠ, dotace na tuto akci tvoří většinu z poskytnutých finančních prostředků.

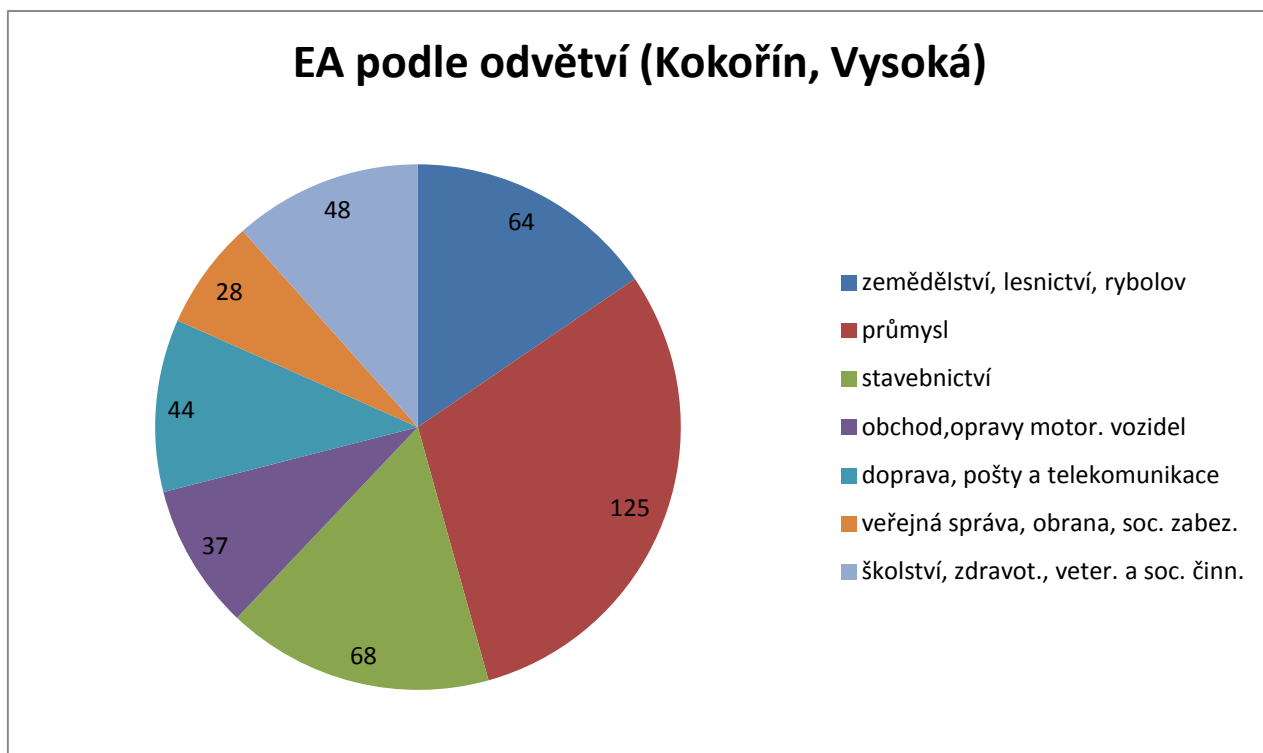
Z ekonomického hlediska má pro mikroregion neodmyslitelný význam cestovní ruch. Oblast byla vždy navštěvována spoustou umělců a důležitých postav své doby. Území je velice atraktivní což dokládá zájem o místní oblast turisty nejen z Čech, ale i ze zahraničí.

Trh práce

Míra nezaměstnanosti je v mikroregionu velmi vysoká, především v obcích ležících v severních oblastech regionu, tyto části jsou vzdálenější spádovým centřům. Míra nezaměstnanosti v České republice se pohybuje okolo 9%. Pro potřeby práce byla vypracována tabulka č. 16, která popisuje stav míry nezaměstnanosti obcí Kokořín a Vysoká. Tabulka porovnává stav v zimním a letním měsíci loňského roku, a situaci v měsíci červenci 2001.

Tab. 16 Míra nezaměstnanosti SOPL (pozn. EAO= ekonomicky aktivní obyvatelstvo) (MPSV, 2012)

	k datu	uchazeči celkem	EAO	míra nezaměstnanosti
Kokořín	prosinec 2011	23	187	12,30%
	červenec 2011	21	187	11,20%
	červenec 2001	27	208	13,00%
Vysoká	prosinec 2011	61	373	16,40%
	červenec 2011	53	373	14,20%
	červenec 2001	55	386	14,20%

Obr. č. 8 Ekonomicky aktivní obyvatelé dle odvětví

Tab. č. 17 Ekonomicky aktivní obyvatelé dle vyjíždění do zaměstnání

	Kokořín	Vysoká
Vyjíždějící do zaměstnání	140	277
z toho v rámci obce	31	46
z toho v rámci okresu	79	173
z toho v rámci kraje	6	4
z toho do jiného kraje	20	38
vyjíždějící do zaměstnání denně mimo obec	92	192

Infrastruktura

Obcemi procházejí pouze silnice III. třídy, která jsou na většině své délky ve špatném stavu. Nejvíce kvalitní je silnice vedoucí z Kokořínského dolu do Mšena. Z důvodu kvality silnice a atraktivity přírody, je tato komunikace využívána cyklisty a ve velkém množství bohužel i motorkáři. Na území obcí není železniční trať. Na území byla zřízena autobusová doprava

Kokořínský SOK s.r.o., Tato doprava je v plném rozsahu dotována Krajským úřadem Středočeského kraje, zřízena mikroregionem Sdružení obcí Kokořínska.

Vodovody a kanalizace

Tabulka č. 18 Technická a občanská vybavenost obcí Kokořín a Vysoká (Veřejná správa, 2012)

	Kokořín	Vysoká
Počet částí	6	5
Kanalizace	NE	NE
Plynofikace	NE	NE
Vodovod	ANO	ANO
Pošta	ANO	ANO
Policie	NE	NE
Zdravot. zař.	NE	ANO
Škola	NE	ANO

V rámci Sdružení obcí Kokořínska byl realizován projekt „Internetizace Kokořínska“, který byl financován za spoluúčasti Evropské unie ve výši 75% celkových nákladů, státního rozpočtu ČR ve výši 10% celkových nákladů a finanční spoluúčasti 12 obcí Sdružení obcí Kokořínska ve výši 15% celkových nákladů realizovaného projektu.

6.2.2 Analýza vnějších faktorů

Příležitosti

- Dotace ČR a Evropská unie: možnost získání finančních prostředků
- Rozvoj turistického ruchu: region je bohatý na historické a přírodní památky. Území je situováno blízko center jako je Mělník, Mladá Boleslav a hlavně Praha z tohoto důvodu má velký potenciál v rozvoji cestovního ruchu. Dalším kladem pro rozvoj turismu je výstavba cyklostezek a naučných stezek.
- Podíl obyvatelstva produktivního věku: představuje zásobu pracovních sil pro budoucí dobu.
- Možnost bydlení: zvláště pak pro mladé rodiny. Trend stěhování se do přírody se ve sledovaném regionu projevuje velkou měrou.

Hrozby

- Závislost obcí na dotacích: hrozbou regionu je nesoběstačnost týkající se financování projektů a akcí. Závislost je možné snížit výše uvedenou podnikatelskou činností.
- Zvýšení míry nezaměstnanosti: nepřilíživá významná hrozba, z důvodu pojízdky obyvatel za prací do spádových center.

6.2.3 SWOT analýza souhrn

Tabulka č. 19 SWOT analýza

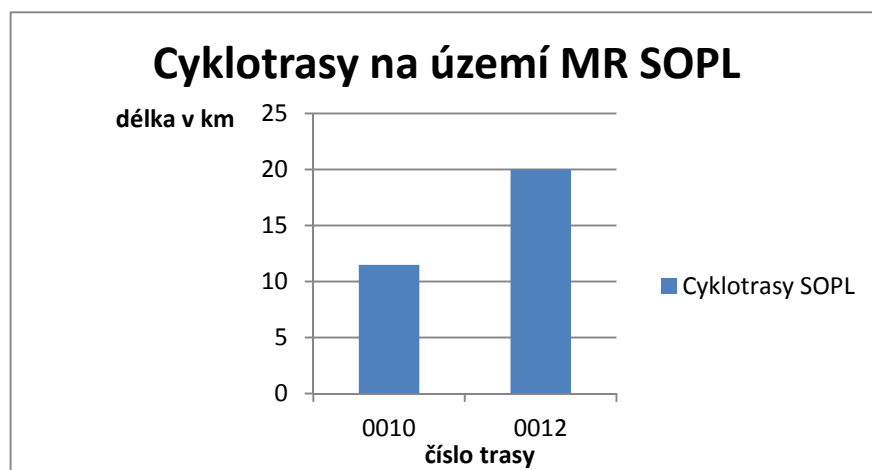
SWOT analýza	
Strenghts (silné stránky)	Weaknesses (slabé stránky)
<ul style="list-style-type: none">• blízkost Prahy• bohatá historie• rekreační potenciál• vysoká kvalita krajiny• ekonomický potenciál lesů• kvalita vody• oblíbenost u turistů• atraktivní lokalita• nabídka turistických služeb• místní autobusová doprava• turistický vláček	<ul style="list-style-type: none">• nedostatek finančních zdrojů• málo pracovních příležitostí• omezení kvůli ochraně přírody• malá komunikace Kokořínsko-Liběchovka• zánik řemesel• malé množství akcí pro turisty• špatná propagace• doprava- motorky
Opportunities (příležitosti)	Threats (hrozby)
<ul style="list-style-type: none">• dotace ČR a Evropské unie• rozvoj turistického ruchu• obyvatelstvo- produktivní věk• nabídka bydlení• podnikatelská činnost• využití opuštěných prostor• propagace a podpora• zážitková turistika, vzdělávání na venkově• cyklostezky, hipostezky• návrat k řemeslům• turistický vláček- rozšíření	<ul style="list-style-type: none">• zvýšení nezaměstnanosti• odchod mladých lidí za prací• zánik malých základních škol• nízká natalita

6.3 Analýza cestovního ruchu

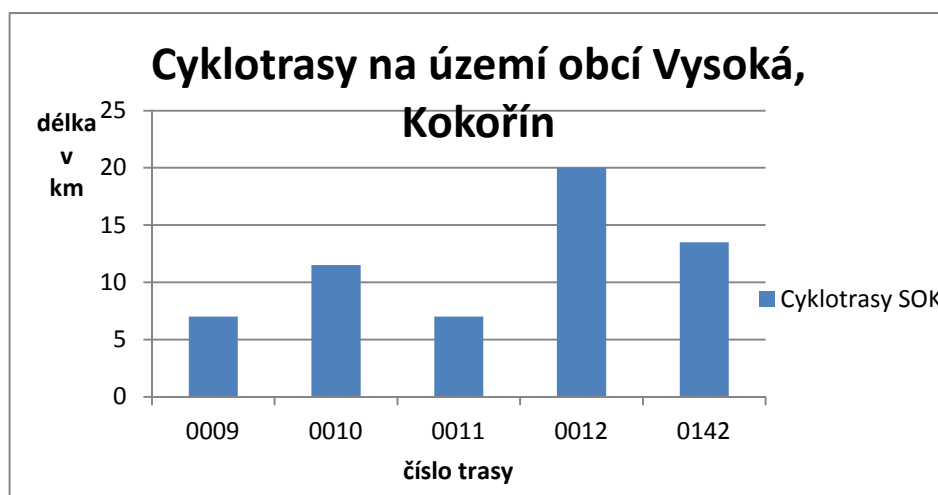
Z dat zjištěných pro potřebu vypracování SWOT analýz jednotlivých zájmových oblastí je zřejmé, že se oblast mikroregionu Svazek obcí povodí Liběchovky a obec Kokořín a Vysoká, ležící na území mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska ve většině sledovaných faktorů neliší. Pro potřebu studie není důležité věnovat další pozornost, faktorům, které se ukázaly být shodné či obdobné u obou území.

V této kapitole jsou uvedeny výsledky zjištěných dat týkajících se cestovního ruchu a turismu v oblastech SOPL a obcích Vysoká a Kokořín. Právě cestovní ruch a zájem návštěvníků o oblast se projevil jako největší rozdíl mezi oblastmi.

Pro ukázkou je uveden seznam cyklostezek procházející územím SOPL a SOK

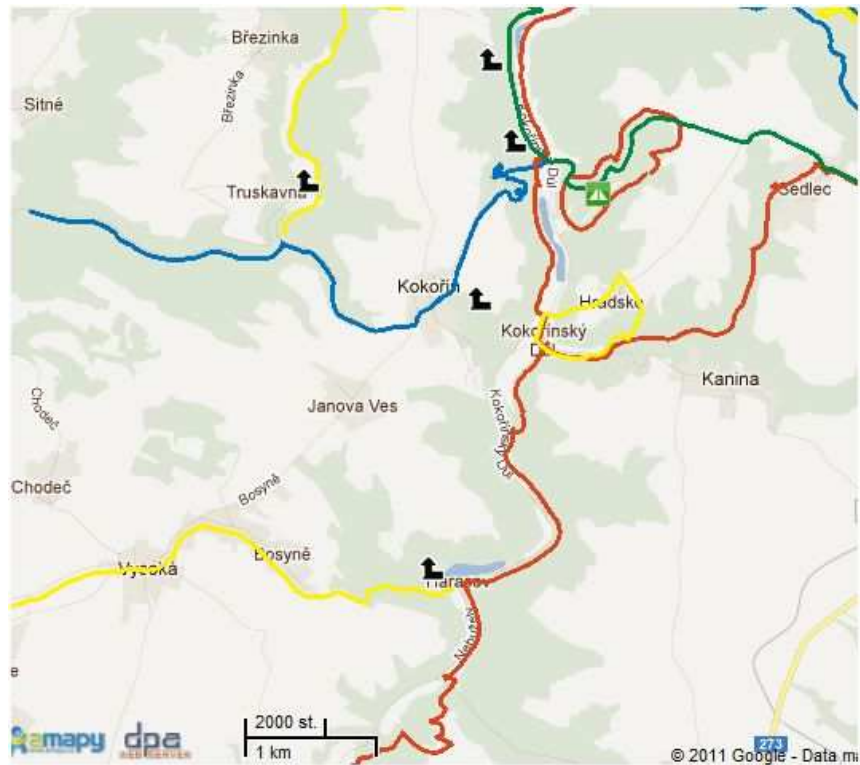

Obr. 9 Seznam a délka cyklotras na území mikroregionu SOPL

Obr. 10 Seznam a délka cyklotras na území obcí Kokořín a Vysoká

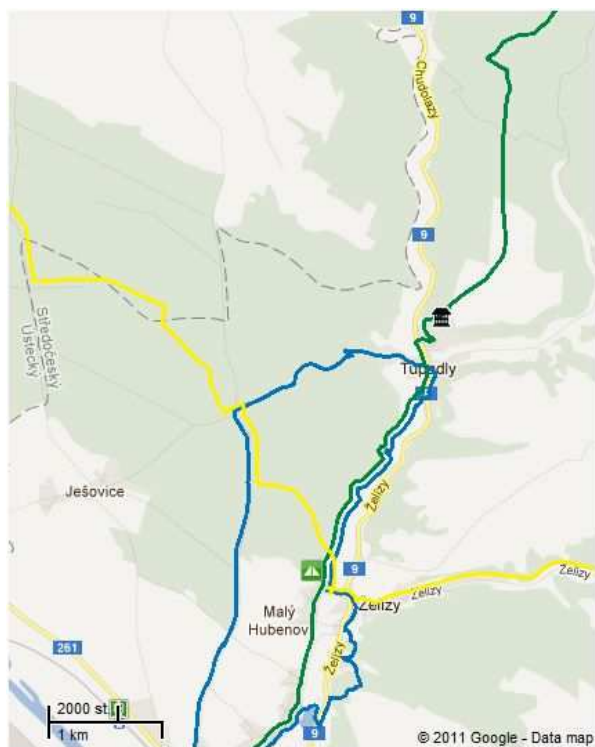
Z grafů jasně vyplývá, převaha na cyklostezkách na území obcí Vysoká a především Kokořín. Obdobný je i stav turistických stezek, zatímco oblast Vysoké a Kokořína nabízí velké množství tras značených Českým klubem turistů oblast mikroregionu SOPL výrazně zaostává. Obr. č. 9- č. 11 zobrazují polohu a početnost turistických tras. Turistické trasy jsou barevně označeny, barva trasy zobrazené na mapě je totožná se skutečnou barvou stezky.

Obr. č. 11 Turistické trasy (Kokořín, Vysoká), amapy.cz

Obr. č. 12 Turistické trasy (Medonosy, Vidim), amapy.cz

Obr. č. 13 Turistické trasy (Želízy, Tupadly), amapy.cz

Četnost cyklostezek a turistických stezek souvisí i s nabídkou ubytování a pohostinských služeb. Je logické, že na území vybraných obcí SOPLU je menší zastoupení jak ubytovacích tak i stravovacích zařízení. Vše dokládá tabulka č. 20 znázorňující stravovací zařízení

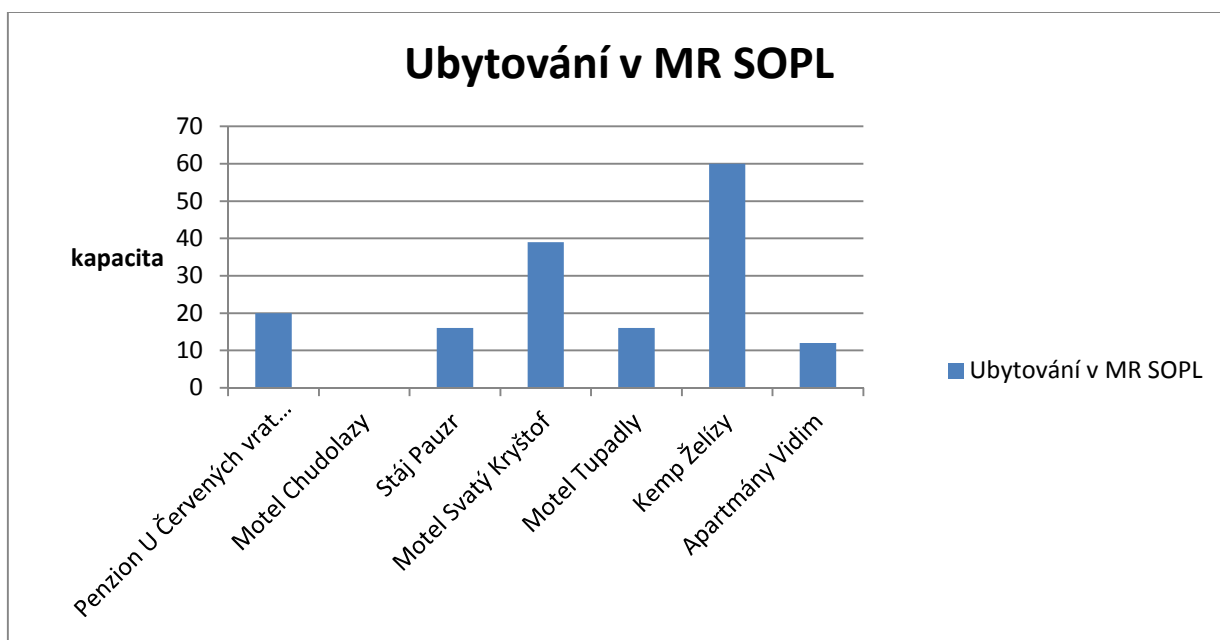
Tabulka č. 20 Průzkum stravovacích zařízení ve sledovaných obcích

KÚ	NÁZEV	Pohostinství			
		OBEC	KÚ	NÁZEV	OBEC
Kokořín	Restaurace Truhlárna	Kokořín	Dolní Ziměř	nezjištěno	
	Hotel Kokořín	Kokořinský Důl	Medonosy	Motel Chudolazy	Chudolazy
	Restaurace a vinárna Pobuda	Kokořinský Důl	Tupadly	Restaurace Tupadly	Tupadly
	Hospoda u Grobiána	Kokořinský Důl		Restaurace Sv. Kryštof	Tupadly
	Penzion U báby Šubrový	Kokořinský Důl	Vidim	nezjištěno	
	ATC Kokořín	Kokořinský Důl	Želízy	Restaurace Želízy	Želízy
	Restaurace U Slavičků	Kokořinský Důl		Zájezdní hostinec	Želízy
	Penzion Roubenka 1791	Truskava			
Vysoká	Country saloon U Bobra	Vysoká			
	Hospůdka U zlatého kola	Vysoká			

Z tabulky č. 20 vyplývá, že největší zastoupení stravovacích zařízení se nachází na katastrálním území obce Kokořín, která je nejvíce navštěvovaná. Z vlastního průzkumu bylo zjištěno, že v letních měsících bývají všechny stravovací zařízení obsazená. To je způsobeno velkým množstvím návštěvníků a to především těch, kteří region navštíví za účelem jednodenního výletu, z tohoto důvodu nebývá, u většiny ubytovacích zařízení, problém najít ani v letních měsících možnost ubytování. Možnost a kapacitu ubytovacích zařízení shrnují obrázky č. 14 a č. 15.

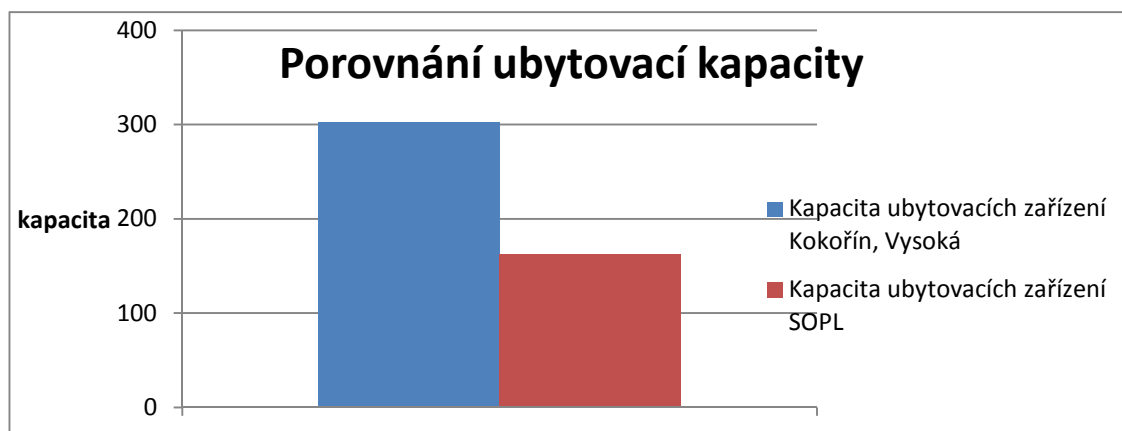

Obr. č. 14 Ubytovací kapacita v obcích Kokořín a Vysoká

Obr. č. 15 Ubytovací kapacita v mikroregionu SOPL

Pro lepší představu o poměru nabízených ubytovacích kapacit byl vytvořen jednoduchý obrázek č. 16 Porovnání ubytovací kapacity.

Obr. 16 Porovnání ubytovací kapacity

6.4 Návrhy rozvoje

Pomocí získaných dat a výše uvedené analýzy, byla charakterizována zájmová území. Z výsledků přímo či nepřímo vyplývá řada nedostatků, v této kapitole je obsaženo několik návrhů, pomocí kterých by bylo možné některé nedostatky eliminovat.

- Propagace

Celá oblast CHKO Kokořínsko je turisticky atraktivní a často vyhledávaná. Centrem a nejnavštěvovanějším místem je hrad Kokořín. Domnívám se však, že větší a lepší propagace by do oblasti přilákala více návštěvníků. Důležitým faktorem mohou být akce pořádané na hradě, v dnešní době hrad nabízí akce určené pro návštěvníky. Informace o nabídce akcí jsou však obtížně sehnatelné k tomuto účelu by měli sloužit webové stránky hradu kde je kromě historie místo i pro aktuality. Stejný problém je na většině webových stránek, většina z nich není aktualizovaná a informace jsou neúplné. V dnešní době, kdy je internet běžnou součástí života lidí je právě internet místo vhodné k propagaci. Součástí propagace je i tisk brožur, nebo knih charakterizující oblast.

- Cykloturistika, pěší turistika

Pro oblast typický způsob dopravy. Cyklotrasy i trasy pro pěší turisty jsou v oblasti na dobré úrovni. Jak ale vyplývá z výsledků území se liší hustotou těchto sítí. Dle mého názoru by bylo vhodné vybudování trasy propojující obec Kokořín a Osinalice, či Medonosy. Další trasa by mohla být vybudována v oblasti Harasovského rybníka. Zároveň si myslím, že by v těchto místech mohla být vybudována naučná stezka. Zaměřila bych se na přilákání rodin s dětmi, nebo školních výletů. Naučnou stezkou by mohla návštěvníky provázet pohádková víla či skřítek, nebo živočich, který je typický pro danou oblast, samozřejmostí jsou úkoly a hádanky pro děti, příklad podobné trasy lze nalézt v Tupadlech, ukázka informační tabule je v příloze č. 8. Součástí trasy by byla místa na odpočinek spojená s přírodě blízkým hřištěm.

- Hypoturistika

Téma hypotras a hypostezek je v oblasti velmi aktuální. V dnešní době existuje několik projektů a jejich realizace je otázkou času. Právě hypoturistiku shledávám jako velkou příležitost pro rozvoj oblasti. Součástí hypotras jsou ubytovací zařízení s možností ustájení koně, toto téma se týká i Stáje Pauzr v Osinalicích, které ubytování již nabízí.

- Agroturistika

Význam agroturistiky se podle mého názoru v blízké době zvýší. Proto je vhodné připravit se v čas a nabídnout, to o co lidé mají zájem. Zvláště oblast mikroregionu SOPL je pro tento druh turistiky ideální.

- Nabídka zážitkových pobytů

Nabídka zážitkových pobytů ve smyslu vytvoření zajímavých aktivit pro turisty. Tento návrh se týká především ubytování v kempech. Po vzoru jiných kempů v ČR, kde je nabídka aktivit velmi využívaná navrhuji například výlet po okolních památkách s průvodcem, nočního „Bobříka odvahy“, nebo noční prohlídku hradu Kokořín, kterou správa hradu nabízí.

- Renovace chátrajících budov

Dalším významným handicapem území je velké množství zchátralých či chátrajících objektů. Při cestě z Prahy na území Kokořínska turista mine několik zchátralých objektů, jedním z těch, které leží vedle hlavní dopravní tepny Kokořínska je bývalý hotel u Novomlýnské (nyní Harasovské). Hotel se nachází na hranici katastrálních území Kokořín a Kanina, dlouhá léta hotel sloužil jako rekreační středisko určitého podniku. V dnešní době je stavba velice zchátralá jako dokazuje příloha č. 10. Příloha č. 9 znázorňuje původní stav hotelu. Před několika lety se na břehu Harasovského rybníku začala stavět roubená budova, která v dnešní době stejně jako hotel chátrá. Pro turisty je v blízkosti roubeného stavení postaven kiosek s občerstvením. Jedním z návrhů této práce je záchrana chátrajících objektů, prosperita zrekonstruovaných objektů je dle mého názoru nezpochybnitelná. Oblast rybníka Harasov je navštěvována i v zimním období, kdy zamrzlá plocha slouží jako kluziště i pro obyvatele okolních obcí. Velký potenciál spatřuji i v bývalém rekreačním areálu v Kokořínském dole, příloha č. 11. Areál se nachází u parkoviště přímo pod hradem Kokořín. V areálu se nacházel bazén, restaurace, 2 domy a několik chat pro návštěvníky, v dnešní době areál stále pustne, dle mého názoru silně znehodnocuje krajinu, jak dokládají přílohy č. 11 a č. 12. Hlavní problém spatřuji v komplikovaných majetkových vztazích majitelů jednotlivých objektů, řešit majetkové vztahy však není předmětem této práce.

- Obce

Pro rozvoj oblasti je důležitý nejen vzhled přírodních a jiných památek, ale také vzhled obcí. Je důležité renovovat místa v obcích, silnice v obcích a mezi nimi. V obci Medonosy byl měl být zřízen vodovod, který zde stále tvrdí a dle starostky obce je tato skutečnost výrazným handicapem. K rozvoji obce patří rovněž budování a oprava chodníků.

7. Diskuze

Slovo region, ať už s předponou makro, nebo mikro, bez ohledu na to, pod jakou územní samosprávnou jednotku patří, se dnes běžně používá pro označení území vymezeného na základě společných znaků. Snaha o rozvoj venkovských obcí začala již v roce 1948, kdy společně státy západní Evropy řešily problémy zemědělství. Od tohoto období se měnil pohled na zemědělství a rozvoj venkova, který byl ovlivněn například McSharryho reformou, Evropským zemědělským strategickým dokumentem, Corkskou deklarací nebo Agendou 2000 (Sychrová, 2010). Další období velkého zájmu o rozvoj venkovských obcí nastalo s přijetím České republiky mezi státy Evropské unie. Kdy se České republice otevřela cesta k dotacím z programů EU. Posláním rozvoje venkova je vytváření optimálního sociálního a ekonomického prostředí pro jeho obyvatele a vyrovnávání se s rozdíly mezi jednotlivými regiony (Hošťálková, 2009). Je logické, že se malé obce potýkají s nedostatkem financí častěji než města. Za účelem spolupráce obce často vytvářejí mikroregiony a prostřednictvím místních akčních skupin či jiných nástrojů managementu se snaží získat finanční prostředky na vypracované projekty.

Je nutné zmínit, že místní akční skupiny jsou organizace působící několik posledních let. Řada lidí si neuvědomuje funkci a důležitost těchto organizací při snaze o rozvoj jednotlivých oblastí, domnívám se, že důležitost MAS bude i nadále narůstat. Kříž (2010) tvrdí, že se místní akční skupiny v České republice mohou v blízké budoucnosti dostat do role jakéhosi regionálního manažera, který bude dobře obeznámen s problémy svého regionu. Ne však každá MAS toho může dosáhnout. Důležité je, aby MAS vykazovala stabilní činnost nezaměřenou úzce jen na čerpání dotací z programu LEADER a poskytovala ve svém regionu oporu i pro další aktivity. Vývoj místních akčních skupin však ještě zdaleka není uzavřen a teprve jejich další fungování ukáže, zda se to plně podaří. V reakci na to podotýkám, že Místní akční skupina Vyhličky o.s., by podle mého názoru v roli „regionálního manažera“ nepochybně obstála. Jedním z velkých kladů organizace je snaha k vzdělávání svých členů, stejně tak jako oba sledované mikroregiony pořádá semináře, které jsou často přístupné široké veřejnosti. Díky tomu, že jsou tyto semináře pořádané je větší možnost seznámení obyvatel s návrhy rozvoje. Při spolupráci na území mikroregionů je velmi důležitá nejen spolupráce mezi mikroregiony samotnými, ale i mezi lidmi uvnitř mikroregionů.

Ve druhé části diskuze bych chtěla věnovat zájmovému území. Bohužel k oblasti mikroregionu Svazek obcí povodí Liběchovky není zpracováno mnoho literatury. Podle mého názoru je veškerá pozornost směřována na oblast Kokořínského dolu a okolní obce jsou v jeho „stínu“, ačkoli i okolní obce mohou nabídnout mnoho zajímavostí a jistě stojí za vypracování publikace, která by popsala charakter území či zajímavá místa, ta se nevyskytují pouze na katastrálním území obce Kokořín.

Z výsledků mé práce vyplynula špatná propagace sledovaných obcí, jako zásadní nedostatek. Nemyslím tím pouze propagaci přírodních a kulturních památek, myslím propagaci obce jako celku. Důležitá je aktivita regionu navenek a jeho spolupráce s dalšími mikroregiony (obcemi), podnikateli nebo organizacemi. Ze zjištěných informací lze konstatovat, že spolupráce mikroregionů SOPL a SOK by mohla být na lepší úrovni. Oblasti jsou propojené cyklotrasou a několika turistickými trasami, minimálně z důvodu jejich rozvoje nebo udržování je spolupráce žádaná. Dalším problémem obcí je komunikace s občany uvnitř mikroregionů, pokud budou

občané informování o možnostech a problémech mikroregionu, budou se poté moci lépe angažovat ve zpracování či realizaci strategií jednotlivých obcí, nebo mikroregionů. Ve všech zkoumaných obcích bylo zjištěno velké procento obyvatel vyjíždějících za prací a škol do okolních center, tento faktor může při angažovanosti obyvatel hrát velkou roli. Je možné, že obyvatelé pracující mimo obec svůj volný čas tráví právě ve městě, domů přijedou prakticky pouze přenocovat a život obce je tedy nezajímá. Z tohoto důvodu je podle Veverkové důležitá soustavná výchova občanů k hrdosti na svoji obec. Tato výchova spočívá v možnosti spolurozhodování, v podpoře spolkové činnosti a zájmových sdružení, vhodné je pořádání tradičních kulturních akcí a vhodného užívání praporu a znaku obce (Veverková, 2005) Ze SWOT analýzy, kterou jsem pro sledované oblasti zpracovala patrné, že snaha o výchovu občanů k hrdosti na svou obec je značná a projevuje se v podobě pořádání kulturních a sportovních akcí. Jednou z akcí připravovanou mikroregionem SOPL je sportovní klání mezi obcemi povodí Liběchovky tzv. POVODÍK se letos koná již po druhé. Jedná se dvoudenní sportovní akci, které se může zúčastnit jakýkoli obyvatel mikroregionu SOPL starší 18ti let. Další oblíbenou sportovní akcí je Kuličkyáda. Mikroregion SOK bohužel podobné akce nepořádá často, to je podle mého názoru díky rozdílu velikosti územní působnosti jednotlivých mikroregionů. Samotné obce Kokořín a Vysoká pořádají kulturní a sportovní akce v rámci svého území.

Jak bylo uvedeno v práci, cyklistika a pěší turistika je v celé oblasti Kokořínska velice důležitá. Proto musím věnovat část diskuze právě tomuto tématu. K problematice cyklistiky a pěší turistiky je vypracováno jen malé množství publikací, a pokud jsou informace o těchto trasách někde zveřejněny tak většinou pouze v turistických příručkách kde je možné nalézt pouze základní informace a často bývá obtížné. Při vypracovávání své práce jsem často neměla dostatek informací o trasách daného území. Pokud se chce člověk naplánovat výlet ať po turistických či pěších trasách Kokořínska, musí dlouho hledat ucelené informace a často je ani nenajde. V některých případech je možné, že nedostatek informací návštěvníky předem odradí. Z tohoto důvodu je podle mého názoru více než nutné zpracovat publikaci obsahující turistické, cyklistické a naučné trasy spolu s významnými přírodními či kulturními památkami. Jak už bylo zmíněno v některé z předešlých části diskuze, problém může nastat i pokud budete shánět ubytování či restaurační služby v obou částech zájmového území. Některá zařízení mají velice pěkně zpracované webové stránky, souhrnná nabídka však neexistuje, a pokud ano, bývá uvedeno pouze několik zařízení v oblasti. Chybí aktualizace stránek, špatnou reklamou oblasti je pokud na jedné webové stránce doporučují restauraci, jejíž provoz byl podle jiného portálu ukončen. Nutno podotknout, že všechny ty to webové stránky mají v názvu kokořín, nebo kokořínsko a není jednoduché určit, která ze stránek je ta pravdivější.

Většina pozornosti se obrací na hrad Kokořín, který se, jak uvádí Šimánková (2011) svými marketingovými aktivitami zaměřuje na veškeré segmenty lidí a propaguje se zejména webovými stránkami na internetu. Webové stránky hradu Kokořín jsou však nepřilíh hezké a nijak lákavé. Dále o sobě celá oblast dává vědět v několika knižních průvodcích. Bohužel ani mělnické turistické informační centrum neposkytuje příliš mnoho informací o Kokořínsku a nabízí jen několik málo brožurek. Osobně za zásadní nedostatek webových stránek považuji absenci informací týkajících se například akcí, které se na hradě konají. Historii hradu si mohu přečíst z mnoha průvodců, ale tipy na výlet jsou v oblasti cestovního ruchu zásadní informací. Stejný problém shledávám na webových stránkách a dalších informačních portálech obou mikroregionů, webové stránky jsou často neaktualizované a co stránka to jiné údaje například o

restauračních zařízeních. Šimánková (2011) problematiku špatné informovanosti výstižně shrnuje takto: „Co turisty zajímá, si najdou z různých vyprávění, doporučení či internetu, ale komplexní informace o pěších či turistických stezkách, možnostech ubytování, stravování či sportovních akcí musí často hledat na několika různých stránkách, což je dost obtížné. Zároveň je nutností telefonicky ověřovat aktuálnost stránek a jejich informací“. Velikým záporem je tedy propagace daných míst.

Podle získaných informací lze konstatovat, že čerpání finančních příspěvků z dotačních programů v oblasti mikroregionu SOPL úspěšné. Zaměříme-li se na oblast obcí Vysoká a zvláště pak obec a hrad Kokořín, zjistíme, že výše dotací není velká. Luňáková (2010) komentuje výši dotace ze státního rozpočtu či Evropské Unie na hrad Kokořín. Dotace díky soukromému vlastnictví nebyla přiznána. Jedinou „směšnou“ částku, která by mohla přijít v úvahu, by byla dotace od rozpočtu z kraje a to v maximální výši 40 tisíc Kč, což znamená, že nepokryje ani náklady na stavební projekt, jehož částka byla stanovena na 70 tisíc Kč. Jak je na tomto příkladu možné vidět, ne každé podnikání v této oblasti je pro podnikatele přínosné a výdělečné. Ne vždy je možné počítat se zisky a finančními příspěvky či dotacemi. Důležitou osobou pro rozvoj Kokořína je Jaroslav Krouček, který má v Kokořínském kraji zásluhy, jak hodnotí Luňáková (2010) skutečně největší. Díky jeho působení byl v roce 2005 zrekonstruován penzion Roubenka, který je již několik let celoročně v provozu. Jeho rekonstrukce byla provedena zejména kvůli propagaci cestovního ruchu a snahou bylo přilákat více turistů a informace o tomto kraji rozšířit širší veřejnosti. Každý si asi říká, že tato rekonstrukce byla uskutečněna hlavně díky dotacím. Bohužel v této situaci je opak pravdou. Celkové potřebné finance činily zhruba 20 milionů Kč, z čehož příspěvek z fondu obnovy kulturních památek činil „pouhých“ 100 tisíc Kč. Jako reakci na vyzdvihování osob, pro oblast důležitých bych ráda uvedla pana Jarmila Špačka, o kterém mi bylo při získávání informací velice často vyprávěno. Pan Špaček získal díky restitucím zpět do vlastnictví hrad Kokořín. Z lásky k oblasti začal hrad opravovat a dále udržovat a to bez jakéhokoli zisku.

Jak je možné vidět, podnikání v Kokořínském kraji si mohou dovolit pouze podnikatelé, kteří již mají určité zkušenosti a vědí, jakým způsobem a kde mají začít. Je jedno, zdali se jedná o celkové rekonstrukce, dědictví či nové postavení stravovacího či ubytovacího zařízení, otázkou stále zůstává, co udělat pro to, aby podnik fungoval dle daných představ. Podle Kratochvíla je čerpání evropských prostředků z EU, zejména z Programu rozvoje venkova, pro obce ve Středočeském kraji obtížné. Není to proto, že by nedokázaly si o ně požádat, protože v roce 2007 už někteří žadatelé realizovali své projekty, ale je to způsobeno nastavenými pravidly, která upřednostňují projekty z regionů potřebujících vyšší podporu (Kratochvíl, 2010). Podle mého názoru, nelze neúspěšné čerpání finančních prostředků z EU jednoznačně svádět na nastavení pravidel. Zásadním faktorem pro získání dotací je vytvoření kvalitních strategických plánů a projektů. Hošťálková (2009) tvrdí, že je třeba vytvořit systém systematického vzdělávání členů MAS v oblasti managementu a administrativy, výběru projektů, práce s veřejností, monitoringu projektů apod. Pozitivním poznatkem z programů, které dosud využívaly metody LEADER, je skutečnost, že MAS si plně uvědomují nezbytnost vytváření zásobníků kvalitních projektů, v zájmu využití a náležitého zhodnocení místních specifíků. Ze zjištěných informací se dá říct, že problém se vzděláváním členů u MAS Vyhlídky není aktuální. Členové organizace se průběžně vzdělávají. Je tedy možné říci, že MAS Vyhlídky díky vzdělávání členů umí vytvářet kvalitní

projekty a tím se zvyšuje šance na jejich uskutečnění. Z implementace metody LEADER se jasně ukázalo, že venkovské oblasti se potýkají s řadou problémů. Mnohdy mohl být celkový dojem projektu znehodnocen pod vlivem mnoha okolností (nezkušeností zpracovatelů, nepochopení zadavatelů, nedostatek času na zpracování apod.) a tak mohlo dojít k degradaci původně ušlechtilých záměrů a k nedosažení výsledků, které byly očekávány. Strategie se mnohem častěji tvořily expertně „od stolu“. Protože veřejnost nebyla do tvorby materiálu zapojena a tak neznala strategii mikroregionu a neměla tím pádem motivaci ji naplňovat a ani se s ní ztotožňovat (Hošťálková, 2009).

8. Závěr

Cílem práce bylo srovnání rozvoje vzájemně sousedících mikroregionů Svazek obcí povodí Liběchovky a Sdružení obcí Kokořínska z obecných hledisek. V průběhu práce byly popsány zásadní rozdíly mezi oběma mikroregiony. Největší rozdíl mezi oblastmi se projevil v cestovním ruchu, tomu byla posléze věnována největší pozornost. Ze získaných dat byla pro každou z oblastí vypracována SWOT analýza zahrnující všechna získaná data a na základě analýzy byla sestavena tabulka SWOT, která poznatky shrnuje. Jako výstup ze SWOT analýzy bylo navrženo několik možností pro rozvoj daných částí mikroregionů. Oblast působnosti mikroregionu Sdružení obcí Kokořínska je rozsáhlá a zpracování návrhu oblasti jako celku by nebylo vhodné z hlediska rozsahu práce. Z tohoto důvodu byly vybrány pouze obce Kokořín a Vysoká. Pro potřeby studie byla vyčleněna obec Liběchov, která je součástí mikroregionu Svazek obcí povodí Liběchovky, důvodem pro vyčlenění byl odlišný ráz obce v porovnání a ostatními zkoumanými obcemi. V rámci práce bylo nutné zjistit rozdíly mezi oběma mikroregiony, nejprve proběhlo zpracování rešeršní části práce, která obsahuje seznámení obecnou charakteristikou mikroregionů, jejich vznik a podobně. Důležitou část práce tvoří politika rozvoje venkova, která je představena pomocí dotačních titulů financovaných Evropskou unií a Českou republikou, tato část slouží jako představení možností, pomocí kterých venkovský prostor může získat finanční prostředky pro svůj rozvoj. V části vlastního šetření došlo k práci v terénu a ke schůzkám se zastupiteli některých obcí, členy MAS Vyhlídky o.s., pracovníky CHKO Kokořínsko a místními obyvateli, na schůzkách mi byla poskytnuta některá z potřebných dat.

Obě oblasti se v jednotlivých částech analýzy ukázaly být velmi podobné. Podle počtu obyvatel je největší obcí Vysoká, nejméně lidnatou obcí jsou Medonosy. Při přepočítání počtu obyvatel na plochu katastrálního území obce, vychází hustota zalidnění podobně u většiny obcí. Výjimkou jsou Medonosy, na 1ha zde připadá 0,08 obyvatel, u ostatních obcí je hustota vyšší. Historický vývoj počtu obyvatel probíhal ve všech obcích podobně, mezníkem při vývoji byla II. Světová válka, přesněji poválečné období. Velkou část obyvatel obcí tvořili občané německé národnosti, v roce 1945 byl proveden tzv. odsun řádný. Následkem odsunu se značně snížil počet obyvatel. Obcemi ve kterých došlo v procentuelně nejvyšším odsunu byly obec Medonosy a Vidim. V obci Medonosy se počet obyvatel snížil o 63%, ve Vidimi o 61%. V dnešní době nastává trend obývání venkovských obcí, z tohoto důvodu počet obyvatel ve většině obcí mírně stoupá. Rizikem při stavbě nových domů, může být nesprávně zvolená architektura nových domů. Může dojít ke znehodnocení krajiny, zvláště pak v obcích Medonosy a Kokořín, které jsou charakteristické typem roubených stavení. Výstavba nových rodinných domů je patrná v obci Vysoká, pro tuto obec však lidová architektura v podobě roubených stavení není příliš

typická a proto nové domy nekazí ráz obce. Rozdílnost regionů se projevila především při studii ubytovacích a restauračních služeb, ze které vyplynulo velké zastoupení zařízení v Kokořínském dole a absence v oblasti Medonos a ostatních obcí mikroregionu SOPL. Početnost restauračních zařízení se odvíjí od velkého množství turistických a cyklistických tras v oblasti Kokořínského dolu. Problémem celého regionu je nezaměstnanost, která je vyšší než celorepublikový průměr. V budoucí době neshledávám jako reálnou možnost většího snížení míry nezaměstnanosti. Některé z mých návrhů, by mohly míru nezaměstnanosti částečně snížit

Podle mého názoru je důležitá lepší propagace obcí a památek samotných. V regionu je vytvořena síť cyklostezek a turistických tras, je však nutné jejich udržování, rozšiřování a propagace i méně známých tras, objevujících se právě v oblasti obcí mikroregionu Svazek obcí povodí Liběchovky. Problémem oblastí jsou chátrající budovy, dříve turisticky navštěvovaných rekreačních areálů. Realizace většiny projektů obnovy těchto budov je v tuto chvíli z důvodu komplikovaných vlastnických vztahů téměř nemožná.

Závěrem práce bych se ráda uvedla svůj názor na oblast. Domnívám se, že je krajina CHKO Kokořínska a zvláště pak sledované území, chloubou naší republiky a nejdůležitější věcí není zvýšit návštěvnost ani atraktivitu krajiny, zvláště pak pokud při tom ničíme krajinu. Nejdůležitější věcí je zachovat krajinu, a šetrnými zásahy ji regulovat

9. Přehled literatury a použitých zdrojů

1. AOPK, 2009: Kokořínsko, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha
2. BALATKA B., SLÁDEK J., 1980: Geomorfologie Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko a přilehlého území. - Bohemia centralis, Praha,
3. BERAN L., 2006: Přírodní podmínky CHKO Kokořínsko, Bohemia centralit, Praha.
4. BERAN L., BÍMOVÁ K., ČEJKOVÁ M., NOVÁ B., POŘÍZEK L., ŘEZÁČ M., ŠESTÁKOVÁ E., ŠNAJDR M., 1999: Plán péče CHKO Kokořínsko. Mělník, Správa chráněných krajinných oblastí ČR- Správa CHKO Kokořínsko, 88 s.
5. BUSINESS INFO, 2012: Programy rozvoje venkova. Ministerstvo průmyslu a obchodu, online: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/program-rozvoje-venkova/1001615/>, cit. 16. 7. 2011.
6. ČMEJREK J., 2008: Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Nakladatelství, s. r. o., ISBN 978-80-87197-00-4.
7. DAVID P., SOUKUP V., 2003: Kokořínsko a Mělnicko- průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku. Praha: SaD
8. EUROPEAN COMMISSION, 2002: Guidelines for the Evaluation of Leader⁺ Programmes. Document VI/43503/02-REV.1, Pflach.
9. EVROPSKÁ KOMISE, 2006: Přístup Leader: základní příručka, Úřad pro úřední tisky Evropských společenství. Lucemburk, 23 s.
10. HOŠŤÁLKOVÁ L., 2009: Rozvoj venkovských oblastí v rámci programu Leader, Bakalářská práce, ČZU v Praze.
11. HUDEČKOVÁ H., LOŠŤÁK M., ŠEVČÍKOVÁ A., 2006: Regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova. 1. vyd. Praha, ČZU, ISBN 80-213-1413-3.
12. CHARVÁT L., 2011: SWOT analýza. online: <http://www.primat.cz/vsb-fs/predmety/metody-a-technika-rizeni-q24486/swot-analyza-m130451>, cit. 20. 4. 2012.
13. KAŠPAROVÁ L. a kol., 2005: Rozvoj vesnice. Ústav územního rozvoje, 1. vyd. Brno.
14. KČT, 2012: Vyhledávač značených tras. Klub českých turistů, online: <http://www.kct.cz/cms/vyhledavac-znacenych-tras>, cit. 14. 2. 2012.
15. KOKOŘÍN, 2006: Obce regionu Kokořínska. online: <http://www.kokorin.cz/obce.htm>, cit. 2. 3. 2012.
16. KOKOŘÍNSKÉ CYKLOSTRÁNKY, 2012: Cyklostezky. online: <http://www.velokokorin.info/stezka.html>, cit. 14. 2. 2012.
17. KRATOCHVÍL M., 2010: Mikroregion jako jedna z alternativ spolupráce obcí pro úspěšné čerpání dotačních prostředků. Bakalářská práce, ČZU v Praze.
18. KRŽÍŽ M., 2010: Místní akční skupiny jako jeden z možných prostředků čerpání finančních zdrojů z Evropské unie (případová studie). Bakalářská práce, ČZU v Praze.
19. LABOUNKOVÁ V., PŮČEK M., ROHREROVÁ V. et al., 2009: Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů. Ministerstvo pro místní rozvoj. Praha: Ústav územního rozvoje, 52 s.
20. LUŇÁKOVÁ J., 2010: Kokořínsko CHKO- analýza využití oblasti pro ČR. Praha. Bakalářská práce, Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s, 42 s.

21. MAHDAL M., 2010: Analýza absorpční kapacity mikroregionu. Bakalářská práce, Masarykova univerzita. Brno, 59 s.
22. MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, 2008: Programy Leader⁺. online: http://mas.sdruzeniruze.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=100135&id_ktg=2606&p1=5479, cit. 11. 11. 2011.
23. MRR, 2007: Národní strategický referenční rámec ČR 2007- 2013. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha.
24. MZE, 2011a: Místní akční skupiny. Ministerstvo zemědělství, online: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>, cit. 14. 9. 2011.
25. MZE, 2011b: Program rozvoje venkova 2007–2013. Ministerstvo zemědělství, online: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>, online: 2. 11. 2011.
26. MŽP, 2011a: Ramsarská úmluva o mokřadech. Ministerstvo životního prostředí, online: http://www.mzp.cz/cz/ramsarska_umluva_o_mokradech, cit. 24. 11. 2011.
27. MŽP, 2011b: Ministerstvo životního prostředí oznámilo návrh na vyhlášení CHKO Kokořínsko - Máchův kraj. Tisková zpráva, Ministerstvo životního prostředí, online: http://www.mzp.cz/cz/news_CHKO_Kokorinsko_Machuv_kraj, cit. 14. 2. 2012.
28. NATURA 2000, 2006: Co je Natura 2000. Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha, online:<http://www.nature.cz/natura2000design3/subtext.php?id=2102&akce=&ssHledat=>, cit. 10. 9.2011.
29. NOVOTNÁ D., a kolektiv. 2004: Kokořínsko. Praha, Olympia a.s.,
30. POV, 2006: Leader⁺ a POV. Program obnovy venkova, online: <http://www.isu.cz/pov/clanek.asp?id=164>, cit. 15. 9. 2011.
31. RAMSAR, 2002: The Ramsar Convention: Measuring its Effectiveness for Conserving Wetlands of International Importance. Conference of the Contracting Parties to the Convention on Wetlands, Valencia, online: http://www.ramsar.org/pdf/cop8/cop8_doc_37_e.pdf, cit. 24. 11. 2011.
32. DVORČŠÍKOVÁ B, MACH M., OUPICKÁ A., RAŠÁKOVÁ H., VALENTOVÁ H., VLČKOVÁ H., 2011: Komunitní plán sociálních služeb Sdružení obcí Kokořínska na období 2011 – 2015. Sdružení obcí Kokořínska, Mělník.
33. STRATEGICKÝ PLÁN MAS VYHLÍDKY, o.s., 2010: Mělník, 62 s.
34. STRATEGICKÝ PLÁN MAS VYHLÍDKY, o.s., 2006: Region MAS Vyhličky, Mikroregiony Kokořín, Povodí Liběchovka a Město Mšeno, Integrovaná rozvojová strategie typu Leader, „Nové využití přírodního a kulturního bohatství“2006 -2015. Mělník, 63 s.
35. STŘELEČ J., 2008: SWOT analýza. online: <http://www.vlastnicesta.cz/metody/metody-marketing/swot-analyza/>, cit. 2. 3. 2012.
36. SYCHROVÁ E., 2010: Rozvoj venkovských oblastí v rámci programů pro rozvoj venkova, Bakalářská práce, ČZU v Praze.
37. ŠAFRÁNKOVÁ B., ŠKRABAL I., 2008: Mikroregiony a místní akční skupiny, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 3s.
38. ŠIMÁNKOVÁ L., 2011: CHKO Kokořínsko a hrad Kokořín jako turistické cíle. Praha, Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 52 s.

39. ŠKRABAL I., NUNVÁŘOVÁ S., NOVÁK J., TŘEBÍCKÝ V., 2006: Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů. CpKP střední Morava, Přerov, ISBN: 80-86902-39-0.
40. TUPADLY, 2012: Historie obce. online: <http://www.obec-tupadly.cz/historie-obce/>, cit. 2. 3. 2012.
41. UUR, 2009: Metodický návod pro tvorbu SWOT analýz s příkladem. Ústav územního rozvoje, online: <http://www.uur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/SWOT/AnalzySWOT20070613.pdf>, cit. 13. 12. 2011.
42. VAŠTÍKOVÁ M., 2007: Marketing měst a obcí. Skripta, Slezská univerzita v Opavě.
43. VEVERKOVÁ P., 2004: Studium rozvoje Svazku obcí povodí Liběchovky. Bakalářská práce. UJEP Ústí nad Labem.
44. VIDIM, 2012: Historie. online: <http://www.obec-vidim.cz/historie/>, cit. 2. 3. 2012.
45. VLKOVÁ J., 2008: Místní program obnovy venkova obce Medonosy. Obecní úřad Medonosy, Medonosy.
46. VYSOKÁ, 2007: Z historie obce. online: <http://www.obecvysoka.cz/z-historie-obce/d-15527/p1=213>, cit. 10.1.2012.
47. FONDY EU, 2012: Regionální operační programy. online: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/810a501c-e85f-4e99-92f3-d1824296f1d4/Regionalni-operacni-programy>, cit. 14. 7. 2011.
48. FONDY EU, 2012: Regionální politika EU. online: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>, cit. 14. 7. 2011.
49. CZSO, 2012. Český statistický úřad. online: <http://www.czso.cz>
50. Zákon č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
51. Zákon č. 128/ 2000 Sb., o obcích, v platném znění.

Zdroje příloh:

Příloha č. 1 a 2

VAŠTÍKOVÁ M., 2007: Marketing měst a obcí. Skripta, Slezská univerzita v Opavě.

Příloha č. 3- 9

AOPK, 2009: Kokořínsko, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha

Příloha č. 11

PAVELČÍK J., 2011: Harasov. online: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=163672>

Příloha č. 12

KRAUS V., 2008: Harasov- celkový pohled. online:

<http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=93462>, cit. 3. 4. 2011.

Příloha č. 13

PAVELČÍK J., 2011: Kokořín- <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=163707>, cit. 3. 4. 2011

Příloha č. 14

KRAUS V., 2008: Restaurace z parkoviště. online:

<http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=93467>, cit. 3. 4. 2011.

Příloha č. 15

KRAUS V., 2008: Restaurace a koupaliště. online:

<http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=93472>, cit. 3. 4. 2011.

10. Přílohy

Příloha č. 1 Příklad uplatnění metody Plus- mínus SWOT analýzy (Vašítková, 2007)

Příklad uplatnění metody Plus – mínus matice SWOT analýzy města Karviná

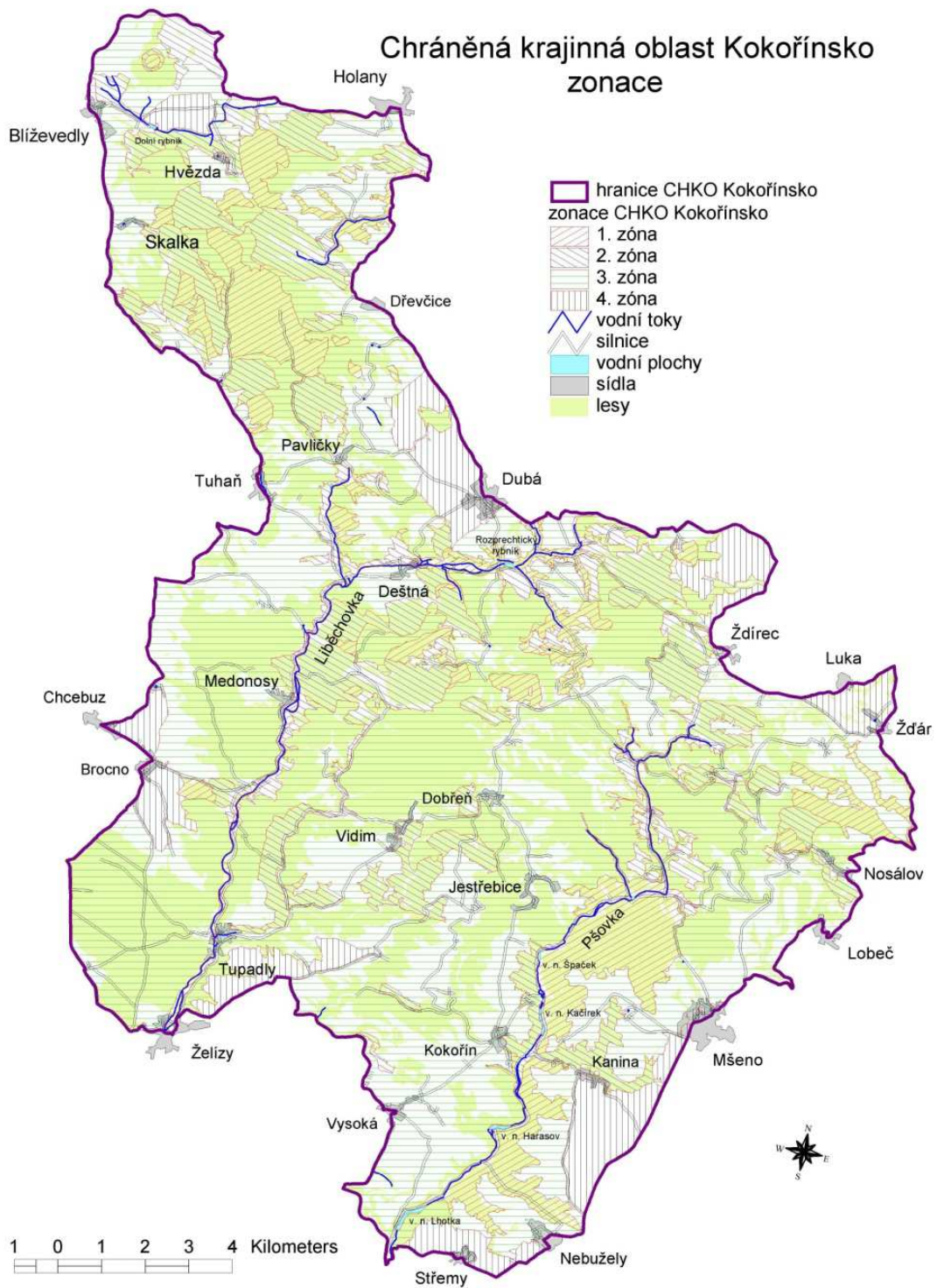
<p><i>Silné stránky (S)</i></p> <p>S1 – zlepšování životního prostředí,</p> <p>S2 – existence a úprava historického centra,</p> <p>S3 – možnosti sportovního vyžití,</p> <p>S4 – existence lázní a kvalita jejich služeb,</p> <p>S5 – umístění OPF Slezské univerzity,</p> <p>S6 – dopravní infrastruktura,</p> <p>S7 – kulturní vyžití.</p>	<p><i>Slabé stránky (W)</i></p> <p>W1 – špatné životní prostředí,</p> <p>W2 – nezaměstnanost a nedostatek pracovních příležitostí,</p> <p>W3 – národnostní struktura obyvatel.</p>
<p><i>Příležitosti (O)</i></p> <p>O1 – udržování parků a péče o vzhled města,</p> <p>O2 – univerzitní město,</p> <p>O3 – využití geografické polohy města,</p> <p>O4 – průmyslová zóna Nové pole.</p>	<p><i>Rizika (T)</i></p> <p>T1 – špatné vnější dopravní spojení,</p> <p>T2 – zavírání dolů a velkých podniků,</p> <p>T3 – odchod mladých lidí z města,</p> <p>T4 – vlivy poddolování města.</p>

Příloha č. 2 Výstup z metody Plus- mínus SWOT analýzy (Vašítková, 2007)

		S - Silné stránky						W - Slabé stránky			Suma	Pořadí	
		S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	W1	W2			W3
O Příležitosti	O1	++	++	0	++	+	0	0	+	+	0	9	2.
	O2	+	0	++	0	++	0	++	--	+	0	6	4.
	O3	++	++	+	++	++	++	+	0	+	0	15	1.
	O4	+	0	+	0	+	++	+	-	++	0	7	3.
T Ohrožení	T1	0	0	0	-	-	0	0	-	0	0	-4	3.
	T2	++	0	0	0	0	0	++	0	-	0	2	4
	T3	0	0	+	0	-	0	-	-	-	0	-5	2.
	T4	-	--	+	-	0	--	0	-	-	0	-8	1.
Suma		7	2	6	2	4	2	5	-8	0	0	x	
Pořadí		1.	5.-7.	2.	5.-7.	4.	5.-7.	3.	1.	2.-3.	2.-3.		

Příloha č. 3 Seznam Zvláště chráněných území CHKO Kokořínsko (Beran et al, 1999)

- Přírodní rezervace
 - PR Kokořínský důl
 - PR Kostelecké bory
 - PR Mokřady dolní Liběchovky
 - PR Vlhošť
- Přírodní památky
 - PP Černý důl
 - PP Deštenské pastviny
 - PP Husa
 - PP Kamenný vrch u Křenova
 - PP Krápník
 - PP Martinské stěny
 - PP Mrzínov
 - PP Na Oboře
 - PP Osinalické bučiny
 - PP Pod Hvězdou
 - PP Prameny Pšovky
 - PP Ronov
 - PP Stráně Hlubokého dolu
 - PP Stráně Truskavenského dolu
 - PP Střezivojický špičák
 - PP Stříbrný vrch
 - PP Želízky

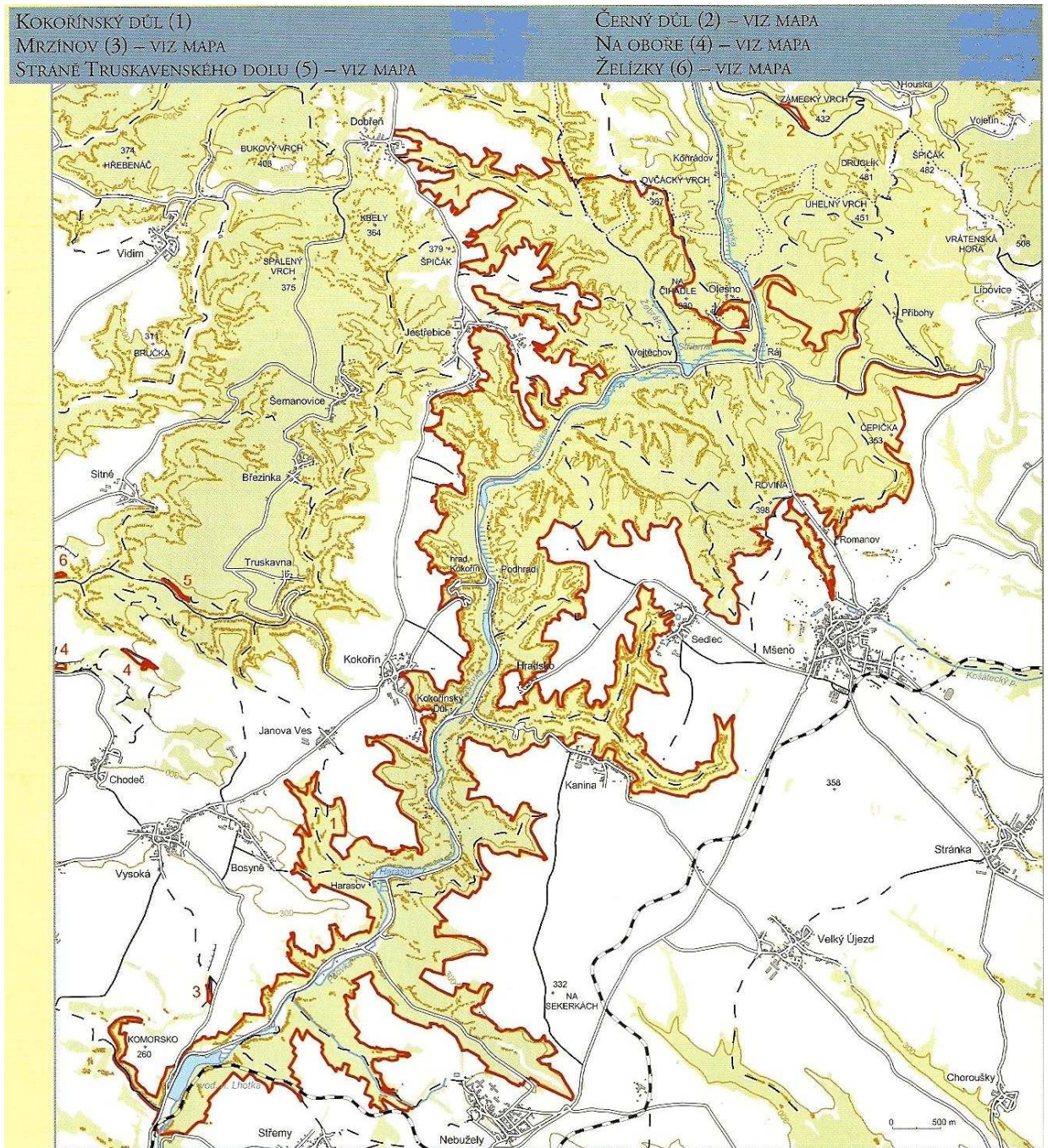

Příloha č. 5 Obrázek PR Mokřady dolní Liběchovky a PP Stráně Hlubokého dolu (AOPK, 2009)

Příloha č. 6 Obrázek Kokořínský důl, Pp Mrzínov a další jsou popsány v obrázku (AOPK, 2009)

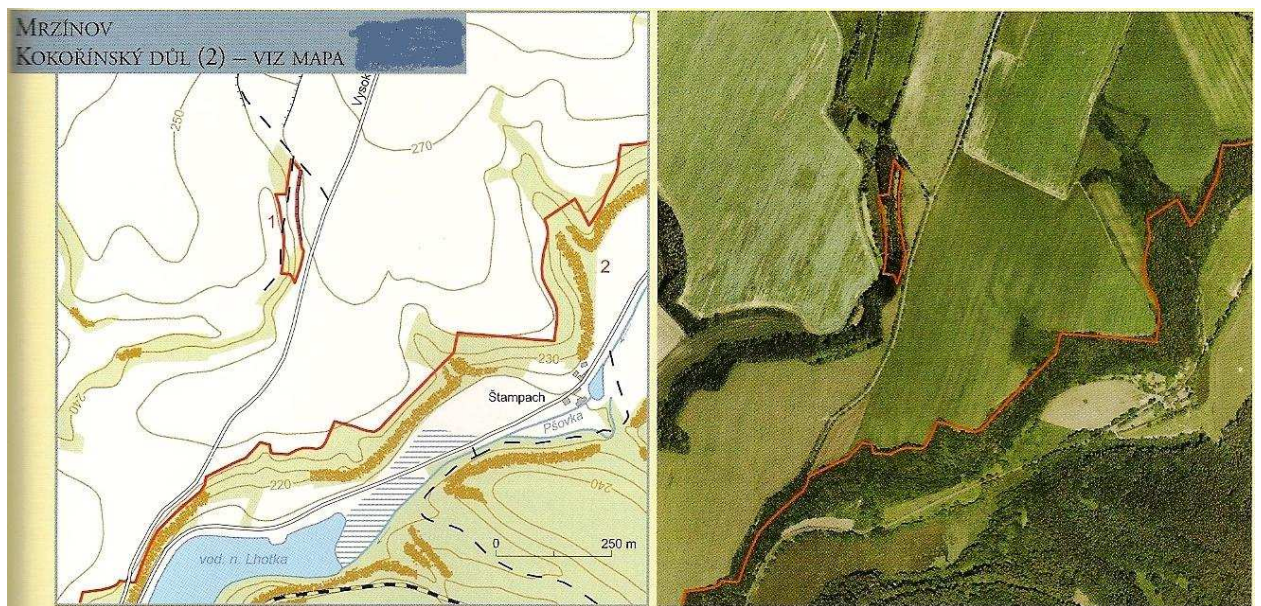
a)

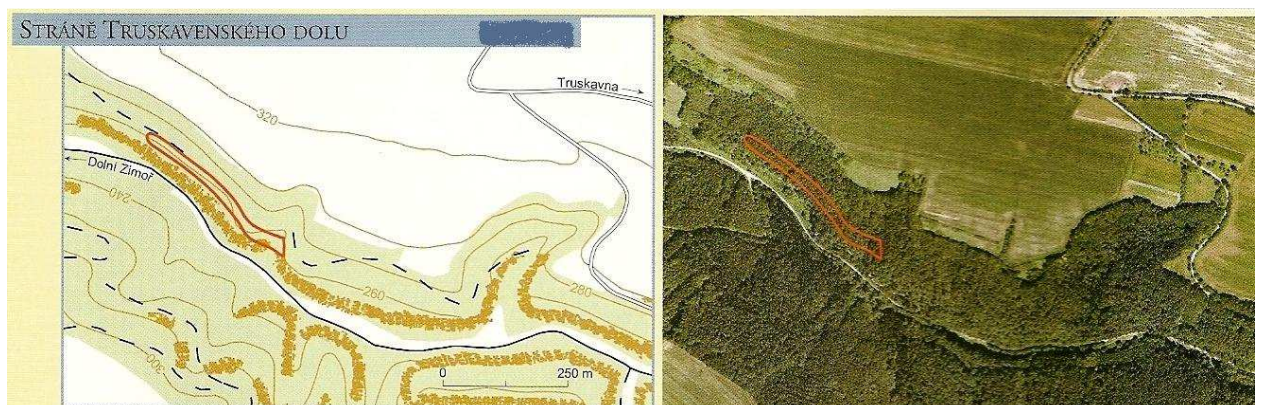
b)

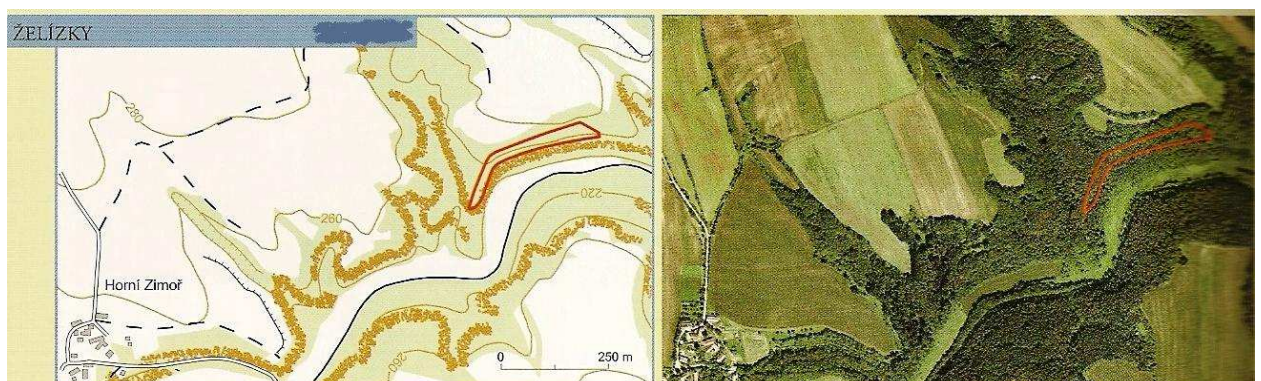
Příloha č. 7 Obrázek PR Kokořínský důl, PP Mrzínov (AOPK, 2009)

Příloha č. 7 Obrázek Pp Stráně Truskavenského dolu (AOPK, 2009)

Příloha č. 8 Obrázek Pp Želízky (AOPK, 2009)

Příloha č. 9 Informační tabule Želízy (vlastní fotografie, 2012)

Želízy se skřítkem Kolečkem

Cyklistická trasa | délka 27 km | 4 zastávky s kvízem | start/cíl: Želízy – u školy

Skřítek Kolečko radí kudy kam:
 Z Túpadel se po cyklistické trase č. 0012 vydáme Hlubokým a dále Vidlmským dolem přes Dolní Vidim k rozcestí nad obcí Dobřeň, kde najdeme další tabuli s kvízem.
 Výletu nazdááár!

WWW.ACT.CZ
VÝHEZ MAPY KČP Č. 16
WWW.TRASA.CZ

Symbol	Popis	Symbol	Popis	Symbol	Popis
	okružní křižovatka a zastávka		stanice železniční		okružní křižovatka
	okružní křižovatka		stanice železniční		okružní křižovatka
	okružní křižovatka		stanice železniční		okružní křižovatka
	okružní křižovatka		stanice železniční		okružní křižovatka

2. Nad Túpady se vypíná kopec, na kterém se rozprostírá zámecký areál s rozhlednou. Uhadneš, jak se jmenuje? Stejně jméno má i slavná hrobka na Vyšehradě v Praze, která je místem posledního odpočinku velkých českých osobností.

J) Blaník
 K) Olšany
 L) Slavín

Pohádkové Česko
www.pohadkovecesko.cz

Skřítek Kolečko doporučuje i tyto hrady a zámky Pohádkového Česka ve zdejším kraji

Karlštejn
Bíléhořice
Křivoklát

Příloha č. 10 Harasov kolem roku 1913(Pavelčík, 2011)

Příloha č. 11 Harasov v dnešní době (Kraus, 2008)

Příloha č. 12 Původní podoba rekreačního areálu Kokořín (Pavelčík, 2011)

Příloha č. 13 Rekreační areál dnes- restaurace (Kraus, 2008)

Příloha č. 14 Rekreační areál dnes (Kraus, 2008)

Přílohy

VAŠTÍKOVÁ M., 2007: Marketing měst a obcí. Skripta, Slezská univerzita v Opavě.

PAVELČÍK J., 2011: Harasov. online: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=163672>

PAVELČÍK J., 2011: Kokořín- <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=163707>, cit. 3. 4. 2011

KRAUS V., 2008: Harasov- celkový pohled. online: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=93462>, cit. 3. 4. 2011.

KRAUS V., 2008: Restaurace z parkoviště. online: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=93467>, cit. 3. 4. 2011.

KRAUS V., 2008: Restaurace a koupaliště. online: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=93472>, cit. 3. 4. 2011.

